

eGovernment ve veřejné správě

Diplomová práce

Vedoucí práce:
doc. JUDr. Ing. Radek Jurčík, Ph.D.

Autor:
Bc. Zdeňka Říhová

Brno 2016

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu této diplomové práce doc. JUDr. Ing. Radku Jurčíkovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné připomínky a rady poskytnuté při zpracování diplomové práce. Rovněž děkuji své rodině za podporu v průběhu celého studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **eGovernment ve veřejné správě** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 9. prosince 2015

Abstract

Říhová, Z. *eGovernment in the public administration*. Diploma thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2016.

Diploma thesis deals with evaluation the success of introduction and analysis of the current state of individual agendas eGovernment at the offices of selected municipalities with extended powers in the Vysocina region. The first part focuses on the comparison of these municipalities and costings for eGovernment for such units. They are listed here costs incurred for the acquisition or upgrade workstations CzechPOINT, the acquisition of electronic signatures, the establishment of centers eGON and costs related to the training of workers in eGON centers. The other part is an analysis of the current state of eGovernment selected agendas in these communities. The following chapter includes the benefits of eGovernment and warnings on the risks, assess the current state and future prospects in the context of this issue. At the end of the work are elaborated recommendations and methodology for the municipalities related to the implementation of eGovernment.

Keywords

Public administration, municipality with extended powers, public administration information systems, eGovernment, Czech POINT, electronic signature, eGON center

Abstrakt

Říhová, Z. *eGovernment ve veřejné správě*. Diplomová práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2016.

Diplomová práce se zabývá vyhodnocením úspěšnosti zavedení a analýzou současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu na úřadech vybraných obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. Úvodní část se zaměřuje na komparaci těchto obcí a vyčíslení nákladů na elektronizaci veřejné správy u těchto územních celků. Jsou zde uvedeny náklady vynaložené na zřízení či upgrade pracovišť Czech POINT, na pořízení elektronických podpisů, na vybudování eGON center a náklady související se vzděláváním pracovníků v eGON centrech. Následně je provedena analýza současného stavu vybraných agend eGovernmentu v daných obcích. Poté následuje kapitola, která obsahuje přínosy eGovernmentu a upozornění na jeho rizika, zhodnocení současného stavu a výhledů do budoucnosti v rámci této problematiky. V závěru práce jsou zpracována doporučení a metodika pro obce související se zaváděním eGovernmentu.

Klíčová slova

Veřejná správa, obec s rozšířenou působností, informační systémy veřejné správy, eGovernment, Czech POINT, elektronický podpis, eGON centrum

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl a metodika práce	10
2.1	Cíl práce.....	10
2.2	Metodika	10
3	Veřejná správa	12
3.1	Reforma veřejné správy	13
3.2	Územní samospráva	15
3.3	Obec s rozšířenou působností	17
3.4	Pojem veřejná služba	18
4	Informační systémy veřejné správy	19
4.1	Zákon o informačních systémech veřejné správy.....	19
4.2	Centrální místo služeb a KIVS	20
4.3	Portál veřejné správy.....	20
4.4	Vydávání ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy	21
4.5	Zákon o základních registrech.....	22
4.5.1	Registr obyvatel	23
4.5.2	Registr osob	24
4.5.3	Registr územní identifikace	25
4.5.4	Registr práv a povinností.....	26
5	eGovernment	27
5.1	Definice a vymezení eGovernmentu	27
5.2	Základní složky eGovernmentu	29
5.2.1	Czech POINT (eGONovy prsty)	30
5.2.2	Centrální místo služeb a KIVS (eGONův oběhový systém)	31
5.2.3	Zákon č. 300/2008 Sb., o eGovernmentu (eGONovo srdce).....	31
5.2.4	Základní registry veřejné správy (eGONův mozek)	32
5.3	Datové schránky.....	34

5.4	Autorizovaná konverze dokumentů.....	36
5.5	Elektronický podpis.....	38
5.6	Právní úprava eGovernmentu ve veřejné správě.....	39
6	Pojetí eGovernmentu v Evropě	44
7	Způsoby financování eGovernmentu v České republice	47
7.1	Strukturální fondy EU.....	47
7.1.1	Integrovaný operační program	47
7.1.2	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.....	50
7.2	Vlastní prostředky obce.....	51
8	Hodnocení implementace eGovernmentu v Kraji Vysočina	53
8.1	Charakteristika vybraných ORP v Kraji Vysočina	54
8.2	Finanční náročnost zavádění eGovernmentu ve vybraných ORP Kraje Vysočina	60
8.2.1	Celkové náklady ORP související s elektronizací veřejné správy	66
8.3	Příklad finanční návratnosti vybraných agend eGovernmentu	68
8.4	Zhodnocení současného stavu vybraných agend eGovernmentu v ORP.....	70
8.4.1	Zhodnocení implementace kontaktních míst Czech POINT	70
8.4.2	Současný stav datových schránek na úřadech sledovaných obcí.....	73
8.4.3	Stav eGON center a vzdělávání pracovníků na úřadech ORP.....	75
8.4.4	Míra zavedení a používání elektronických podpisů.....	78
8.4.5	Stav připojení jednotlivých ORP do systému Základních registrů.....	79
8.4.6	Způsoby přístupu k Centrálnímu místu služeb	82
8.4.7	Zřízení technologických center v jednotlivých ORP	83
9	Diskuze, výsledky, doporučení	85
10	Metodika pro obce při zavádění eGovernmentu	95
11	Závěr	99
12	Literatura	101

Seznam obrázků

Obr. 1	Schéma fungování základních registrů	23
Obr. 2	eGON jako živý organismus	29
Obr. 3	Klaudie jako symbol cloud computingu	33
Obr. 4	Logo datových schránek	34
Obr. 5	Obce s rozšířenou působností Kraje Vysočina a jejich správní obvody	54
Obr. 6	Náklady připadající na jednoho obyvatele obce a správního obvodu obce	62
Obr. 7	Celkové náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných ORP	68
Obr. 8	Počty obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech PONT	72
Obr. 9	Počet osob proškolených v příslušných eGON centrech	77
Obr. 10	Počet certifikátů na úřadech jednotlivých ORP	79

Seznam tabulek

Tab. 1	Základní charakteristika vybraných ORP	59
Tab. 2	Náklady vynaložené na zřízení či upgrade pracoviště Czech POINT, v Kč	61
Tab. 3	Náklady na pořízení elektronických podpisů, v Kč	63
Tab. 4	Náklady na vybudování eGON center, v Kč	64
Tab. 5	Náklady na vzdělávání pracovníků v eGON centrech, v Kč	65
Tab. 6	Celkové náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných ORP, v Kč	67
Tab. 7	Doba splacení podílů hrazených ORP při realizaci projektu Czech POINT, v Kč	69
Tab. 8	Kontaktní místa Czech POINT	71
Tab. 9	Služby poskytované na pracovištích Czech POINT	73
Tab. 10	Počty zřízených datových schránek příslušnou ORP a v jejím správním obvodu	74
Tab. 11	Vzdělávání v eGON centrech ORP	76
Tab. 12	Statistika počtu certifikátů na jednotlivých úřadech ORP	78
Tab. 13	Připojení ORP do systému Základních registrů	80
Tab. 14	Způsoby připojení k Centrálnímu místu služeb	82
Tab. 15	Technologická centra v jednotlivých ORP	83
Tab. 16	SWOT tabulka veřejné správy	89
Tab. 17	SWOT tabulka eGovernmentu	90

1 Úvod

Pojem eGovernment je v posledních letech stále častěji využíván nejen představiteli státní správy, ale i pracovníky veřejné správy a především občany. Lidé se už od nepaměti sdružují v komunitách, kde společně žijí, pracují, vytváří kulturní tradice a zvyky. Pro dodržování určitých pravidel ve společnosti a zajištění základních služeb pro občany byla postupně zformulována veřejná správa. Samotná veřejná správa v sobě zahrnuje výkon státní správy a výkon územní samosprávy. Výkon územní samosprávy zabezpečují obce a kraje. Obec jako nejzákladnější územní celek se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích.

V souvislosti s enormním množstvím dokumentů a rozsáhlou byrokracií vznikla na evropském působišti myšlenka napomoci občanům v orientaci mezi nejrůznějšími formuláři a postupy, které musejí být dodrženy, když si jednotlivec chce nechat zpracovat například výpis z Rejstříku trestů či z Katastru nemovitostí. Orgány veřejné moci v České republice se touto problematikou také zabývají. Elektronizace veřejné správy se začala více rozvíjet po vstupu České republiky do Evropské unie, ale její počátky jsou datovány mnohem dříve. Již v průběhu 90. let bylo představitelům veřejné správy jasné, že stávající stav není udržitelný. V návaznosti na požadavky efektivní, moderní a online veřejné správy vznikl pojem eGovernment, který by měl tyto přednosti splňovat.

Často skloňovaným pojmem eGovernment se myslí zavádění informačních technologií na úřady a elektronizace úkonů veřejné správy. To má ve svém důsledku vést ke zjednodušení a zpřístupnění komunikace s úřady a zrychlení vyřizování úřední agendy jak ve vztahu k občanům, tak uvnitř samotné veřejné správy. Základním právním předpisem, který započal budování eGovernmentu v České republice, byl zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Tento zákon zavedl elektronický způsob posílání dokumentů mezi orgány veřejné správy a mezi fyzickými a právníckými osobami prostřednictvím datových schránek. Základním nástrojem pro zvyšování efektivity a přístupnosti institucí státní správy je vytváření a propojování informačních systémů, v jejichž centru se nachází projekt základních registrů.

Předkládaná diplomová práce se zaměřuje na vyhodnocení úspěšnosti zavedení a analýzu současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu a to na úřadech vybraných obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. Do zmiňované problematiky byly zahrnuty nejdůležitější a nejčastěji využívané služby eGovernmentu jak z pohledu občanů, tak ze strany pracovníků městských úřadů. Jako příklad lze uvést datové schránky, kontaktní místa Czech POINT, eGON centra či elektronické podpisy.

V České republice se během několika posledních let realizovala celá řada projektů v rámci elektronizace veřejné správy. Některé služby našly své uplatnění a staly se součástí každodenního života občanů i firem, ale o jiných, méně úspěšných projektech, veřejnost nemá ponětí. I tak je důležité stále budovat nové systémy a nabízet rozšířenější portfolium služeb, aby se orgány veřejné moci co nejvíce přiblížily občanovi.

2 Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnocení úspěšnosti zavedení a analýza současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu na úřadech vybraných obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. Na základě zjištěných poznatků jsou formulovány závěry k přínosům eGovernmentu a upozornění na jeho rizika, zhodnocení současného stavu a výhledů do budoucnosti v rámci dané problematiky.

Dílčím cílem je komparace obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina dle výše nákladů na elektronizaci veřejné správy u těchto územních celků. Dále je zde provedena analýza současného stavu systému datových schránek na úřadech, kontaktních míst CzechPOINT, stav eGON center, míry zavedení a používání elektronických podpisů a posouzení stavu připojení jednotlivých úřadů do systému základních registrů. V závěrečné části práce jsou uvedena doporučení a metodika pro obce související se zaváděním eGovernmentu.

2.2 Metodika

Diplomovou práci tvoří dvě stěžejní části, kterými jsou teoretická část neboli literární rešerše a praktická část. Základní metodou použitou pro vytvoření této práce je analýza, jejímž základem se stala prostudovaná odborná literatura a právní předpisy zabývající se problematikou elektronické komunikace a eGovernmentu ve veřejné správě.

Pro sjednocení získaných poznatků v ucelený celek byla v práci využita také syntéza. Z právních předpisů, ze kterých bylo čerpáno v literární rešerši, patří mezi nejdůležitější zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Dalšími použitými zdroji byla odborná literatura, webové stránky Ministerstva vnitra České republiky a další zdroje, které jsou uvedeny v seznamu literatury.

Diplomová práce se člení do deseti kapitol, které jsou mnohdy rozděleny do dílčích celků. V první kapitole je obsažen úvod samotné práce. Druhá kapitola obsahuje cíl diplomové práce a metodiku, která byla pro jeho dosažení použita. Třetí až sedmá kapitola představují literární rešerši zkoumané problematiky. Pozornost byla věnována samotné veřejné správě a obcím s rozšířenou působností, informačním systémům veřejné správy či samotnému vymezení eGovernmentu. Dále zde byly prostřednictvím metod analýzy a syntézy zachyceny teoretické informace o základních složkách eGovernmentu, datových schránkách a jednotlivých komponentech sloužících pro elektronickou komunikaci veřejné správy. Další část práce se věnuje pojetí eGovernmentu v evropských zemích a způsobům jeho možného financování.

V následující osmé kapitole jsou prezentovány zjištěné poznatky. Nejdříve byly představeny jednotlivé obce s rozšířenou působností v Kraji Vysočina, jejichž data byla zpracovávána. Následně byly vyčísleny náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných obcích. V rámci tohoto kroku byly sledovány náklady vynaložené na zřízení či upgrade pracovišť Czech POINT, na pořízení elektronických podpisů, na vybudování eGON center a náklady související se vzděláváním pracovníků v eGON centrech. V navazující části práce byla provedena analýza současného stavu vybraných agend eGovernmentu u těchto územních celků. Pro zpracování údajů bylo využito metod analýzy a deskripce, na základě nichž byl zjištěn stav elektronizace veřejné správy ve vybraných obcích s rozšířenou působností. Sběr dat od zástupců obcí byl proveden prostřednictvím strukturovaného rozhovoru, případně z údajů zveřejňovaných na úředních deskách a webových stránkách obcí.

Devátá kapitola obsahuje výsledky práce, které zahrnují komparaci obcí v souvislosti s vyčíslením nákladů na elektronizaci veřejné správy a zhodnocení současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu na úřadech vybraných obcí. Následně jsou formulovány přínosy a případná rizika eGovernmentu, zhodnocení jeho současného stavu a výhled do budoucnosti v této oblasti. Závěrečná část kapitoly obsahuje také případná doporučení pro obce související s touto problematikou. V této části práce byly použity metody syntéza a komparace.

Na základě zjištěných informací je v poslední kapitole zpracována metodika pro obce související se zaváděním eGovernmentu. Jelikož tato problematika zahrnuje značně širokou oblast, metodika obsahuje obecně aplikovatelný postup při zřizování kontaktního místa Czech POINT v obci. Podává ucelený přehled o celém procesu, který musí obec podstoupit, rozhodne-li se pro vybudování pracoviště Czech POINT.

3 Veřejná správa

Politický systém v České republice se typologicky řadí mezi parlamentní demokracie. Tento systém je typický tím, že se státní moc nekoncentruje v jediném orgánu či subjektu, ale můžeme zde rozeznávat moc zákonodárnou, výkonnou a soudní. Zatímco se moc zákonodárná zabývá vydáváním zákonů a nařízení, tak moci výkonné je vyhrazena jejich realizace. V České republice zahrnujeme do moci výkonné prezidenta republiky, vládu, ministerstva a jiné správní úřady. Místo označení výkonná moc se častěji využívá pojem veřejná správa, jelikož ta lépe vystihuje moderní pojetí vládnutí jako správu věcí veřejných. (Borovičková, Jech, 2010)

Veřejná správa v České republice v sobě zahrnuje státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. Nejdůležitějšími subjekty, které se zabývají správou věcí veřejných kromě státu, jsou územní samosprávné celky. Ty rozlišujeme na základní územní samosprávné celky, tedy města a obce, a vyšší územní samosprávné celky, tedy kraje. (Borovičková, Jech, 2010)

Peková (2008) uvádí, že veřejnou správu lze chápat různými způsoby. Je zpravidla brána jako:

- Souhrn záměrných činností, kterými se zabezpečují úkoly ve veřejném zájmu, a to na úrovni státu i územní samosprávy. Do těchto činností je možné zahrnout spravování, službu či organizování v mezích zákona. Jde o zabezpečování takových úkolů, za které odpovídá stát. Jedná se tedy o funkční pojetí veřejné správy.
- Souhrn institucí, které svou činnost vykonávají přímo nebo zprostředkovaně. Jedná se o institucionální pojetí veřejné správy. V demokratických zemích je organizační uspořádání veřejné správy, včetně obecných zásad její činnosti, zakotveno v ústavě a navazujících zákonech. Veřejná správa v tomto pojetí představuje souhrn různých výkonných orgánů státu. Výkonné orgány v jednotlivých úrovních územní samosprávy se liší v náplni činnosti a odpovědnosti. V praxi je proto důležité zákonné vymezení kompetencí.
- Veřejná správa je z právního hlediska vykonavatelem zákonů a má úzký vztah na správní právo. Toto hledisko se označuje jako legalistické. Úkoly veřejné správy, včetně jejich rozhodovacích pravomocí, vymezuje příslušný zákon.

Vymezením veřejné správy se také zabývali autoři Pomahač a Vidláková (2002). Ti ve své publikaci uvádějí, že se na veřejnou správu můžeme dívat z materiálního, formálního a institucionálního hlediska. V materiálním smyslu je jako veřejná správa označován souhrn všech správních činností, které souvisejí s vládnutím na ústřední i místní úrovni. V případě formálního pohledu je veřejná správa činností organizačních jednotek a osob, kterými jsou buď správní úřady, tedy přímí nositelé veřejné správy, anebo úřední osoby vykonávající úkony správní povahy. Institucionální hledisko označuje za veřejnou správu součet striktně vymezené státní sprá-

vy a územní, případně zájmové samosprávy, ovšem bez nějakého významnějšího společného prvku.

Podle Jurčíka (2009) není vymezení veřejné správy jednoduché, jelikož zahrnuje široký rozsah činností a institucí. Proto rozlišuje mezi pozitivní a negativní definicí veřejné správy. V případě pozitivní definice lze veřejnou správu chápat jako správu veřejných záležitostí, které jsou ve veřejném zájmu a subjekty, které ji vykonávají, ji realizují jako povinnost uloženou právem, plynoucí z jejich postavení jako veřejnoprávních subjektů. Negativní způsob definice veřejné správy je mnohem jednodušší. Veřejná správa je zde brána jako souhrn činností, které nelze označit jako zákonodárství, ani jako soudnictví. Zákonodárství je nadřazeno veřejné správě, jelikož pro ni vytváří právní rámec prostřednictvím zákonů. Soudy jsou vázány pouze zákonem, jednají v zásadě na případný návrh a jejich akty jsou deklaratorní. Naopak veřejná správa je činností nepřetržitou, jedná z vlastní iniciativy a akty veřejné správy jsou většinou konstitutivní. Náplní a cílem veřejné správy není vydávání rozhodnutí, jako je tomu v případě soudnictví, ale její rozhodovací činnost je prostředkem k naplňování cílů veřejné správy.

Volek, Přenosil (2005) uvádějí, že jedním z možných přístupů k veřejné správě je přístup, který ji chápe jako službu veřejné moci. Obecně je brána jako souhrn procesů řízených, regulovaných a zabezpečovaných státem a jeho institucemi. Předmětem zájmu těchto institucí je správa a řízení věcí, které jsou ve veřejném zájmu. Veřejnou správu lze vnímat také jako součást veřejného sektoru nebo jako určitý druh řízení.

Peková (2008) uvádí, že veřejná správa zahrnuje následující prvky:

- **Státní správu**, která je zastoupena státními úřady a institucemi. Tyto instituce vykonávají veřejnou správu přímo
- **Samosprávu**, která je pro výkon veřejné správy pověřena příslušným zákonem, a to především:
 - na úrovni **územní samosprávy**, která vykonává veřejnou správu odvozeně. Pokud je uplatňován smíšený model, vykonává i některé úkony státní správy v tzv. přenesené působnosti. Avšak hlavním úkolem územní samosprávy je vykonávat zejména vlastní samosprávu.
 - jiné subjekty, například profesní komory, veřejnoprávní vysoké školy, veřejné fondy.

3.1 Reforma veřejné správy

Po roce 1989 bylo v České republice nutností zcela přebudovat systém moci zákonodárné, výkonné a soudní a znovu obnovit právo občanů na samosprávu. Na začátku 90. let 20. století došlo ke zrušení systému okresních a krajských národních výborů, což již souviselo s reformou veřejné správy a její přeměnou na moderní správu budovanou na principech demokracie. Československo přistoupilo také k reformě územní samosprávy a to obnovením obecního zřízení. Následně po rozpadu federace pokračovala reforma celé veřejné správy. (Peková, 2008)

Peková, Pilný (2002) ve své publikaci označili následující skutečnosti za hlavní problémy veřejné správy v ČR v 90. letech:

- poměrně vysoká míra centralizace v rozhodování
- poměrně velké kompetence státu ve srovnání s kompetencemi územní samosprávy
- převaha malých obcí, ve kterých je problémem neprofesionální řízení
- nízká odborná úroveň pracovníků výkonných orgánů veřejné správy

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie se koncem 90. let stala reforma veřejné správy vládní prioritou. Pokračování reformy se soustředilo především na vytvoření potřebných legislativních předpokladů pro fungování státní správy i územní samosprávy. V tomto období došlo k decentralizaci a dekoncentraci veřejné správy a k přenosu kompetencí zejména na územní samosprávu. Významným počinem bylo schválení fungování 14 krajů. Jelikož v regionální politice EU zaujímají významné postavení regiony soudržnosti NUTS II (s průměrným počtem 1,8 mil. obyvatel), bylo nutné ještě vytvořit další umělý článek, a to 8 regionů NUTS II. A to z toho důvodu, že kraje ve své podobě tuto podmínku nesplňovaly. (Peková, Jech, 2002)

Charakteristické rysy reformy veřejné správy:

- decentralizace – přesun pravomocí a odpovědnosti v rozhodování ze strany státu na orgány územní samosprávy. Tato změna by měla vést k vyšší užitečnosti a účelnosti rozpočtových výdajů
- úměrná fiskální decentralizace – pokud je snahou posílit pravomoci i odpovědnost obcí a krajů v hospodaření s rozpočtovými zdroji, musí dojít i ke změně v rozdělování daňových výnosů formou sdílených a svěřených daní
- pokračující proces dekoncentrace – jedná se o pokračující proces v přesunu kompetencí ze strany státu na tzv. dekoncentráty, a na územní samosprávu, zejména na kraje

(Peková, 2008)

První fáze reformy veřejné správy

První fáze reformy je spojována s vytvořením krajů. Řešilo se nejen jejich územní vymezení, ale také kompetence a organizační struktura. Výstupem tohoto procesu byla soustava zákonů přijatých v roce 2000, která umožnila volby do zastupitelstev krajů a působení krajských úřadů od 1. ledna 2001. V otázce organizační struktury nastal rozpor mezi zastánci spojeného modelu veřejné správy, ve kterém vykonává samospráva i určité přidělené funkce státní správy v přenesené působnosti, a odděleného modelu, ve kterém má státní správa i samospráva zvláštní strukturu i kompetence. (Mates, 2007; Volek, Přenosil, 2008)

Argumentem pro uplatnění spojeného modelu bylo navázání na předválečné uspořádání veřejné správy v Československu, dále fakt, že tento model fungoval v obcích, takže již byly získány zkušenosti s jeho fungováním. Zastánci odděleného

modelu poukazovali na problémy, které může přinést spojený výkon veřejné správy, tento model je podle nich také mnohem náročnější na organizaci vztahů mezi státní správou a samosprávou. (Volek, Přenosil, 2008)

Druhá fáze reformy veřejné správy

V této fázi reformy byly zrušeny okresní úřady, které v roce 1990 nahradily činnost bývalých okresních a krajských národních výborů. Výkon všeobecné státní správy byl přenesen na kraje či obce, případně na ústřední správní úřady. Tímto krokem byl dokončen spojený model veřejné správy. Jmenované samosprávné celky byly pověřeny výkonem státní správy v tzv. přenesené působnosti. Podle rozsahu tohoto výkonu byly obce rozlišeny do tří typů, a to na obce I. II. a III. typu. Blíže bude této problematice věnována pozornost v následující kapitole. (Mates, 2007; Volek, Přenosil, 2008)

Po provedených reformách veřejné správy lze sledovat, že ve srovnání s výchozím stavem věcí došlo k výraznému nárůstu decentralizace, dekoncentrace a k uplatnění principu subsidiarity. (Mates, 2007)

3.2 Územní samospráva

Územní samospráva představuje realizaci práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území, které je ovšem menší než stát. Děje se tak na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony, při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Na našem území má samospráva bohatou historii, čehož se využilo i v roce 1990, kdy došlo k obnově samosprávy přijetím nové ústavy a zákona o obcích. V této souvislosti se obce staly základním územním samosprávným celkem. V roce 1997 následovalo schválení zákona o vytvoření 14 krajů jako vyšších územních samosprávných celků. (Peková, 2008)

V dnešní době je více než odvozenost samosprávy od státu vyzdvihováno právo občanů na samosprávu jakožto základní právo. Podle tohoto přístupu jsou místní samospráva a státní správa spolu a vedle sebe působícími projevy veřejné správy. Důležitým předpokladem pro tuto skutečnost jsou zákony, které upřesňují samosprávnou působnost, a to v mezích ústavně zaručeného práva na samosprávu. (Pomahač, Vidláková, 2002)

V České republice je územní samospráva členěna do dvoustupňového systému veřejné správy. Je členěna na základní a vyšší územní samosprávné celky. Základní územní samosprávné celky jsou zastupovány obcemi a vyšší územní samosprávné celky představují kraje. V tomto způsobu členění se nevyužívají vztahy nadřízenosti a podřízenosti, jelikož každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný celek nemůže zasahovat. Vešel zde v účinnost tzv. spojený model veřejné správy, kdy obce a kraje vykonávají kromě činností v rámci samostatné působnosti také definované úkony státní správy v přenesené působnosti. (Bureš, 2004)

Posilováním územní samosprávy se umožňuje uskutečňovat právo občanů podílet se na řízení svých veřejných záležitostí, a tím se rozvíjí demokratické prin-

cipy společnosti. Vlivem částečné decentralizace veřejné správy na územní samosprávu se využívá princip subsidiarity, tzn. rozhodovací pravomoci jsou delegovány na co nejnižší úroveň, tedy co nejbližší k občanovi. (Peková, 2008)

Jak uvádějí Peková, Pilný (2002), územní samospráva plní hlavně dvě základní funkce:

- samosprávní nebo-li samostatná působnost. V rámci této působnosti jsou zabezpečovány takové potřeby občanů, které lze označit jako lokální nebo regionální veřejné statky. Jedná se hlavně o takové statky, které občané požadují a mají z nich užitek.
- přenesenou nebo-li přenesenou působnost. V rámci této působnosti jsou zabezpečovány i takové veřejné statky, které mají povahu národních statků. Tato činnost je vykonávána územní samosprávou na základě decentralizace kompetencí.

Pro úspěšné fungování územní samosprávy je nutné jí vytvořit vhodné předpoklady. Jedná se především o legislativní a ekonomické předpoklady. V případě legislativních úkonů se jedná o schválení potřebných zákonů, které vymezují postavení a činnosti územní samosprávy. Ekonomické předpoklady umožňují hospodařit s určitou finanční autonomií. Avšak v hlavních otázkách zasahuje stát, např. dělením daňových výnosů. (Peková, 2008)

Ekonomické předpoklady pro fungování jednotlivých stupňů územní samosprávy:

- vlastnictví majetku, právo s ním hospodařit v souladu s vlastnickým právem. Územní samospráva dostala majetek do svého vlastnictví z vlastnictví státu bezúplatně.
- možnost získávat vlastní finanční prostředky, tedy mít vlastní příjmy (např. z prodeje nebo pronájmu nepotřebného majetku). Samostatnost v rozhodování se týká především nedaňových příjmů.
- sestavování vlastního rozpočtu, tzn. využívá se zde oddělené hospodaření od státního rozpočtu.

(Peková, Pilný, 2002)

Obec jako základní článek územní samosprávy

Obec je brána jako základní územní jednotka státu a základní článek územní samosprávy. Je tvořena občany, kteří společně užívají vymezené katastrální území a kteří mají právo na samosprávu, zakotvenou v ústavě. (Peková, Pilný, 2002)

Peková (2008) uvádí, že obec jako základní územní samosprávný celek, je vymezena třemi základními znaky:

- územím
- občany
- samosprávou veřejných záležitostí na katastrálním území obce

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří ji územní celek, který je vymezen hranicí území dané obce. Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Po dovršení věku 18ti let získá každý občan vymezené postavení, které mu umožní aktivně se zapojit do chodu obce.

Jak již bylo zmíněno v předchozí části práce, obce v České republice vykonávají spojený model veřejné správy. Jedná se o současný výkon samostatné působnosti, tedy samosprávy, a současně také vykonávají činnosti v oblasti přenesení působnosti, tedy státní správy.

Samostatná působnost

Do výkonu samostatné působnosti může stát zasahovat pouze tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona. Obec má samozřejmě právo bránit se proti takovému zásahu ze strany státu, pokud se domnívá, že došlo k nezákonnému zásahu státu do své samosprávy, a to prostřednictvím ústavní stížnosti. Hlavním přínosem, který vyplývá ze samostatné působnosti, je právo obce na vlastní majetek a na hospodaření podle vlastního rozpočtu, volba orgánů obce nebo stanovení místních poplatků. V rámci této působnosti může využívat obecně závazné vyhlášky či různá správní rozhodnutí. (Borovičková, Jech, 2010)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích zahrnuje do samostatné působnosti takové záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Tím je myšleno především vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče, uspokojování potřeb bydlení a rozvoje zdraví, dopravy, vzdělání a ochrana veřejného pořádku.

Přenesená působnost

V případě přenesené působnosti se rozumí výkon státní správy, kterou stát přenesl na obce. Rozsah této působnosti je vždy určen příslušným zákonem a stát k těmto výkonům poskytuje obcím finanční příspěvek. Ovšem tento příspěvek zcela nepokrývá skutečné náklady, a tak obce doplácí na výkon státní správy ze svých zdrojů. Mezi činnosti, které spadají do této působnosti, patří například vyhlášení stavební uzávěry nebo vyhlášení chráněného území. V rámci této působnosti obec vydává nařízení obce či správní rozhodnutí. (Borovičková, Jech, 2010; Volek, Přenosil, 2008)

3.3 Obec s rozšířenou působností

Obce, města či statutární města můžeme dělit z různých hledisek. Rozlišení na obec s rozšířenou působností je kategorií z hlediska rozsahu, v jakém byla obec pověřena výkonem státní správy. V rámci tohoto členění rozlišujeme tři typy obcí:

- **Obce I. typu** – jedná se o všechny samosprávné územní celky, jelikož každá obec vykonává státní správu v určitém minimálním rozsahu (v rozsahu stanoveném zákonem)

- **Obce II. typu, nebo-li obce s pověřenými obecními úřady** – těmto obcím byl svěřen menší podíl přenesené působnosti a vykonávají správu pro více obcí ve svém správním obvodu. Celkem bylo vymezeno 388 obcí II. typu
- **Obce III. typu, nebo-li obce s rozšířenou působností** – na tyto obce byl delegován největší díl výkonu státní správy z bývalých okresních úřadů. Jejich posláním je vykonávat správu pro obyvatele většího území. Ve většině případů se jedná o města, která mají alespoň 15 000 obyvatel. V případě, že by tomu tak nebylo a v okolí max. 20 km by nebylo město požadované velikosti, může funkci obce s rozšířenou působností vykonávat i menší obec. Celkem bylo vymezeno 205 obcí III. typu.

(Volek, Přenosil, 2008)

3.4 Pojem veřejná služba

Pomahač, Vidláková (2002) uvádějí, že pojem veřejná služba je prvkem, který předchází veřejnou správu. Je důležité rozlišovat veřejnou službu jako bytí ve službě, čili jako povolání či zaměstnání u státu, obecněji u veřejnoprávní korporace, a jako užitečnou veřejnou činnost. Častým předpokladem tohoto aparátu je skutečnost, že jej tvoří profesionálové. Ovšem ne vždy tomu tak je. V našich podmínkách došlo k výraznému zvýšení míry zpolitizování veřejného aparátu, kdy si mnohem více veřejných zaměstnanců vybírá, s kým a za jakých podmínek budou pracovat.

Bureš (2004) vysvětluje pojem veřejná služba jako službu, která je vytvořená, organizovaná nebo regulovaná orgánem veřejné správy a to za účelem zajištění poskytování dané služby takovým způsobem, který považuje za nezbytný pro uspokojení potřeb občanů. Takto se děje při respektování principu subsidiarity. V souvislosti s poskytováním veřejných služeb se řeší závažná problematika, a to jakým způsobem zabezpečit v odpovídající dostupnosti a kvalitě požadované veřejné služby pro občana. Na úrovni některých ministerstev jsou přijímány resortní koncepce rozvoje veřejných služeb a také tzv. Bílé knihy (např. Bílá kniha v sociálních službách, Bílá kniha ve školství). K řešení této problematiky přispívá také samospráva (kraje, obce), a to prostřednictvím rozvojových dokumentů.

Pro zajišťování dostupnosti a kvality veřejných služeb se využívá kromě tzv. tvrdých metod (stanovení parametrů dostupnosti a kvality v právním předpisu) také měkké metody, které spočívají v metodách benchmarkingu či komunitního plánování. S poskytováním veřejných služeb souvisí také způsob jejich financování. V této oblasti se využívá řada různých způsobů financování. Některé služby jsou financovány přímo ze státního rozpočtu, dále se využívají granty nebo rozpočty územních samosprávných celků. Některé veřejné služby jsou určitým způsobem zpoplatněny, takže na jejich financování se podílí samotný uživatel. (Bureš, 2004; Rosenbloom, 1986)

4 Informační systémy veřejné správy

Dříve než se práce bude věnovat informačním systémům veřejné správy, bylo by dobré seznámit se se samotným pojmem informační systém. Jedná se o široký pojem, který můžeme chápat jako systém pro sběr, zpracování, ukládání, vyhledávání a šíření informací. (Knapp, 1988)

Smejkal (1995) se dívá na informační systém jako na systém, který zahrnuje informační dokumenty, informační pracovníky a informační procesy. Informační dokumenty představují nosiče informací, na kterých jsou zaznamenávány jednotlivá data a informace. Informační procesy zahrnují činnosti, které slouží k manipulaci s informacemi. V širším pojetí je tvořen informační systém nejen vlastním informačním systémem, ale i jeho okolím, čili tvůrcem i uživatelem informací.

Pro optimální nastavení a fungování informačního systému je důležitá nejen jeho technologická stránka (především použitý hardware a software), ale také způsob, jak celý systém umožňuje, aby lidé mezi sebou mohli bezproblémově komunikovat. (Mates, Smejkal, 2012)

4.1 Zákon o informačních systémech veřejné správy

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje informačním systémem funkční celek nebo jeho část zabezpečující cílevědomou a systematickou informační činnost. Každý informační systém zahrnuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění.

Prostřednictvím tohoto zákona došlo ke stanovení nejen právních, ale i organizačně technických podmínek pro fungování a předávání dat a zajištění ochrany informačních systémů. Zákon řeší i některé úkoly informačních systémů ve vztahu k veřejnosti, např. předávání datových zpráv či poskytování výpisů z elektronických evidencí. (Mates, Smejkal, 2006)

Působnost tohoto zákona se vztahuje pouze na ty informační systémy orgánů veřejné správy, které představují výkon veřejné moci. Jeho působnost se nevztahuje na informační systémy vedené zpravodajskými službami, Policií ČR, orgány činných v trestním řízení, kromě Rejstříků trestů. Dále neplatí pro informační systémy Vězeňské služby při poskytování zvláštní ochrany a pomoci ohroženým osobám, Ministerstva vnitra, financí a spravedlnosti při provádění bezpečnostního řízení a vedení evidencí podle zvláštního zákona a dalších. (zákon č. 365/2000 Sb.)

S provozováním každého informačního systému přirozeně souvisí požadavek na jeho bezpečnost. Ať už se jedná o zajištění důvěrnosti dat, jejich integrity a dostupnosti. Těmto předpokladům musí odpovídat i výběr a zavedení příslušných bezpečnostních opatření, která by měla být přiměřená a odpovídat minimálním bezpečnostním požadavkům. Jedním ze základních předpokladů pro fungování informačních systémů veřejné správy, včetně požadované bezpečnosti, je atestace, která se odvíjí od akreditace. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech

veřejné správy uvádí, že akreditující osobou může být fyzická nebo právnická osoba, která je členem mezinárodních sdružení zabývajících se akreditací a určených Ministerstvem vnitra ČR, a která byla na základě žádosti o pověření o provádění akreditace pověřena. Samotnou atestací se rozumí stanovení shody způsobilosti k realizaci vazeb informačního systému veřejné správy s jinými informačními systémy prostřednictvím referenčního rozhraní. Výsledkem tohoto procesu je atest, který lze pojmout jako doklad osvědčující výsledek atestace. (Mates, Smejkal, 2006; zákon č. 365/2000 Sb.)

4.2 Centrální místo služeb a KIVS

Centrálním místem služeb se rozumí soubor technického a programového vybavení, prostřednictvím něhož jsou poskytovány služby informačních systémů veřejné správy a využívány a propojovány sítě elektronických komunikací. Tento pojem byl do oblasti českého eGovernmentu zaveden novelou, která nabyla účinnosti od 1. 7. 2012. Centrální místo služeb spadá pod správu Ministerstva vnitra, to ale může svěřit jeho provozování právnické nebo fyzické osobě. (Mates, Smejkal, 2012; zákon č. 365/2000 Sb.)

Úkolem Centrálního místa služeb je zajistit řízené a bezpečné propojování subjektů vyskytujících se ve veřejné a státní správě mezi sebou navzájem a propojení centrálních pracovišť těchto orgánů a vlastními regionálními pracovišti. Jeho další funkcí je zajištění komunikace subjektů veřejné a státní správy s jinými subjekty ve vnějších sítích, ať již se jedná o Internet nebo komunikační infrastrukturu EU. (Mates, Smejkal, 2012)

Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS) sjednotila datové a hlasové služby pro všechny orgány veřejné moci. Prvotním cílem KIVS bylo vytvořit jednotnou datovou síť, která by poskytla bezpečné připojení a vysoký standard nabízených služeb. Následným cílem bylo odstranění monopolu v oblasti poskytovatelů služeb. Toho bylo dosaženo v roce 2007, kdy se státní orgány musely povinně zapojit do projektu a kdy bylo vyhlášeno výběrové na uzavření rámcové smlouvy o službách KIVS s více dodavateli. (Mates, Smejkal, 2012; Špaček, 2012)

4.3 Portál veřejné správy

Portálem veřejné správy se rozumí informační systém zajišťující přístup k informacím státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků a orgánů veřejné moci a komunikaci s veřejnými orgány. Správcem tohoto portálu je příslušné ministerstvo. Portál veřejné správy umožňuje přístup k informacím zejména v oblasti sociálního a zdravotnického zabezpečení, správy veřejných financí, dotací či veřejných zakázek. Komunikace s veřejnými orgány je zde umožněna prostřednictvím datových schránek a kontaktních míst veřejné správy. (zákon č. 365/2000 Sb.)

Mezi nejvýznamnější a nejvíce využívané portály patří Daňový portál, který spravuje Ministerstvo financí České republiky. Tento portál slouží občanům pro

komunikaci s daňovou správou a k získávání informací z daňového řízení. Je zde k dispozici řada služeb, mezi které patří například: elektronické podání vůči daňové správě, informace z daňového řízení dostupné prostřednictvím daňové informační schránky, elektronické formuláře, vyhledávání v registru plátců DPH podle zadaných daňových identifikačních čísel a mnoho dalších. (Daňový portál, 2015)

Mezi často využívané projekty lze také zařadit portál Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz, portál Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního www.cuzk.cz nebo portál „Centrální adresa“ spadající pod Českou poštu a který slouží pro zveřejňování veřejných zakázek (www.centralniadresa.cz). (Mates, Smejkal, 2012)

Podle Matese, Smejkala (2006) má Portál veřejné správy následující účel:

- umožnit fyzickým a právnickým osobám dálkový přístup ke kompletním informacím a službám jednotlivých institucí veřejné správy
- zvýšit autoritu a efektivitu veřejné správy
- zpřístupnit veřejné správě její znalosti, fakta a záznamy
- podílet se na zvýšení důvěry občanů ve veřejnou správu
- umožnit státní správě vystupovat jako celistvá organizace

4.4 Vydávání ověřených výstupů z informačních systémů veřejné správy

Z informačních systémů veřejné správy nebo z jejich částí, které jsou veřejnými evidencemi, rejstříky nebo seznamy, vydávají orgány veřejné správy na požádání úplný nebo částečný výpis ze zápisu, který je veden v elektronické podobě v tomto informačním systému. V případě, že se jedná o neveřejnou evidenci, správci vydávají na požádání úplný nebo částečný výpis ze zápisu vedeného v elektronické podobě v daném informačním systému osobě, které se zápis týká přímo, nebo osobě, která je podle zvláštního právního předpisu oprávněna žádat o informaci uvedenou v daném zápise. Mezi veřejné evidence lze zahrnout například obchodní rejstřík, katastr nemovitostí, evidence knihoven nebo seznamy léčivých přípravků. Druhou skupinu, tedy neveřejné evidence, představuje evidence rejstříků trestů nebo matriky. (zákon č. 365/2000 Sb.; Mates, Smejkal, 2012)

Ověřené výstupy z informačních systémů veřejné správy lze získat prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, tzv. Českého podacího ověřovacího informačního národního terminálu – Czech POINT. (zákon č. 365/2000 Sb.)

Kontaktními místy veřejné správy podle zákona č. 365/2000 Sb. jsou:

- notáři
- krajské úřady
- matriční úřady
- obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů
- zastupitelské úřady stanovené prováděcím právním předpisem

- držitel poštovní licence
- Hospodářská komora České republiky
- banka, které byla Ministerstvem vnitra udělena autorizace k výkonu působnosti kontaktního místa veřejné správy

Za poskytnutí výstupu z informačního systému veřejné správy je správce oprávněn požadovat úplat, a to za každý poskytnutý výstup z informačního systému. Jedná se o částku, která je stanovena zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jako poplatek za vydání výpisu z předmětného záznamu, jenž má jednu stránku. (zákon č. 365/2000 Sb.)

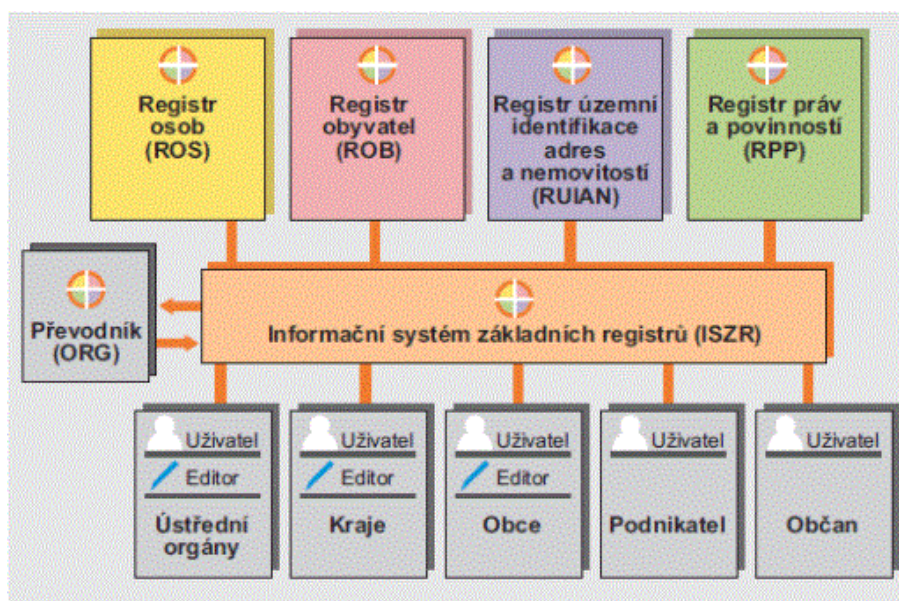
4.5 Zákon o základních registrech

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, vnesl do právního řádu České republiky velké množství nových pojmů, včetně jejich výkladu. Tyto prvky přispívají k regulaci informačních systémů veřejné správy. Za základní registry jsou považovány ty informační systémy veřejné správy, které jsou označeny jako základní registr obyvatel (dále jen „registr obyvatel“), základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (dále jen „registr osob“), základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí (dále jen „registr územní identifikace“) a základní registr agend orgánů veřejné moci a některých práv a povinností (dále jen „registr práv a povinností“).

Referenčním údajem se rozumí údaj, který je za takový údaj v základním registru označen. V zákoně se rozumí orgánem veřejné moci takový státní orgán, územní samosprávný celek a fyzická nebo právnická osoba, byla-li jí svěřena působnost v oblasti veřejné správy. S tímto výkladem souvisí vymezení editora, kterým se rozumí orgán veřejné moci, jenž je oprávněn zapisovat a provádět změny referenčních údajů v základním registru. (zákon č. 111/2009 Sb.)

Dalším pojmem je agenda, kterou se rozumí souhrn činností spočívajících ve výkonu vymezeného okruhu vzájemně souvisejících činností v rámci působnosti orgánu veřejné moci. S tímto výkladem dále souvisí vymezení agendového informačního systému, jímž je informační systém veřejné správy, který slouží k výkonu agendy (např. evidence občanských průkazů, cestovních dokladů). (zákon č. 111/2009 Sb.)

Informačním systémem základních registrů se rozumí informační systém veřejné správy, jehož prostřednictvím je zajišťováno sdílení dat mezi jednotlivými základními registry navzájem, základními registry a agendovými informačními systémy a agendovými informačními systémy navzájem, správa oprávnění přístupu k datům a další činnosti dle zákona č. 111/2009 Sb. Informační systém základních registrů tvoří přechodový prvek mezi jednotlivými registry a ústředními orgány, podnikateli či občany, jak dokládá následující schéma.

Obr. 1 Schéma fungování základních registrů
 Zdroj: MVCR, Schéma fungování základních registrů, 2015

Základní registry představují bezpečnou databázi, která slouží ke sjednocení dat, která jsou získávána úřady o občanech a státních i nestátních subjektech. Ochrana osobních údajů i bezpečnost dat je zajišťována prostřednictvím důležité součásti, a to pomocí Informačního systému ORG (nebo-li převodníku), který zajišťuje ochranu osobních údajů uložených v základních registrech. ORG převodník využívá místo rodného čísla náhodně vygenerovaný identifikátor, čímž je znemožněno zneužití osobních údajů. (Co jsou a jak fungují základní registry, 2015)

Pro účely fungování celého systému byla zřízena Správa základních registrů se sídlem v Praze. Jedná se o správní úřad, který je podřízen Ministerstvu vnitra. Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ji vymezuje správcem informačního systému základních registrů. Mezi její úkoly patří zajišťovat provoz informačního systému základních registrů, registru obyvatel, registru osob a registru práv a povinností a jejich bezpečnost, realizaci vazeb mezi jednotlivými základními registry prostřednictvím služeb informačního systému základních registrů a mnoho dalších činností dle § 7 příslušného zákona. Správa základních registrů není oprávněna k přístupu k obsahu referenčních údajů, které jsou uváděny v základních registrech. Pokud ovšem bude mít důvodnou pochybnost, že orgán veřejné moci neoprávněně přistupuje k osobním údajům, informuje neprodleně Úřad pro ochranu osobních údajů.

4.5.1 Registr obyvatel

V registru obyvatel jsou vedeny referenční údaje o fyzických osobách. Jedná se o státní občany České republiky nebo cizince, kterým bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území ČR nebo povolení k přechodnému pobytu na území ČR na dobu delší než 90 dnů. Dále se jedná o občany jiných členských států EU, občany

států, které jsou vázány mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropských společenstvím a států, které jsou vázány smlouvou o Evropském hospodářském prostoru, kteří na území ČR hodlají přechodně pobývat po dobu delší než 3 měsíce. Dalšími subjekty jsou cizinci, kterým byla na území ČR udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany a jiné fyzické osoby, u nichž jiný právní předpis vyžaduje agendou identifikátor fyzické osoby a stanoví, že tyto fyzické osoby budou vedeny v registru obyvatel. Správcem registru obyvatel je Ministerstvo vnitra, které zajišťuje jeho provoz, bezpečnost a poskytování údajů z něj. (zákon č. 111/2009 Sb.)

V registru obyvatel jsou podle zákona č. 111/2009 Sb. vedeny, mimo jiné, následující referenční údaje o výše specifikovaných osobách:

- příjmení, jméno
- adresa místa pobytu
- datum, místo, okres narození
- datum, místo, okres úmrtí
- státní občanství
- čísla elektronicky čitelných identifikačních dokladů
- záznam o zřízení datové schránky a identifikátor datové schránky

V případě změny referenčního údaje se tato změna promítne ve všech ostatních agendách veřejné správy bez toho, aby občan musel obíhat řadu úřadů. Například při změně adresy místa trvalého pobytu navštíví občan pouze nejbližší úřad v místě bydliště, kde tuto změnu nahlásí. A právě díky základním registrům si tuto informaci předávají jednotlivé úřady dál mezi sebou. (Registr obyvatel, 2015)

Pro občany při komunikaci s veřejnou správou znamená systém základních registrů větší komfort a kvalitu poskytovaných služeb, data evidovaná ve formě referenčních údajů již nemusí občan dokládat, případně je stále vyplňovat na jednotlivých formulářích, s tím souvisí méně času stráveného na úřadech a zkrácení procesu vyřízení žádosti, vyšší úroveň ochrany osobních údajů či snížení byrokratické zátěže. (Registr obyvatel, 2015)

Mezi přínosy využívání základních registrů pro úředníky lze zahrnout usnadnění jejich činnosti v souvislosti se získáváním a ověřováním údajů občanů, odstranění duplicit nebo zajištění jedinečnosti referenčních údajů, které jsou v registru obyvatel vedeny. (Registr obyvatel, 2015)

4.5.2 Registr osob

Registr osob slouží k evidenci právnických osob, organizačních složek právnických osob, organizačních složek státu, podnikajících fyzických osob, zahraničních osob a jejich organizačních složek, organizací s mezinárodním prvkem, a to vždy za podmínky, že jsou zapsány do některé z evidencí, jako je obchodní rejstřík či živnostenský rejstřík. O každém z těchto subjektů jsou, kromě jiného, vedeny dva identifikátory. Jedná se o identifikační číslo osoby a identifikační číslo provo-

zovny. Identifikační číslo osoby, nebo-li IČO, je v podstatě identické se současným identifikačním číslem ekonomického subjektu. Identifikační číslo provozovny slouží k jednoznačné identifikaci toho, kdo vykonává živnostenské podnikání. Správcem tohoto registru je Český statistický úřad. (zákon č. 111/2009 Sb.; Mates, Smejkal, 2012)

V registru osob jsou podle zákona č. 111/2009 Sb. vedeny, mimo jiné, následující referenční údaje o výše specifikovaných osobách:

- obchodní firma, případně název
- jméno, příjmení fyzické osoby, pokud není zapsaná v obchodním rejstříku
- agendou identifikátor fyzické osoby pro agendu registru osob
- datum vzniku nebo zápisu do evidence
- datum zániku nebo výmazu z evidence
- právní forma a právní stav
- záznam o zřízení datové schránky a identifikátor datové schránky
- statutární orgán
- adresa sídla nebo místa podnikání fyzické osoby
- adresa místa provozovny
- datum zahájení a ukončení činnosti v provozovně
- adresa místa pobytu na území republiky

4.5.3 Registr územní identifikace

V registru územní identifikace jsou evidovány územní prvky, kterými se podle zákona č. 111/2009 Sb. rozumí část zemského povrchu vymezená hranicí nebo výčtem jiných územních prvků, které ji dohromady tvoří, adresní místo nebo stavební objekt. Jmenovaný registr obsahuje údaje o následujících územních prvcích: území státu, regionu soudržnosti podle jiného právního předpisu, vyššího územního samosprávného celku, území kraje, okresu, správní obvod obce s rozšířenou působností a správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem, území obce, vojenského újezdu, správní obvod, území městského obvodu a území městské části v hlavním městě Praze či statutárního města, katastrální území, území základní sídelní jednotky, stavební objekt, adresní místo či pozemek v podobě parcely.

O každém územním prvku se vedou identifikační údaje, kterými jsou kód a název, dále lokalizační údaje, kterými jsou definiční bod či hranice a údaje o vazbách na jiné územní prvky. Správcem registru územní identifikace je Český úřad zeměměřičský a katastrální. (zákon č. 111/2009 Sb.; Registr územní identifikace, adres a nemovitostí, 2015)

4.5.4 Registr práv a povinností

Registr práv a povinností představuje registr, který má plnit ve vztahu k ostatním spíše obslužnou funkci. V tomto systému jsou evidovány referenční údaje o agendách orgánů veřejné moci, a to včetně údajů o oprávněních přístupu k datům vedených v základních registrech a referenční údaje o právech a povinnostech fyzických a právnických osob, pokud jsou údaje o těchto osobách vedeny v základních registrech, a to včetně údajů o rozhodnutích orgánů veřejné moci. Správcem tohoto registru je Ministerstvo vnitra. (zákon č. 111/2009 Sb.; Mates, Smejkal, 2012)

Uváděný registr plní funkci zdroje údajů pro informační systémy základních registrů, které umožňují přístup jednotlivých uživatelů k údajům v daných registrech a agendových informačních systémech. V případě, že se jakýkoliv subjekt pokusí získat z registrů nějaký údaj, nebo ho bude chtít změnit, bude právě Registr práv a povinností posuzovat, zda je tato činnost dovolena a jestli na to má daný subjekt ze zákona právo. Současně jsou v systému uchovávány tzv. digitální stopy, díky kterým má každý občan možnost dozvědět se, kdo, kdy a za jakým účelem o něm měnil nebo upravoval data vedená v základním registru. Ti, kteří mají zřízenou datovou schránku, dostávají automaticky jednou ročně výpis. Ostatní si mohou o výpis vyžádat na pobočce Czech POINTu. (Registr práv a povinností, 2015)

ePUSA

Projekt ePUSA lze zařadit také mezi informační systémy veřejné správy. Jedná se o elektronický portál územních samospráv. Obsahuje databázi aktuálních kontaktů na orgány veřejné správy – kraje, obce a města a umožňuje vyhledávat potřebné údaje podle různých kritérií. Provozovatelem tohoto portálu je Ministerstvo vnitra České republiky. Primárním cílem tohoto projektu je být jediným garantovaným zdrojem informací o subjektech samosprávy a současně předejít jejich duplicitnímu zjišťování orgány veřejné správy. (ePUSA, 2015)

5 eGovernment

Jednoznačně definovat eGovernment je velmi složité. Jednotliví autoři se ve svých publikacích přiklánějí k odlišným definicím, takže lze říci, že neexistuje jedna bezpodmínečně platná definice eGovernmentu.

5.1 Definice a vymezení eGovernmentu

Lidinský (2008) ve své publikaci rozšířil definici eGovernmentu sdělovanou Ministerstvem vnitra České republiky do následující podoby: „*eGovernment je využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb.*“ Pod pojem eGovernment je zapotřebí také zahrnout legislativní prostředí, které umožňuje výměnu informací ve všech možných komunikačních směrech.

Mates, Smejkal (2006) uvádějí, že eGovernment bývá vymežován především obsahově a představuje různé úkoly, které se zabývají elektronizací výkonů činností veřejné správy či v širším pojetí orgánů veřejné moci. Jeho hlavním smyslem je poskytovat subjektům soukromého práva větší komfort při jednání se státem. K tomuto se má dospět tím, že se zjednoduší a urychlí komunikace občanů a podnikatelských subjektů s těmito orgány. Tyto prvky převládají také v chápání funkce eGovernmentu v rámci Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), která jej definuje jako použití elektronických komunikací, zejména Internetu jako nástroje pro dosažení lepší správy. (Egovernment for Better Government, 2005)

Mates, Smejkal (2006) dodávají, že efektivnější a výkonnější informační a komunikační technologie umožňují občanům plně se podílet na životě společensky a kulturně tvůrčích komunit a spolupodílet se na rozvíjení demokratického procesu. Zavádění eGovernmentu tedy souvisí s rozvojem informační společnosti, která je neodkladně spojena se všeobecnou dostupností výpočetní techniky. Během posledních let se prostředky výpočetní techniky přestěhovaly z výjimečných výpočetních středisek a vybraných míst na stoly každého úředníka a také do domácností.

Pro lepší vysvětlení významu eGovernmentu uvádí Lidinský (2008) výčet činností, které jsou jeho součástí v České republice. Mezi tyto činnosti například patří:

- informační systémy veřejné správy
- elektronická komunikace
- ochrana osobních údajů
- elektronický podpis
- elektronická správní řízení, e-podatelný, e-volby
- dlouhodobé uchovávání elektronických dokumentů

- konverze dokumentů
- registry veřejné správy
- elektronické veřejné zakázky

Důležité pro vymezení eGovernmentu je skutečnost, že nalézá uplatnění v široké škále oblastí a činností. Zahrnuje tedy nejen služby, ale i vybírání daní a dalších veřejných plateb, výkon spravedlnosti, veřejnou bezpečnost, sociální zabezpečení a další. Klíčovou roli ovšem sehrává v oblasti veřejné správy. Jedná se o sféru, kde se nachází největší množství informačních systémů, jimiž prochází nejvíce aktivit veřejné moci či zaměstnává nejvíce osob. (Mates, Smejkal, 2012)

Jako příklad mezinárodní literatury zabývající se definováním pojmu eGovernment lze uvést Heekse (2006), který spojuje eGovernment s využíváním informačních a komunikačních technologií ve veřejném sektoru. Autoři Dror (2001) a Rouban (1999) ve svých publikacích odlišují pojmy eGovernment a eGovernance. Touto problematikou se zabýval také Špaček (2012), který vycházel z toho, že vláda (government) představuje organizačně nadřazenou strukturu, která ve společnosti slouží k převedení politických názorů do politik a legislativy. Termínem governance je označován samotný výsledek interakce mezi vládou, veřejným sektorem, úředníky a občany v rámci politického procesu. eGovernment je spojován s elektronickým poskytováním služeb, elektronickými procesy uvnitř veřejné správy a s elektronickým hlasováním. Naopak eGovernance je typická svým důrazem na elektronické konzultování a zapojování veřejnosti do rozhodování a veřejných záležitostech.

Bez ohledu na používaném označení existující terminologie pro eGovernment, pracuje vždy s obecným principem znamenajícím, že veřejná správa má sloužit veřejnosti a má hledat cesty, jak s využitím informačních a komunikačních technologií zdokonalit své vnitřní i navenek zaměřené aktivity. Cílem je zajistit anebo podpořit poskytování služeb veřejnosti zapojením nových technologií, a to i v oblastech, kde aktivity veřejné správy nabývají při působení na společnost vrchnostenských podob. (Špaček, 2012)

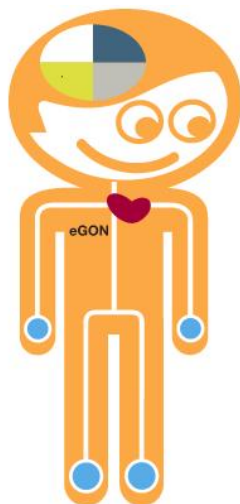
Podle Matese, Smejkal (2012) lze výhody eGovernmentu sledovat nejen ve vztahu veřejné správy k občanovi, ale také pro samotné zaměstnance veřejné správy. Ti získávají více času pro výkon vlastních činností, které vyplývají z jejich kompetencí. Díky implementaci eGovernmentu lze provést systémové změny v organizaci veřejné správy a tím odstranit případné duplicity, zkvalitnit toky informací nebo zlepšit přípravu podkladů pro rozhodování. V tomto případě jsou hojně využívány základní registry. Nespornou výhodou eGovernmentu jsou časové a materiální výhody. V mnoha agendách již není nutná osobní účast, takže lidé již nemusí nikam dojíždět a trávit čas ve frontách před přepážkou. Ideální variantou je, mohou-li vyplnit a odeslat potřebné formuláře prostřednictvím vlastního počítače a příslušný úředník jejich žádost opět vyřídí elektronicky. Úředník má k dispozici uspořádané databáze (evidence, registry), v nichž lze snadno pracovat a také odpadnou prodlevy spojené s doručováním listinných dokumentů. Předností eGovernmentu je tedy rychlost a kontinuita úřadování. Další výhodou lze spatřovat

ve značném rozšíření řízení. Jednotlivá data a údaje lze díky použitým komunikačním prostředkům snadno předávat mezi jednotlivými stupni veřejné správy, aniž by byly potřebné další mezistupně. Úspora vložených finančních prostředků do tohoto systému je spíše dlouhodobou záležitostí, přičemž efekt, který přinese zkvalitnění výkonu veřejné moci, je penězi neocenitelný.

5.2 Základní složky eGovernmentu

Symbolem českého eGovernmentu se stal panáček **eGON**, který byl navržen tak, aby se veřejnost jeho prostřednictvím mohla blíže seznámit a snáze pochopit princip fungování eGovernmentu, provázanost jeho jednotlivých částí a jaký má přínos nejen pro stát, ale především pro občany a úředníky. (eGovernment - eGON vdechl veřejné správě život, 2009)

Za vzor při vytváření eGONa byl vzat živý organismus, ve kterém obdivuhodně fungují všechny procesy. Tak jako v lidském těle, když prsty ucítí podnět, vyšlou signál do mozku. Ten následně tuto informaci vyhodnotí, příslušný orgán rozhodne a zpětně informuje prsty o tom, jak mají dál postupovat, co mají dělat. Jednotlivé informace putují přímo, bez zbytečných průtahů. Ruce a nohy eGONa představují kontaktní místa Czech POINT. Díky Komunikační infrastruktuře veřejné správy, nebo-li KIVS, mu funguje oběhová soustava, po které mohou bezpečně obíhat data. eGONovo srdce tvoří Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, označovaný také jako Zákon o eGovernmentu. Jeho mozek je tvořen Základními registry veřejné správy, které dotváří fungující celek. (EGON: symbol elektronizace veřejné správy, 2015)

Obr. 2 eGON jako živý organismus

Zdroj: MVCR, EGON: symbol elektronizace veřejné správy, 2015

5.2.1 Czech POINT (eGONovy prsty)

Kontaktní místa veřejné správy (Český podací ověřovací informační národní terminál – Czech POINT) začala fungovat s účinností od 1. července 2008, kdy byla nabídnuta veřejnosti. Provozovatelem terminálu je Ministerstvo vnitra a vybudováním tohoto systému bylo dosaženo cílů stanovených vládou ze dne 20. září 2006, které se týkaly prosazování a implementace eGovernmentu v České republice. (Budiš, 2010)

Smyslem projektu Czech POINT je zjednodušit a zredukovat rozbujelou byrokracii ve vztahu mezi občanem a veřejnou správou. Šlo především o to, aby občan již nemusel při vyřizování potřebných problémů obcházet jednotlivé úřady, ale aby bylo možné vše zařídit z jednoho místa. Czech POINT tedy představuje garantovanou službu umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa, kde je možné získat či ověřit si data z veřejných i neveřejných informačních systémů, nechat si úředně ověřit dokumenty a listiny, získat informace o průběhu správních řízení, která se vedou ve vztahu k občanovi či převést elektronické dokumenty do písemné podoby a naopak, a mnoho dalších úkonů. V roce 2012 došlo k rozšíření služeb, které mohou být občanovi prostřednictvím tohoto projektu poskytnuty. Jednalo se o zpřístupnění výpisů ze základních registrů podle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech. (Co je Czech POINT, 2015; Czech POINT a základní registry, 2015)

V současné době je možné prostřednictvím pracovišť Czech POINTU získat následující dokumenty či služby:

- výpis z Katastru nemovitostí
- výpis z Obchodního rejstříku
- výpis z Živnostenského rejstříku
- výpis z Rejstříku trestů
- přijetí podání podle živnostenského zákona (§ 72 živnostenského zákona)
- výpis z bodového hodnocení řidiče
- vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů
- podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH
- výpis z insolvenčního rejstříku
- datové schránky (podání týkající se zřízení, zneplatnění nebo zrušení datové schránky a podání týkající se jejího provozování)
- autorizovaná konverze dokumentů
- centrální úložiště ověřovacích doložek
- úschovna systému Czech POINT
- CzechPOINT@home
- CzechPOINT@office

(Co poskytuje Czech POINT, 2015)

Z celé řady služeb, které jsou prostřednictvím tohoto projektu poskytovány, se těší velké oblibě CzechPOINT@home a CzechPOINT@office. Czech POINT@home představuje internetové kontaktní místo, jehož cílem je usnadňovat elektronickou komunikaci. Pro jeho využití je nutné mít zřízenou datovou schránku, prostřednictvím níž je umožněn přístup k výpisům z informačních systémů veřejné správy. Přínosem této služby je tedy přístup k žádaným výpisům bez nutnosti fyzické návštěvy kontaktního místa CzechPOINT. Druhou zmíněnou službou je CzechPOINT@office. Jedná se o aplikaci, jejímž prostřednictvím úředníci zaznamenávají nové informace do jiných informačních systémů. Tyto informace jsou následně např. hned druhý den, k dispozici všem zásadním agendám státu. Rychlé nakládání s informacemi je umožněno prostřednictvím propojení CzechPOINT@office se základními registry veřejné správy. (CzechPOINT@home, 2015; CzechPOINT@office, 2015)

V současné době jsou Czech POINTY zřízeny ve více než 7 100 obecních a krajských úřadech, na vybraných pracovištích České pošty, v zastupitelských úřadech, v kancelářích Hospodářské komory nebo v kancelářích notářů. Prostřednictvím kontaktních míst s veřejnou správou bylo doposud vydáno přes 13 milionů výstupů. (Czech POINT, 2015)

5.2.2 Centrální místo služeb a KIVS (eGONův oběhový systém)

Centrální místo služeb představuje soubor technického a programového vybavení prostřednictvím něhož jsou poskytovány služby informačních systémů veřejné správy. Správcem centrálního místa služeb je Ministerstvo vnitra, přičemž může svěřit jeho provozování právnické či fyzické osobě. Funkcí centrálního místa služeb je zajistit bezpečné propojení subjektů veřejné a státní správy mezi sebou navzájem, propojení centrálních a regionálních pracovišť, dále zajistit komunikaci mezi subjekty veřejné a státní správy s jinými subjekty ve vnějších sítích (např. Internet nebo komunikační struktura EU). Současně tvoří jediné místo pro vzájemné propojení jednotlivých operátorů telekomunikačních infrastruktur, které poskytují služby pro Komunikační infrastrukturu veřejné správy. (Mates, Smejkal, 2012; KIVS, 2010)

KIVS nebo-li Komunikační infrastruktura veřejné správy sjednotila datové i hlasové služby pro všechny orgány veřejné moci. Budování tohoto systému započalo v době, kdy vedle sebe existovaly a stále vznikaly nové a nové datové linky od jednotlivých ministerstev a úřadů. Na to reagovalo KIVS, jehož hlavním cílem bylo vytvoření jednotné datové sítě. Na situaci, která převládala v oblasti poskytovatelů datových služeb navázal druhý cíl, kterým bylo odstranění monopolu právě v této oblasti. (Mates, Smejkal, 2012)

5.2.3 Zákon č. 300/2008 Sb., o eGovernmentu (eGONovo srdce)

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů nebo-li zákon o eGovernmentu představuje nejdůležitější právní dokument

týkající se elektronizace veřejné správy. Primárním cílem tohoto zákona je vytvoření vhodných podmínek pro elektronickou komunikaci mezi úřady a občany, i mezi úřady samotnými. (E-government Act, 2012)

Předmětem úpravy zákona č. 300/2008 Sb., o eGovernmentu jsou následující prvky:

- elektronické úkony státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků, Pozemkového fondu České republiky a jiných státních fondů, zdravotních pojišťoven, Českého rozhlasu, České televize, samosprávných komor zřízených zákonem, notářů a soudních exekutorů vůči fyzickým a právnickým osobám, elektronické úkony fyzických a právnických osob vůči orgánům veřejné moci a elektronické úkony mezi orgány veřejné moci navzájem prostřednictvím datových schránek
- informační systém datových schránek
- autorizovaná konverze dokumentů

V zákoně jsou vymezeny základní pojmy (např. orgán veřejné moci, datová schránka, datová zpráva), dále jsou zde definovány jednotlivé typy datových schránek a osoby, které jsou oprávněny k přístupu do datové schránky. V dalších částech zákona se věnuje pozornost způsobu přihlašování do datové schránky prostřednictvím přístupových údajů, zpřístupnění, znepřístupnění nebo zrušení datové schránky. Dále je zde definován informační systém datových schránek, využití dalších informačních systémů, doručování dokumentů a provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datových schránek. Je zde také vymezen způsob dodávání dokumentů fyzickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a právnickým osobám či působnost ministerstva vnitra v této oblasti. Závěrečná část zákona se věnuje provádění autorizované konverzi dokumentů, kde jsou vymezeny subjekty provádějící konverzi dokumentů, postup provádění, včetně vymezení případů, kdy autorizovanou konverzi dokumentů nelze provést. (zákon č. 300/2008 Sb.)

5.2.4 Základní registry veřejné správy (eGONův mozek)

Základní registry veřejné správy představují další nepostradatelný prvek nutný pro efektivní fungování českého eGovernmentu. Činnost základních registrů je upravena zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech a zákonem č. 227/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o základních registrech. Základním prvkem tohoto systému je tzv. referenční údaj, který je přebírán ze systému základních registrů a v příslušných agendách je s ním vynakládáno jako s údajem aktuálním a platným. Úřady jsou tak povinny využívat právě data ze základních registrů a nevyžadovat je po občanovi. Pokud dojde například ke změně jména nebo bydliště osoby, stačí tuto změnu zaznamenat v jednom registru a ona se promítne do všech ostatních registrů. (Základní registry veřejné správy, 2010)

V současné době fungují čtyři základní registry, a to Registr osob, Registr obyvatel, Registr práv a povinností a Registr územní identifikace, adres a nemovitostí. Podrobněji byla věnována pozornost základním registrům v předchozí kapitole.

V roce 2011 přibila eGONovi, coby oficiálnímu symbolu eGovernmentu, nová partnerka **Klaudie**, která do českého eGovernmentu přinesla nově se rozvíjející technologii – cloud computing (sdílení hardwarových a softwarových prostředků pomocí sítě). Zatímco nám známý eGON zajišťuje transformaci veřejné správy a služby pro občany, jako například Czech POINT, datové schránky nebo základní registry, úkolem Klaudie je zajistit stav, aby informační a komunikační technologie využívané při projektech byly nejen efektivní a levnější, ale aby také umožnily přechod od současného stavu blížícího se správě majetku k modelu poskytování a odebrání služeb. Což by ve svém důsledku mělo vyústit v prostředí více transparentní, lépe měřitelné a snadněji predikovatelné. (Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu, 2011; Symboly eGovernmentu, 2010)

Obr. 3 Klaudie jako symbol cloud computingu

Zdroj: MVCR, Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu, 2011

V souvislosti se zavedením nového symbolu Klaudie začala být postupně vytvářena tzv. **eGON centra**. Tato centra jsou realizována především v obcích s rozšířenou působností a slouží pro poskytování potřebného vzdělávání k jednotlivým prvkům eGovernmentu. Cílem tohoto projektu je vytvořit podmínky pro odbornou přípravu a rozvoj nejen úředníků, ale i volených zástupců územních samosprávných celků. (Vzdělávání v eGON centru Třebíč, 2013)

5.3 Datové schránky

Datové schránky představují komunikační nástroj, kterým byly nahrazeny klasické doporučené dopisy a slouží především ke komunikaci s orgány veřejné moci. Cílem zavedení tohoto institutu bylo co nejvíce přiblížit orgány veřejné moci občanovi prostřednictvím elektronických nástrojů, dále zefektivnit komunikaci mezi občanem a orgánem veřejné moci a usnadnění samotné komunikace mezi orgány veřejné moci. (Mates, Smejkal, 2012)

Právní úprava datových schránek je podchycena v zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Podle tohoto zákona je datová schránka definována jako elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci a k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci.

Fungování datových schránek je zajišťováno prostřednictvím informačního systému datových schránek, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich samotných uživatelích. Správcem tohoto informačního systému je podle zákona č. 300/2008 Sb. Ministerstvo vnitra a jeho provozovatelem Česká pošta.

Obr. 4 Logo datových schránek

Zdroj: DATOVÉ SCHRÁNKY, Logo, 2015

Zákon č. 300/2008 Sb. rozlišuje datové schránky podle typu subjektu, pro který má být zřízena. Podle příslušného subjektu se určuje, zda se jedná o datovou schránku zřizovanou ze zákona – tedy automaticky, nebo o datovou schránku zřizovanou na žádost.

Subjekty, u nichž jsou datové schránky zřizované ze zákona:

- orgán veřejné moci (státní orgány, územní samosprávné celky, státní fondy, zdravotní pojišťovny, Český rozhlas, Česká televize, samosprávné komory zřízené zákonem)
- notáři, exekutoři
- právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku (obchodní společnosti a družstva)
- právnická osoba zřízená zákonem (např. některé vysoké školy, regionální rady soudržnosti)
- podnikající fyzická osoba advokáti, daňoví poradci, insolvenční správci

(Typy datových schránek, 2015)

Subjekty, u nichž jsou datové schránky zřizované na žádost:

- fyzická osoba (datovou schránku lze zřídit jak českým občanům, tak i cizincům)
- podnikající fyzická osoba (datovou schránku lze zřídit jak subjektům registrovaným v ČR, tak i zahraničním podnikajícím fyzickým osobám)
- právnická osoba (jedná se o právnické osoby, které nejsou zapsané v obchodním rejstříku, např. spolky, nadace, ústavy, společenství vlastníků jednotek, obecně prospěšné společnosti, příspěvkové organizace, církve, honební společnosti či zahraniční právnické osoby neregistrované v ČR)
- schránka orgánu veřejné moci zřízená na žádost

(Typy datových schránek, 2015)

Datovou schránku fyzické osoby zřizuje Ministerstvo vnitra bezplatně na základě žádosti fyzické osoby, která je plně způsobilá k právním úkonům, a to do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. V případě podnikající fyzické osoby je datová schránka také zřizována do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. Pokud se jedná o advokáta, daňového poradce či insolvenčního správce, je jim vystavena datová schránka bezodkladně poté, co ministerstvo obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Datová schránka právnické osoby zřízené zákonem je zřízena bezodkladně po jejím vzniku, v případě právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku je datová schránka zřízena poté, co ministerstvo obdrží informaci i jejím zapsání do obchodního rejstříku. Na základě žádosti je datová schránka opět zpřístupněna do 3 pracovních dnů ode dne podání žádosti. V případě orgánu veřejné moci je datová schránka zřízena bezodkladně po jeho vzniku. Notářům a soudním exekutorům je zřízena bezodkladně poté, co ministerstvo obdrží informaci o jejich zapsání do zákonem stanovené evidence. Náležitosti, které musí daná osoba splňovat při podání žádosti o zřízení datové schránky, jsou specifikovány v zákoně č. 300/2008 Sb. (zákon č. 300/2008 Sb.)

Zákonem č. 300/2008 Sb. je také Ministerstvu vnitra svěřena působnost, v rámci níž zajišťuje specifické úkoly, které slouží k zajištění integrity a důvěryhodnosti doručovaných datových zpráv. Současně je ministerstvem zajišťován informační servis o jednotlivých souvisejících úkonech:

- oznamování odesílatelům, že datové zprávy, které byly jimi odeslány, byly dodány do datové schránky adresáta (tato funkce je označována elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu, který je vydáván akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb)
- upozornění adresáta na dodání datové zprávy do jeho datové schránky na jím zvolenou elektronickou adresu, a to na náklady adresáta (jedná se o elektronickou obdobu upozornění o uložení listovní zásilky)
- oznámení odesílatelům, že datová zpráva, kterou odeslali do datové schránky adresáta, byla doručena

- oznámení odesílatelům, že datová schránka, do které odeslali datovou zprávu, neexistuje, je zneprístupněna nebo byla zrušena

(Budiš, 2010; zákon č. 300/2008 Sb.)

Do října 2015 bylo v České republice zřízeno celkem 671 177 datových schránek, prostřednictvím kterých bylo odesláno přes 301 229 160 datových zpráv. (Statistiky, 2015)

Ministerstvo vnitra uvádí, že prostřednictvím zřízení datové schránky je možné se dnes již přihlásit také například do informačních systémů sociální a finanční správy nebo využívat služby Czech POINT. Uživatelé datových schránek mají také kontrolu na tím, kdo se dívá na jejich údaje v Registru obyvatel. Tato služba je ošetřena doručením výpisu o využití osobních údajů orgány veřejné moci. Česká pošta coby provozovatel datových schránek nabízí řadu doplňkových služeb, ať už se jedná například o datový trezor pro ukládání elektronických zpráv, poštovní datovou zprávu nebo vyšší úroveň autentizace při přihlašování do systému. (Datové schránky, 2015)

Nelze opomenout skutečnost, že většinu písemností lze obdržet do datové schránky. Výjimku zde představují dokumenty, které technicky nelze zasílat v elektronické podobě nebo případy, daný právní předpis vyžaduje jiný způsob doručení. Odeslanou zprávu lze uložit a kdykoliv tak prokázat, co přesně a kdy bylo úřadu odesláno. V porovnání s podacím lístkem k doporučené zásilce z něj nelze vyčíst, co bylo obsahem dopisu. Dalším přínosem je možnost zvolit si pověřenou osobu, ke které máme důvěru, a které bude umožněn přístup k datovým zprávám, které může i za daný subjekt posílat. Zůstává zde možnost kontroly, jelikož jak doručené, tak i odeslané zprávy zůstávají ve schránce uloženy po dobu 90-ti dnů. (Výhody datových schránek, 2015)

5.4 Autorizovaná konverze dokumentů

Aby bylo možné využívat datových schránek a dalších služeb, které lze získat prostřednictvím kontaktních míst Czech POINT, zavádí zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů nový termín, kterým je autorizovaná konverze dokumentů. Technické parametry k této problematice jsou řešeny ve vyhlášce č. 193/2009, o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů.

Podle § 22 zákona č. 300/2008 Sb. se konverzí rozumí úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky. Dokument, který vznikne po provedení konverze, má stejné právní účinky jako ověřená kopie dokumentu, jehož převedením výstup vznikl.

V citovaném zákoně je rozlišováno mezi konverzí dokumentů prováděnou na žádost nebo z moci úřední. Autorizovanou konverzi dokumentů na žádost provádějí:

- kontaktní místa veřejné správy – notáři, krajské úřady, matriční úřady a obecní úřady, úřady městských částí, zastupitelské úřady stanovené prováděcím právním předpisem, držitel poštovní licence, Hospodářská komora České republiky atd.
- advokáti za podmínek stanovených jiným právním předpisem (zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů)

(Budiš, 2010)

Autorizovanou konverzi dokumentů z moci úřední provádějí orgány veřejné moci pro výkon své působnosti, tedy pro vnitřní potřebu úřadu. Může být provedena téměř u všech dokumentů s výjimkou těch, o kterých zákon č. 300/2008 Sb. stanovuje, že u nich konverzi nelze provést. Pro potřeby konverze z moci úřední bylo v systému Czech POINT vytvořeno nové rozhraní pod názvem CzechPOINT@office. Tento systém v sobě obsahuje formulářové rozhraní pro zmíněnou autorizovanou konverzi dokumentů z moci úřední, výpis nebo opis z Rejstříků trestů, přístup k údajům v Základních registrech a další agendy. (Budiš, 2010; Autorizovaná konverze, 2015)

Konverze je tedy možné rozdělit podle hlediska předmětu konverze. Zde je možné převádět listinný dokument do elektronické podoby (datové zprávy) nebo opačně, datovou zprávu do listinné podoby. Podle orgánu, který danou konverzi provádí se rozlišuje konverze na žádost (jedná se o placenou službu) nebo z moci úřední. Co se týká technického zázemí k provedení autorizované konverze, musí být k dispozici klasický počítač či notebook s operačním systémem, připojení k internetu, scanner, software Adobe Reader, popřípadě 602XML Filler (software, který umožňuje vyplňování inteligentních formulářů) a kvalifikovaný certifikát od certifikační autority akreditované v České republice (uložený na bezpečném úložišti). Subjekt, který provedl konverzi, má povinnost vést evidenci provedených konverzí a uchovávat ji po dobu 10 let od provedení konverze. (Vaníček, 2011)

Zákon č. 300/2008 Sb. také stanovuje, že konverzí se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených ve vstupu a jejich soulad s právními předpisy. Konverze dokumentu nelze provést, jestliže se dokument nachází v jiné než listinné podobě či v podobě datové zprávy, jde-li o dokument v listinné podobě, jehož jedinečnost nelze konverzí nahradit (například občanský průkaz, cestovní doklad, zbrojní průkaz, řidičský průkaz, vkladní knížka apod.). Dále konverzi nelze provést u dokumentu, jsou-li v jeho listinné podobě obsaženy změny, doplňky, vsuvky, které by mohly zeslabit jeho věrohodnost nebo není-li z dokumentu v listinné podobě patrné, zda se jedná o prvopis, vidimovaný dokument, opis nebo kopii pořízenou ze spisu atd.

5.5 Elektronický podpis

Elektronický podpis je jedním z nástrojů bezpečné elektronické komunikace. Aby byl tento systém důvěryhodný, musí se prostřednictvím elektronického podpisu zajistit důvěrnost informací, tzn. přístup k důvěrným informacím mají pouze určité osoby. Dále musí být splněna podmínka integrity, kdy systém zabezpečí informace proti modifikaci a podmínka nemožnosti odmítnout odpovědnost. V tomto případě musí mít zvolený systém schopnost přesvědčit třetí nezávislou stranu o přímé odpovědnosti subjektu za autorství, vlastnictví, odeslání či přijetí zprávy. Aby byly splněny tyto nároky, využívají se nejrůznější certifikáty a kryptografické technologie. V současné době je elektronický podpis založen na kombinaci asymetrické kryptografie a tzv. hashovacích funkcí. (Lidinský, 2008; Budiš, 2010)

Z právního hlediska je elektronický podpis vymezen především v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a ve vyhlášce č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb. Pro účely zmíněného zákona se elektronickým podpisem rozumí údaje v elektronické podobě, které jsou připojené k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě.

Zaručeným elektronickým podpisem je podle zákona č. 227/2000 Sb. takový podpis, který splňuje následující požadavky:

- je jednoznačně spojen s podepisující osobou
- umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě
- byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svojí výhradní kontrolou
- je k datové zprávě připojen takovým způsobem, že je možné zjistit jakoukoliv následnou změnu dat

Prvním zákonem, který se zabýval elektronickým podpisem byl UTAH Digital Signature act. přijatý již v roce 1995. V rámci Evropské unie směřovala právní úprava elektronického podpisu k zajištění bezpečnosti a důvěryhodnosti elektronické komunikace, což bylo nutným krokem k řádnému fungování vnitřního trhu. V České republice byl zákon týkající se elektronického podpisu přijat v roce 2000 a stali jsme se tak třetí zemí, kde vstoupil v platnost zákon upravující tuto problematiku. Jednalo se o již zmiňovaný zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. (Budiš, 2010)

Pokud se na tvorbu a fungování elektronického podpisu podíváme hodně zjednodušeně, jsou pro jeho tvorbu nezbytné především šifrovací klíče, tedy data pro vytváření elektronického podpisu. Pro jeho následné ověření je nutný certifikát, tedy elektronický dokument, který můžeme přirovnat obdobě průkazu totožnosti v elektronickém prostředí. (Lidinský, 2008)

Nepostradatelným prvkem celého systému je tzv. certifikační autorita, která vydává certifikáty a poskytuje certifikační služby. Tato autorita vystupuje při vzájemné komunikaci dvou subjektů jako třetí, nezávislý subjekt, který prostřednictvím vydaného certifikátu jednoznačně svazuje identifikaci subjektu s jeho šifrova-

cími klíči, tedy s jeho elektronickým podpisem. Kvalifikované certifikáty, které jsou vydávané akreditovaným poskytovatele certifikačních služeb, jsou z pohledu zákona nejvyšší kvalitou ve vztahu k elektronickému podpisu a standardem pro komunikaci se státní správou. V současné době jsou v České republice tři akreditovaní poskytovatelé certifikačních služeb, a to konkrétně První certifikační autorita, a. s., Česká pošta, s. p. a eIdentity a. s. (Budiš, 2010; Přehled udělených akreditací, 2012)

5.6 Právní úprava eGovernmentu ve veřejné správě

V právním prostředí České republiky se problematika eGovernmentu a elektronických komunikací dotýká širokého okruhu zákonů a vysvětlujících předpisů, z nichž zásadní význam mají následující:

- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů
- Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
- Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech byly podrobněji představeny v předchozích kapitolách.

Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů

Uvedená vyhláška č. 193/2009 Sb. upravuje technické náležitosti pro provádění autorizované konverze dokumentů, technické náležitosti dokumentu, který provedením konverze vznikne (výstup), technické náležitosti dokumentu, jehož převedením výstup při konverzi vznikl (vstup), součástí vyhlášky je také vzor osvědčení o vykonání zkoušky zaměstnancem, který bude následně provádět konverzi na žádost.

Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek

Vyhláška č. 194/2009 Sb. stanovuje mimo jiné náležitosti přístupových údajů pro přihlašování do datové schránky, technické podmínky a bezpečnostní zásady pro přístup do datové schránky, přípustné formáty či maximální velikost a dobu uložení datové zprávy dodávané do datové schránky a technické náležitosti užívání datové schránky.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých předpisů

Prostřednictvím tohoto zákona jsou upravována práva a povinnosti při zpracování osobních údajů před neoprávněným zasahováním do soukromí a stanovuje podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států. Na ochranu práv jednotlivých subjektů a ke kontrole plnění povinností správce a zpracovatele osobních údajů byl zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů. V citovaném zákoně jsou vymezeny práva a povinnosti při zpracování osobních údajů, je zde také vymezen přístup subjektu údajů k informacím, povinnosti osob při zabezpečení osobních údajů atd. (zákon č. 101/2000 Sb.)

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje odpovědnost, práva a povinnosti osob, které poskytují služby informační společnosti a šíří obchodní sdělení. Jeho hlavní myšlenkou je posílení ochrany soukromí uživatele služby informační společnosti, kdy tímto uživatelem může být každá fyzická nebo právnická osoba. V zákoně jsou postupně definovány následující oblasti: odpovědnost poskytovatelů zprostředkovatelských služeb, šíření obchodních sdělení, regulované činnosti nebo kdo vykonává dozor nad dodržováním zákona. (zákon č. 480/2004 Sb.; Obecně k zákonu č. 480/2004 Sb., 2013)

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Prostřednictvím tohoto právního předpisu je upraven výběr a evidence archiválií, jejich ochrana, práva a povinnosti vlastníků archiválií, současně také práva a povinnosti držitelů a správců archiválií, zpracování osobních údajů pro účely archivnictví. Dále se zde věnuje pozornost spisové službě nebo působnosti Ministerstva vnitra a dalších správních úřadů na úseku archivnictví a výkonu spisové služby.

V závěrečné části zákona jsou definovány správní delikty, kterých se může právnická osoba či podnikající fyzická osoba dopustit nebo přestupky, kterých se může dopustit fyzická osoba. Současně jsou zde zaneseny výše pokut, které hrozí za jednotlivé provinění. (zákon č. 499/2004 Sb.)

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon upravuje podmínky podnikání a výkon státní správy, včetně regulace trhu, a to v oblasti elektronických komunikací. Jsou zde vymezeny cíle a hlavní zásady regulace, která je na základě citovaného zákona prováděna za účelem nahradit chybějící účinky hospodářské soutěže a vytvářet předpoklady pro její řádné fungování. Tato ochrana uživatelů a dalších účastníků trhu bude probíhat tak dlouho, dokud nebude dosaženo plně konkurenčního prostředí. V následujících paragrafech se věnuje pozornost regulaci komunikačních činností, analýze relevantních trhů a určení podniku s významnou tržní silou, státní správě v oblasti elektronických komunikací a v neposlední řadě jsou zde také vymezeny správní delikty. (zákon č. 127/2005 Sb.)

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů

Prostřednictvím zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách se upravují podmínky pro podnikání v oblasti poštovních služeb, podmínky pro poskytování a provozování těchto služeb, práva a povinnosti, které při této činnosti vznikají, ale i zvláštní práva a povinnosti těch provozovatelů poštovních služeb, kteří mají povinnost poskytovat a zajišťovat základní služby, výkon státní služby a regulaci v oblasti poštovních služeb.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím upravuje pravidla pro poskytování informací a současně upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím. Je zde rozlišováno dvojí poskytování informací, a to na základě žádosti anebo zveřejněním. V dalších paragrafech se věnuje pozornost například ochraně utajovaných informací nebo obchodnímu tajemství, postupu při podávání a vyřizování žádostí o poskytnutí informace, odvolání či podání stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace.

Další strategické dokumenty

Posílení postavení a konkurenceschopnosti České republiky v mezinárodním prostředí je jistě spjato se zvýšením efektivity výkonu a využívání veřejné správy. K tomuto cíli se zavázala také vláda ČR, která se na základě usnesení rozhodla, že je nutné nastavit takové podmínky k tomu, aby veřejná správa fungovala jako služba občanům. Pro realizaci těchto úkolů je možné využít prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. (Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015, 2011)

Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby (Smart Administration)

Smart Administration představuje vládní strategii, jejímž cílem je zabezpečit zlepšování veřejné správy a veřejných služeb koordinovaným a efektivním způsobem. K dosažení těchto cílů bylo možné využít finanční prostředky ze Strukturálních fondů v programovém období let 2007 – 2013. (O Smart Administration, 2015)

Pro realizaci strategie Smart Administration v období 2007 – 2015 byl ministerstvem vnitra vytvořen dokument Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby. Ve zmíněném dokumentu bylo stanoveno, že daných cílů bude dosaženo prostřednictvím zajištění koordinace a součinnosti působení intervencí, které budou realizovány v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, Integrovaného operačního programu a národních zdrojů. (Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015, 2011)

V analytické části uvedeného dokumentu je popsána současná podoba veřejné správy v ČR, vyzdvihnuta problémová místa a uvedeno porovnání výkonnosti české veřejné správy se zahraničím. V návrhové části jsou jednotlivé strategické cíle rozvedeny do podoby projektových okruhů a závěrečná část se věnuje implementaci a řízení strategie. Mezi hlavní problémy veřejné správy byly zahrnuty následující charakteristiky: nízká konkurenceschopnost státní správy na trhu práce, jelikož není považována za atraktivního zaměstnance, není kladen dostatečný důraz na průběžné vzdělávání, rozpočtování není orientováno programově, nedostatečně pružný právní řád, který tak není schopen reagovat na měnící se podmínky nebo nevyužívání jednotné komunikační infrastruktury. Ve srovnání s ostatními vyspělými zeměmi Evropské unie při využívání eGovernmentu Česká republika mírně zaostává, což je částečně způsobeno nižší dostupností výpočetní techniky a levnějšího připojení na internet. Tento jev se týká téměř všech postsocialistických zemí. (Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015, 2011)

V rámci strategického dokumentu byly vytyčeny následující cíle, které mají přispět k tomu, aby veřejné služby byly orientovány na klienta, naplňovaly očekávání občanů a reagovaly flexibilně:

- zkvalitnit tvorbu a implementaci politik
- zjednodušit regulatorní prostředí a vytvořit atraktivní prostředí pro podnikatele
- zefektivnit činnost úřadů veřejné správy a zajistit transparentní výkon veřejné správy
- prosazovat eGovernment s důrazem na bezpečný a jednoduchý přístup k veřejným službám
- zkvalitnit činnost justice

(Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015, 2011)

Strategie implementace eGovernmentu v území (verze 1.2)

Tato strategie byla vytvořena Ministerstvem vnitra pro realizaci uceleného komplexu kroků vedoucích k implementaci eGovernmentu v území. Mělo se tak stát především prostřednictvím spolupráce krajů s obcemi s rozšířenou působností. Snahou bylo vytvořit technické, personální a informační podmínky, včetně finanční podpory, pro rychlé zavedení eGovernmentu do praxe. V úvodní části dokumentu je blíže přiblížen a popsán eGON, coby symbol eGovernmentu. Poté následuje výčet etap a jednotlivých výzev implementace. Samotný proces byl rozdělen na projekty eGovernmentu realizované v krajích a v obcích. Do agend, které jsou zajišťovány v krajích spadají eGON centra v kraji, regionální služby technologických center, digitální mapa veřejné správy a digitalizace a ukládání dokumentů. Projekt eGovernmentu v obcích zahrnuje eGON centrum, Czech POINTY v konkrétních obcích, konektivita a elektronická spisová služba. Dále je v dokumentu rozebráno vzdělávání zaměstnanců, kteří budou s danými agendami veřejné správy pracovat. (Strategie implementace eGovernmentu v území, 2008)

Základní normy Evropské unie pro oblast eGovernmentu

Evropská unie ošetřila právní vztahy v oblasti elektronických komunikací souborem směrnic a rozhodnutí, prostřednictvím kterých došlo k vzájemnému sjednocení nejen funkčních, ale i uživatelských podmínek pro využívání služeb eGovernmentu. Mezi nejvýznamnější směrnice a rozhodnutí patří následující právní akty:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES ze dne 7. března 2002, o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením, a o jejich vzájemném propojení (přístupová směrnice)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES ze dne 7. března 2002, o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací (autorizační směrnice)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES ze dne 7. března 2002, o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (rámcová směrnice)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002, o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/5/ES ze dne 9. března 1999, o rádiových zařízeních a telekomunikačních koncových zařízeních a vzájemném uznávání jejich shody
- Směrnice Komise 2002/77/ES ze dne 16. září 2002, o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací

(Budiš, 2010)

6 Pojetí eGovernmentu v Evropě

Základní právní pojetí eGovernmentu lze datovat již do roku 1996, kdy byl vytvořen UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce. Tento modelový zákon se stal předlohou a inspirací pro mnohé státy světa při přípravě národní legislativy. Z velké části z něj vychází také Evropská komise, a to především v oblasti elektronické komunikace. (Lidinský, 2008)

V UNCITRAL Model Law jsou definovány pojmy jako písemnost, originál, podpis, právní účinek či archivace dokumentů. Dále charakterizuje a definuje požadavky na zajištění bezpečnosti pro přenos elektronických dat, tedy na elektronický podpis. V souvislosti s touto problematikou odlišuje elektronické úřední ověření, kde doporučuje, aby se jednotlivé země snažily odstranit překážky, které znemožňují proveditelnost úředního ověření elektronickou formou. Z širokého rozsahu, kterým se UNCITRAL zabývá, lze ještě uvést např. archivaci dokumentů. (About UNCITRAL, 2015; Lidinský, 2008)

Archivaci dokumentů se ve své publikaci zabývá také Lidinský (2008), který vychází ze zmíněného zákona UNCITRAL. Co se týká právní úpravy archivace, je zde uvedeno, že dokumenty by měly splňovat následující podmínky:

- reprodukovatelnost a čitelnost dokumentu
- datová zpráva by měla být archivována ve formátu, ve kterém byla vytvořena, odeslána nebo přijata
- současně by měla být k dispozici informace, která umožní určení původu a místa určení daného dokumentu a času, kdy byl dokument odeslán nebo přijat

Významnou iniciativou, která měla mimo jiné zajistit propojenost služeb eGovernmentu mezi členskými státy EU, byla iniciativa „*eEurope – An Information Society For All*“, která byla v roce 2000 předložena jako koncepční dokument Rady na summitu v Lisabonu. Na základě tohoto dokumentu mělo dojít k přiblížení vládních služeb občanovi, ke snížení vládních výdajů a k vytvoření nových pracovních míst. Uvedená iniciativa byla schválena v podobě akčního plánu, který vešel do podvědomí občanů pod názvem *eEurope 2002*. Během uplynulých let byla vytvořena ještě řada iniciativ a akčních plánů, které se zabývaly úpravou a sjednocením problematiky eGovernmentu v evropském kontextu. Za zmínku stojí např. strategický dokument *i2010*, na základě něhož mělo dojít k dotvoření jednotného evropského informačního prostoru, který by měl poskytnout občanům lepší a přístupnější veřejné služby. Na základě tohoto dokumentu byl následně vytvořen akční plán *i2010 eGovernment Action Plan*. Jedním z cílů tohoto plánu bylo např. posílení participace a demokratizace procesu přijímání rozhodnutí. Právě této oblasti se zde věnovala mnohem větší pozornost než v předchozích iniciativách. (Rosenbloom, 1986; Špaček, 2012)

V roce 2010 byla přijata *Digital Agenda for Europe*, která nyní představuje základní strategický rámec pro rozvoj eGovernmentu v Evropě. Ze závěrů digitální

strategie vyplývá, že většina služeb eGovernmentu není příhraničních a jejich využívání občany jednotlivých států je malé. Do budoucna se očekává, že s růstem kvality a zjednodušení služeb dojde k navýšení zájmu o jednotlivé agendy eGovernmentu, a proto by členské státy měly využívat pouze taková řešení, která zatěžují uživatele jen minimálně. Pro podrobnější specifikaci cílů digitální agendy v oblasti eGovernmentu vytvořila Komise akční plán *the European eGovernment Action Plan 2011 – 2015*, který se danou problematikou zabývá. (Bureš, 2002; Špaček, 2012)

Přístup k problematice eGovernmentu ve vybraných státech Evropské unie:

Francie

Občanský zákoník a jiné právní předpisy jsou ve Francii, obdobně jako ve většině evropských zemích ovlivněny již zmiňovaným UNCITRAL Model Law, který se stal jakýmsi základem pro úpravu eGovernmentu ve veřejné správě. Co se týká např. elektronické fakturace, může být vytvořena ve dvou odlišných formátech. Jedná se o strukturovaný formát, který je reprodukovatelný počítačovým programem nebo nestrukturovaný formát, u kterého nelze automaticky provést reprodukci (např. PDF, JPEG). Francouzský zákon vychází z přesvědčení, že dokument v elektronické podobě má stejnou průkazní sílu jako dokument v papírové formě. Pokud byl ale elektronický dokument nejdříve v tištěné formě, zákon jej považuje pouze za kopii. Vždy je nutné, aby byl důkladně určen autor daného spisu a zaručena jeho integrita. V oblasti francouzského eGovernmentu jsou všechny služby pro soukromé osoby zdarma, fyzické osoby mohou podat prostřednictvím elektronického formuláře přiznání o dani z příjmu, zaplatit domovní daň či pozemkovou daň. Právníkům osobám je umožněno podat elektronickou cestou přiznání o dani z činnosti obchodní společnosti, zaplatit daň ze zisků z výkonu svobodných povolání, daň z průmyslové a obchodní činnosti atd. (Lidinský, 2008; Bozeman, 1990)

Německo

Německé právní prostředí je typické především jednou vlastností, která se týká toho, že zde neexistuje žádný požadavek na formu. Samozřejmě existují z tohoto pravidla určité výjimky. Probíhá zde rozsáhlý projekt transformace státních archivů do elektronické podoby. S tímto aktem souvisí tlak a soustředění pozornosti na bezpečnou elektronickou transformaci dřívějších papírových dokumentů. (Lidinský, 2008; Bozeman, 1990)

Velká Británie

Úprava elektronické komunikace ve Velké Británii vychází opět z UNCITRAL Model Law. Zdejší právo prakticky zrušilo požadavek na originál dokumentu. Elektronický podpis je zde chápán jako důkazní prostředek v soudním řízení, avšak vždy záleží na soudci, který musí zvážit, zda byl elektronický podpis řádně použit. V oblasti elektronické fakturace došlo také ke změnám, byla např. stanovena určitá kritéria, která musí být splněna, aby byla elektronická faktura přijata daňovým úřadem. V oblasti právní úpravy eGovernmentu fungují téměř shodné podmínky jako ve Francii, které byly již zmíněny výše v textu. Strategie upravující eGovern-

ment, která byla přijata v roce 2011 si stanovila za cíl, kromě jiného, postupně snižovat množství chyb v projektech a upouštět od takových projektů, jejichž zavádění je příliš pomalé a vyznačuje se vyšším stupněm rizika dosažení chyb. (Lidinský, 2008; Špaček, 2012)

Finsko

Elektronická archivace byla ve Finsku právně podchycena již v roce 1994 zákonem o archivnictví. Tento zákon je zaměřen především na veřejný sektor. Následně byla zřízena Národní archivní služba, která definuje pravidla pro nejrůznější metody uchovávání záznamů. Pokud finský zákon vyžaduje písemnou formu dokumentu, znamená to, že daný dokument musí být vlastnoručně podepsaný. Jestliže se jedná o elektronický dokument, stane se tak pomocí elektronického podpisu. Úprava eGovernmentu je obsažena v zákoně o elektronických službách a komunikaci ve veřejném sektoru. Daný zákon upravuje široký rozsah činností, mezi které patří např. úprava doručování, registrace a archivace. Podle něj nese odesílatel vždycky riziko za nedoručení zprávy. (Lidinský, 2008)

Dánsko

V roce 2004 byl v Dánsku přijat nový zákon, který vyžaduje, aby byly archivovány nejen tiskoviny, ale i statické elektronické dokumenty. Úmyslem tohoto nařízení je zachovat a uschovat všechny uveřejněné dokumenty do budoucna. Elektronická fakturace je v Dánsku povinností již od roku 2005. Existuje zde několik způsobů, jak to lze provést. Samotné faktury je nutné uchovávat v tištěné nebo elektronické podobě, a to takovým způsobem, aby je bylo možné zpřístupnit na vyžádání daňovým úřadům. Strategie upravující eGovernment počítá s tím, že do konce roku 2015 budou mít všichni dánští občané svou digitální schránku, jejímž prostřednictvím budou komunikovat s veřejnou správou. (Lidinský, 2008; Špaček, 2012)

7 Způsoby financování eGovernmentu v České republice

Elektronizace veřejné správy je velmi nákladným projektem, který by bylo téměř nemožné zrealizovat bez možnosti využití finančních zdrojů Evropské unie. V programovém období 2007 – 2013 mohla Česká republika vyčerpat z těchto prostředků více než 26 miliard EUR. Samozřejmě poskytnuté dotace nebyly získávány na profinancování celého konkrétního projektu, ale daný subjekt např. obec se musela vždy zavázat, že určité procento z celkové částky uhradí sama. Takže vlastní prostředky obce, města či kraje představují další významný zdroj pro financování elektronizace a zefektivnění komunikace mezi státem a občany. (Programové období 2007-2013, 2013)

7.1 Strukturální fondy EU

Pro realizaci cílů již zmíněné strategie Smart Administration a celkové implementace eGovernmentu ve veřejné správě mohla Česká republika v uplynulém programovém období čerpat finanční prostředky ze dvou strukturálních fondů, kterými jsou konkrétně **Integrovaný operační program** a **Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost**. (Financování Smart Administration, 2015)

Prostřednictvím těchto fondů se stát snaží dosáhnout následující cíle:

- konkurenceschopnost české ekonomiky
- otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- atraktivní domácí prostředí
- vyvážený rozvoj území

(Programové období 2007-2013, 2013)

Každý stát Evropské unie si zpracovává Národní strategický referenční rámec, ve kterém jsou obsaženy již konkrétní oblasti, do kterých budou směřovat evropské prostředky. Vše musí být nakonec schváleno Evropskou komisí. Stanovené cíle jsou následně uskutečňovány prostřednictvím operačních programů, které jsou také součástí Národního strategického referenčního rámce. Žadatel může ze strukturálních fondů EU získat maximálně 85% finančních prostředků, či-li čerpání prostředků je podmíněno spoluúčastí žádajícího subjektu. (Programové období 2007-2013, 2013)

7.1.1 Integrovaný operační program

Evropská komise schválila Integrovaný operační program 20. prosince 2007 za účelem vyřešení společných regionálních problémů v oblasti veřejných služeb, infrastruktury veřejné správy a územního rozvoje. Pozornost byla věnována především modernizaci veřejné správy, zvýšení kvality a dostupnosti veřejných slu-

žeb, zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti atd. Tento operační program patří mezi víceúčelové tematické programy a celkem pro něj bylo v rámci EU vyčleněno zhruba 1,62 mld. EUR. (Integrovaný operační program, 2015)

Integrovaný operační program je rozčleněn do 6-ti prioritních os, které jsou dále konkretizovány a určují, jaké typy projektů mohou být z daného programu financovány. Konkrétně se jedná o následující osy: Modernizace veřejné správy, Zavádění ICT v územní veřejné správě, Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb, Národní podpora cestovního ruchu, Národní podpora územního rozvoje a Technická pomoc. (Integrovaný operační program, 2015)

Přehled výzev Integrovaného operačního programu, ze kterých mohly obce čerpat finanční prostředky na provedení elektronizace veřejné správy a zavedení jednotlivých agend eGovernmentu:

Výzva 02 E-Government v obcích – Czech POINT

Tato výzva byla vyhlášena Ministerstvem vnitra České republiky 1. prosince 2008. Celkem bylo na tuto výzvu vyčleněno 650 mil. Kč a byla součástí prioritní osy Zavádění ICT v územní veřejné správě. Podat žádost bylo možné na vybudování přístupových míst pro komunikaci s informačními systémy veřejné správy či zřizování a rozvoj kontaktních míst veřejné správy Czech POINT. Zde bylo možné požádat jak o podporu pro vybudování zcela nového pracoviště, tak o podporu pro upgrade již stávajícího pracoviště. Žadatelé o finanční výpomoc mohli být obce a jimi zřizované a zakládající organizace. Jako u většiny evropských výzev se musel žadatel, tedy obec, spolupodílet na projektu uhrazením 15% z celkových způsobilých výdajů. Během realizace samotného projektu muselo být prováděno monitorování, které v sobě zahrnovalo např. informování příjemce o průběhu a naplňování předem stanovených výstupů projektu. Termín ukončení podávání žádostí na profinancování kontaktních míst byl stanoven na 31. března 2009. (Text Výzvy 02, 2008)

Za způsobilé výdaje byly uznány následující položky:

- Pořízení technického vybavení místního pracoviště (plná verze nebo upgrade)
- Roční napojení na internet (maximální lit 10 000 Kč)
- Náklady na administraci (maximálně 1 000 Kč)

(Text Výzvy 02, 2008)

Pro plnou verzi pracoviště Czech POINT činily maximální způsobilé náklady 93 927 Kč a na upgrade již stávajícího pracoviště bylo možné získat maximálně 68 540 Kč. Poskytnuté prostředky musely být vynaloženy v souvislosti s projektem, účelně a hospodárně. (Text Výzvy 02, 2008)

Výzva 04 Technologická centra a elektronické spisové služby

Výzva zaměřená na realizaci technologických center a elektronické spisové služby byla k 13. září 2009 zrušena. Rozhodl tak Odbor strukturálních fondů Ministerstva vnitra České republiky s odůvodněním, že Výzva 04 bude nahrazena dvěma obdobnými výzvami, a to pro obce s rozšířenou působností a pro kraje. Bylo tak uči-

něno na základě požadavků samotných obcí s rozšířenou působností, jelikož zmíněná Výzva 04 byla značně administrativně náročná. (Ukončení Výzvy 04, 2010)

Výzva 06 Rozvoj služeb eGovernmentu v obcích

Tato výzva byla vyhlášena Ministerstvem vnitra České republiky 27. října 2009. Celkem bylo na tuto výzvu vyčleněno 1 101 mld. Kč a byla vyhlášena v rámci prioritní osy Zavádění ICT v územní veřejné správě. Výzva 06 směřovala především na elektronizaci výkonu jednotlivých agend ve veřejné správě a pořízení navazujících technických řešení, zavádění elektronické a spisové služby, zajištění poskytování služeb prostřednictvím informačních technologií na úrovni územní veřejné správy s provázaností na úroveň národní a mezinárodní, digitalizace datových zdrojů a mnoho dalších. Žadatelé o poskytnutí finančních prostředků mohly být obce s rozšířenou působností. Dotace z EU opět pokryla 85 % celkových uznatelných výdajů, zbytek musel doplatit žadatel. V rámci této výzvy byly projekty financovány ex-post, takže příjemce je obdržel zpětně až po předložení žádosti o platbu. Výzva 06 byla uzavřena 31. 5. 2010. (Text Výzvy 06, 2009)

Způsobilé výdaje případných projektů byly rozčleněny do několika sekcí podle toho, jakých úkonů se týkaly:

Zřízení technologického centra obce s rozšířenou působností

Výdaje na uskutečnění tohoto projektu se týkaly např. pořízení hardware, software či aplikačního vybavení. Obce s rozšířenou působností mohly na tyto činnosti získat maximálně 2 800 000 Kč. (Text Výzvy 06, 2009)

Pořízení elektronické spisové služby obce s rozšířenou působností

Výdaje vynaložené při zavádění elektronické spisové služby musí být v přímé souvislosti s pořizováním či rozšiřováním informačních systémů a to za použití informačních a komunikačních technologií. Současně musejí být splněny požadavky zákona č. 499/2004 Sb., o spisové službě a archivnictví. Samotná obec s rozšířenou působností mohla získat dotaci až 1 mil. Kč na zpřístupnění elektronické spisové služby, dotaci až 60 000 Kč za každou obec s matrikou a stavebním úřadem, která se nachází ve správním obvodu žadatele, dotaci až do výše 35 000 Kč za každou obec jen s matrikou nacházející se ve správním obvodu obce a dále dotaci až 19 000 Kč za každou obcí I. typu ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, která projeví zájem o zajištění přístupu k elektronické spisové službě. (Text Výzvy 06, 2009)

Vnitřní integrace úřadu obce s rozšířenou působností

Výdaje uskutečněné v rámci této činnosti musejí souviset s pořizováním či rozšiřováním stávajících informačních systémů úřadu a musí se tak stát prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Jednotlivý žadatel mohl získat na tuto část výzvy dotaci v maximální možné výši 1 300 000 Kč. (Text Výzvy 06, 2009)

Propláceny z EU mohly být pouze takové výdaje, které vznikly po 1. 1. 2007 a příslušné projekty nesměly být dokončeny před vydáním Rozhodnutí, dále tyto výdaje musely být vynaloženy účelně, hospodárně a samozřejmě v souvislosti s daným projektem, zakázky musely být uskutečněny podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Způsobilými výdaji se rozumí např. výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného či nehmotného majetku, projektová dokumentace, odborné studie, posudky a analýzy, jejichž vytvoření je nezbytné pro realizaci projektu (do 5 % celkových způsobilých výdajů projektu). Dále jsou zde zahrnovány výdaje na stavební práce (opět do 5 % celkových způsobilých výdajů) či náklady na povinnou publicitu projektu a mnoho dalších. (Text Výzvy 06, 2009)

7.1.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost byl schválen Evropskou komisí 12. října 2007 a sloužil k čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu v programovém období 2007 - 2013. Jeho vypisovatelem v rámci ČR je Ministerstvo vnitra a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Operační program je rozčleněn do šesti prioritních os, kterými jsou: Adaptabilita zaměstnanců a zaměstnavatelů, Aktivní politika trhu práce, Sociální integrace a rovné příležitosti, Veřejná správa a veřejné služby, Mezinárodní spolupráce a Technická pomoc. (Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, 2006; Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost - detailní informace, 2010)

Na problematiku elektronizace veřejné správy a implementaci jednotlivých agend eGovernmentu je zaměřena **prioritní osa 4 - Veřejná správa a veřejné služby**. Jejím zprostředkujícím subjektem je Ministerstvo vnitra ČR. Cílem této prioritní osy je zvýšení efektivnosti a transparentnosti činností jednotlivých institucí veřejné správy a zlepšovat kvalitu a dostupnost veřejných služeb. Cílovou skupinou pro zmiňovanou prioritní osu jsou územní samosprávné celky, úřady územních samosprávných celků a organizace zřizované těmito úřady. (Prioritní osa 4 - Veřejná správa a veřejné služby, 2008)

Finanční podpora v rámci prioritní osy 4 je zaměřena na následující úkony:

- modernizace veřejné správy (jak státní správy, tak samosprávy) a veřejných služeb
- řízení a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě
- vzdělávání, zavádění moderních nástrojů řízení, zlepšování kvality regulace
- zvyšování kvality a dostupnosti veřejných služeb
- potírání korupce a využívání etických standardů ve veřejné správě

(Prioritní osa 4 - Veřejná správa a veřejné služby, 2008)

Nyní bude blíže představena výzva z prioritní osy 4, kterou mohly územní samosprávné celky využít pro financování zavádění eGON center a vzdělávání pracovníků v oblasti eGovernmentu.

Výzva 40 Vzdělávání v eGON centrech krajů a obcí s rozšířenou působností

Výzva byla vyhlášena 6. dubna 2009 a bylo možné v rámci ní předkládat žádosti do 13. listopadu 2009. Týkala se oblasti podpory Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy. Cílem výzvy bylo přispět ke zlepšení efektivnosti výkonu veřejné správy a veřejných služeb. Mezi podporované činnosti, které měly přispět ke stanovenému cíli, byly zahrnuty např. zefektivnění řízení lidských zdrojů, vzdělávání a odborná příprava zaměstnanců jednotlivých úřadů, využívání moderních metod pro zvyšování výkonnosti a kvality veřejné správy, proškolení zaměstnanců pro oblast informačního systému atd. Cíloví žadatelé byli podrobněji rozčleněni na eGON Centrum kraje a eGON Centrum obce s rozšířenou působností (včetně magistrátu hlavního města Prahy a 22 městských částí hlavního města Prahy). V případě prvně zmiňovaného, má eGON Centrum kraje povinnost zajistit školení pro vlastní úředníky a zaměstnance, dále pro členy zastupitelstva kraje a zaměstnance krajských organizací, kteří budou pracovat s jednotlivými prvky eGovernmentu. Co se týká eGON Center obcí s rozšířenou působností, byl na ně delegován mnohem větší rozsah působností. Musejí zajistit školení nejen pro své úředníky a zaměstnance, ale i pro úředníky obcí základního typu a úředníky obcí s pověřeným obecním úřadem, které se nachází v jejich správním obvodu. Délka trvání projektu financovaného prostřednictvím této výzvy byla maximálně 3 roky. (Text Výzvy 40, 2009)

Celkem bylo k dispozici 620 mil. Kč a opět zde byla podmínka, že žadatel se bude na daném projektu podílet 15% spoluúčastí. Dále bylo stanoveno, že minimální částka, kterou lze získat na jeden projekt, je 2 mil. Kč. Dále byly stanoveny maximální částky finančních prostředků, které mohou jednotlivé obce s rozšířenou působností či kraje na projekt získat. (Text Výzvy 40, 2009)

Členění bylo následující:

Kategorie I: maximální částka na jeden projekt činila 4 172 000 Kč (Jihomoravský kraj, Moravskoslezský kraj, Středočeský kraj, Ústecký kraj, Hlavní město Praha)

Kategorie II: maximální částka na jeden projekt činila 2 894 000 Kč (kraje do 800 tis. obyvatel)

Kategorie III: maximální částka na jeden projekt činila 3 912 000 Kč (Statutární město Brno, Statutární město plzeň, Statutární město Ostrava)

Kategorie IV: maximální částka na jeden projekt činila 2 779 000 Kč (obce s rozšířenou působností a ostatní statutární města)

(Text Výzvy 40, 2009)

7.2 Vlastní prostředky obce

Vlastní prostředky obce jsou nezbytným předpokladem pro to, aby obec mohla nejen financovat své činnosti a služby, které poskytuje občanům, ale také aby mohla čerpat prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Jak již bylo několikrát

zmíněno, jejich poskytování je podmíněno spoluúčastí (nejčastěji 15 % z celkových nákladů), kterou se žadatel zavazuje uhradit.

Problematika finančních prostředků a rozpočtu obcí je podrobněji zpracována např. v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích nebo v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podle zákona č. 250/2000 Sb. je rozpočet územního samosprávného celku finančním plánem, kterým se řídí hospodaření daného celku. Ve většině případů se sestavuje jako vyrovnaný. Schodkový rozpočet lze sestavit pouze v případě, že vzniklý schodek bude možné uhradit finančními prostředky z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje komunálních dluhopisů emitovaných obcí.

Rozpočet obce je tvořen příjmy a výdaji obce a dále ostatními peněžními operacemi, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud není uvedeno, že probíhají mimo rozpočet. Mimo rozpočtové příjmy a výdaje se eviduje podnikatelská činnost samosprávného celku. Její výsledek se promítne do rozpočtu a je součástí závěrečného účtu obce. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Mezi příjmy rozpočtu obce lze zahrnout např. příjmy z vlastního majetku a majetkových práv, příjmy z výsledků vlastní činnosti, příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud je obec jejich zřizovatelem, příjmy z místních poplatků, výnosy daní nebo podíly na nich podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), dále dotace ze státního rozpočtu, dotace z rozpočtu kraje, přijaté peněžité dary či příspěvky a mnoho dalších. Výdaje rozpočtu obce zahrnují následující položky: závazky vyplývající pro obec z plnění povinností, které jí byly uloženy zákonem, výdaje na vlastní činnost obce v rámci samostatné působnosti (především výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj), výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem, závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů, výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec a mnoho dalších. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Obcím při svém hospodaření pomáhá rozpočtový výhled, který je vhodným nástrojem pro střednědobé finanční plánování. Je vytvářen na základě uzavřených smluv a přijatých závazků většinou na 2 až 5 let následujících po roce, pro který byl sestaven roční rozpočet. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Finanční prostředky, které má obec k dispozici pro svou potřebu, jsou také upravovány již zmíněným zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tento zákon upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitých věcí a daně silniční. Jsou zde stanoveny procentní sazby a podíly z celostátních hrubých výnosů jednotlivých daní, které náležejí krajům a obcím. (zákon č. 243/2000 Sb.)

8 Hodnocení implementace eGovernmentu v Kraji Vysočina

Pro vyhodnocení úspěšnosti zavedení a následné provedení analýzy současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu v obcích s rozšířenou působností v Kraji Vysočina byly tyto obce nejdříve kontaktovány prostřednictvím emailu, ve kterém byly požádány o spolupráci. Z celkového počtu 15ti obcí s rozšířenou působností v kraji souhlasilo a poskytlo potřebná data pouze 6 obcí, což představuje 40 % dotázaných. Ostatní subjekty buď na úvodní email nereagovaly vůbec nebo jejich představitelé odmítli spolupracovat především z důvodu časové vytíženosti. Na základě pozvání byly navštíveny jednotlivé spolupracující obce a potřebné informace byly získány prostřednictvím strukturovaného rozhovoru, jenž byl strukturován podle předem připravených otázek. Pokládané otázky se v souvislosti s vývojem a směřováním rozhovoru dále doplňovaly a rozvětvovaly tak, jak vyplynulo ze získaných poznatků.

Jelikož se diplomová práce zabývá obcemi s rozšířenou působností v Kraji Vysočina, bude tento kraj nejdříve stručně představen.

Kraj Vysočina se nachází v téměř centrální poloze České republiky. Sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Správní celek se rozkládá na velké části Českomoravské vrchoviny a svou rozlohou 6 796 km² se řadí mezi regiony nadprůměrné velikosti. Pouze čtyři další kraje jsou rozlehlejší. Administrativně se území tohoto kraje člení na 5 okresů, 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 26 obvodů pověřených obecních úřadů. (Charakteristika Kraje Vysočina, 2015; Vítejte na Vysočině, 2008)

Přehled obcí s rozšířenou působností nacházejících se v Kraji Vysočina:

Bystřice nad Pernštejnem	Pacov
Havlíčkův Brod	Pelhřimov
Humpolec	Světlá nad Sázavou
Chotěboř	Telč
Jihlava	Třebíč
Moravské Budějovice	Velké Meziříčí
Náměšť nad Oslavou	Žďár nad Sázavou
Nové Město na Moravě	

(Obce s rozšířenou působností, 2010)

Obr. 5 Obce s rozšířenou působností Kraje Vysočina a jejich správní obvody

Zdroj: ČSÚ, Správní obvody, 2013

V kraji se nachází celkem 704 obcí a k 1. 1. 2015 zde žilo 513 195 obyvatel. Na území Kraje Vysočina jsou zapsány tři památky do seznamu UNESCO. Konkrétně se jedná o památkovou rezervaci v Telči, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáře nad Sázavou a židovskou čtvrť se hřbitovem a bazilikou sv. Prokopa v Třebíči. (Charakteristika Kraje Vysočina, 2015; Vítejte na Vysočině, 2008)

8.1 Charakteristika vybraných ORP v Kraji Vysočina

V následující části bude představeno šest obcí s rozšířenou působností, které souhlasily a poskytly potřebné informace týkající se zavádění a financování jednotlivých agend eGovernmentu a souvisejících činností. Jsou to města Chotěboř, Moravské Budějovice, Světlá nad Sázavou, Telč, Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou.

Chotěboř

Město Chotěboř leží v severní části Kraje Vysočina, přesněji v západní oblasti Českomoravské vrchoviny. První písemná zmínka o městě pochází z roku 1265 v souvislosti s těžbou stříbra. Za vlády Karla IV. se Chotěboř stala věnným městem českých královen. Město několikrát vystřídalo svého majitele, byl jím např. rod Trčků z Lípy, hrabě Kinský či Dobrzenští z Dobrzenic, kteří získali místní zámek v roce 1847 a v nedávné době jim byl opět navrácen. V posledních letech je Chotěboř známá především strojírenským průmyslem se zaměřením na výrobu potravinářských strojů a průmyslových robotů. (Historie a současnost, 2012)

K 1. 1. 2015 bylo k trvalému pobytu ve městě přihláшено 9 368 obyvatel. Jako obec s rozšířenou působností má ve svém správním obvodu 31 obcí s celkovým počtem 22 206 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Chotěboře

je následující: Bezděkov, Borek, Čachotín, Čečkovice, Dolní Sokolovec, Heřmanice, Chotěboř, Jeřišno, Jilem, Jitkov, Klokočov, Kraborovice, Krucemburk, Lány, Libice nad Doubravou, Maleč, Nejepín, Nová Ves u Chotěboře, Oudoleň, Podmoklany, Rušínov, Sedletín, Slavětín, Slavíkov, Sloupno, Sobíňov, Uhelná Příbram, Vepříkov, Vilémov, Víška a Ždírec nad Doubravou. (Počet obyvatel v obcích české republiky k 1. 1. 2015, 2015; Vybrané ukazatele za SO ORP Chotěboř, 2015; Správní mapa Kraje Vysočina, 2006)

Starostou města je Ing. Tomáš Škaryd a městský úřad je rozčleněn do osmi odborů, konkrétně se jedná o Odbor kanceláře tajemníka, Odbor financí, Odbor dopravy a přešupků, Odbor životního prostředí, Stavební úřad, Obecní živnostenský úřad, Odbor sociálních věcí, Odbor majetku. Dále je zde zřízeno Oddělení územního plánování, GIS a památkové péče a Oddělení na podporu projektů. (Starosta, místostarosta, odbory, 2015)

Informace k problematice eGovernmentu zprostředkovává pan Ing. Lubomír Somer, informatik a správce počítačové sítě. Správa a rozvoj eGovernmentu spadá především do působnosti Odboru kanceláře tajemníka. V rámci tohoto oddělení je zajišťován provoz centrální podatelny a spisové služby města, provádí autorizovanou konverzi dokumentů z elektronické do listinné podoby a opačně, zajišťuje provoz počítačové sítě města, vydává občanské průkazy a cestovní doklady a mnoho dalších činností. (Odbor kanceláře tajemníka – náplň činnosti, 2015)

Moravské Budějovice

Město Moravské Budějovice se nachází v jižní části Kraje Vysočina. Správní obvod tohoto města sousedí se dvěma kraji, a to s Jihomoravským a Jihočeským. Datum vzniku obce nelze přesně určit, ale pravděpodobně byla založena nejpozději v 1. polovině 13. století. Moravské Budějovice se rozprostírají na tzv. Haberské stezce, která spojuje Moravu a Čechy. Jedná se o velmi výhodnou polohu. Význam této trasy přetrvává i do dnešní doby, jelikož se jedná o spojnici Prahy s Vídní. Ve městě se nachází barokně klasicistní zámek z 2. poloviny 17. století. V jeho prostorách je v současné době zřízena expozice Muzea Vysočiny, která je zaměřena na historii města a městská řemesla. Dále se zde nachází např. rotunda sv. Michala, farní kostel sv. Jiljí či farní areál s hradební zdí a baštou. (Historie města, 2007; Památky a jiné zajímavosti, 2008)

K 1. 1. 2015 mělo trvalý pobyt v Moravských Budějovicích celkem 7 429 obyvatel. Do správního obvodu této obce s rozšířenou působností spadá 47 obcí s celkovým počtem 23 234 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Moravských Budějovic: Babice, Bačkovice, Blatnice, Bohušice, Budkov, Cidlina, Častohostice, Dědice, Dešov, Dolní Lažany, Domamil, Hornice, Chotěbudice, Jakubov u Moravských Budějovic, Jemnice, Jiratice, Kdousov, Kojatice, Komárovice, Kostníky, Láz, Lesná, Lesonice, Lhotice, Litohoř, Lomy, Lovčovice, Lukov, Martínkov, Menhartice, Meziříčko, Mladoňovice, Moravské Budějovice, Nimpšov, Nové Syrovce, Oponešice, Pálovice, Police, Rácovice, Radkovice u Budče, Radotice, Slavíkovice, Štěpkov, Třebelovice, Vícenice, Zvěrkovice a Želetava. (Základní informace o městě, 2015; Vybrané ukazatele za SO Moravské Budějovice, 2015)

Starostou města je Ing. Vlastimil Bařinka a městský úřad je rozčleněn do devíti odborů, konkrétně se jedná o Odbor kanceláře starosty a školství, Odbor tajemnice městského úřadu, Odbor finanční a obecní živnostenský úřad, Odbor strategického rozvoje a investic, Odbor výstavby a územního plánování, Odbor sociální, Odbor organizační, Odbor dopravy a silničního hospodářství a Odbor životního prostředí. (Odbory MěÚ, 2015)

Data a informace k problematice eGovernmentu poskytuje paní Ing. Vladimíra Pešková, vedoucí Organizačního odboru. Tento odbor dále vykonává organizační činnosti jak pro samosprávu, tak i pro přenesenou působnost, dále vede agendu v oblasti matrik a evidence obyvatel, Czech POINT, občanské průkazy a cestovní doklady, zabezpečuje oblast informatiky či přestupkové činnosti a mnoho dalších. (Odbor organizační, 2015)

Světlá nad Sázavou

Město Světlá nad Sázavou se nachází v severní části Kraje Vysočina, zhruba 10 km od Havlíčkova Brodu. Vznik města je datován již do 2. poloviny 12. století, ovšem největšího rozkvětu se obci dostalo paradoxně v období husitských válek, kdy jej dostali na správu Trčkové z Lípy. Světlá nad Sázavou je známá především zpracováním skla a kamene. V současné době lze sklárnu Sklo Bohemia a. s. označit jako nejznámější podnik zabývající se zpracováním skla. Dalším významným odvětvím této oblasti je těžba žuly a její zpracování. Budova místní radnice pochází z přelomu 18. a 19. století a patří k nejkrásnějším stavbám ve městě. (Historie, 2011)

K 1. 1. 2015 bylo k trvalému pobytu ve městě přihlášeno 6 651 obyvatel. Jako obec s rozšířenou působností má ve svém obvodu 32 obcí s celkovým počtem 20 006 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Světlé nad Sázavou: Bělá, Bojiště, Číhošť, Dolní Město, Druhanov, Hněvkovice, Horní Paseka, Pohled, Hradec, Chřenovice, Jedlá, Kamenná Lhota, Kouty, Kozlov, Kožlí, Kunemil, Kynice, Ledec nad Sázavou, Leština u Světlé, Malčín, Nová Ves u Světlé, Ostrov, Ovesná Lhota, Pavlov, Prosíčka, Příseka, Sázavka, Služátky, Světlá nad Sázavou, Trpišovice, Vilémovice a Vlkanov. Počtem obcí a množstvím obyvatel patří uváděný správní obvod spíše k těm menším v kraji. (Správní obvody MěÚ, 2012; Charakteristika SO ORP Světlá nad Sázavou, 2013)

Starostou města je Mgr. Jan Tourek a městský úřad je rozčleněn do osmi odborů, konkrétně se jedná o Kancelář starosty, Odbor majetku, investic a regionálního rozvoje, Odbor sociálních věcí, Odbor finanční, Odbor správní, školství a živnostenský, Odbor dopravy, Odbor životního prostředí, Odbor stavebního úřadu a územního plánování. (Městský úřad, 2015)

Informace k problematice eGovernmentu zprostředkovává pan Ing. Jiří Moučka, tajemník úřadu, který spadá pod odbor Kanceláře starosty. Toto oddělení zajišťuje záležitosti, které jsou spojeny s činností starosty, místostarosty a tajemníka městského úřadu, je garantem provozu elektronické podatelny, datových schránek a Czech PONTu, zajišťuje činnost podatelny, zabezpečuje provoz a správu informačních a komunikačních technologií úřadu a mnoho dalších. (Kancelář starosty, 2015)

Telč

Město Telč se nachází v jihozápadní části Kraje Vysočina, zhruba 30 km od rakouských hranic. Založení města je podle historiků spojováno s vítězstvím moravského knížete Otty II. nad českým Břetislavem v roce 1099. Největšího rozkvětu město zažívalo v polovině 16. století, kdy se správcem města stal Zachariáš z Hradce. V tomto období byl přestavěn gotický hrad a nově vystavěn renesanční zámek. Byl také vybudován městský vodovod, nový špitál, založeny cechy či nové rybníky. V roce 1992 bylo historické jádro města zapsáno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Zdejší náměstí je charakteristické především podloubím, které je tvořeno půlkruhovými arkádami na pilířích. (Charakteristika SO ORP Telč, 2013; Historie, 2015)

K 1. 1. 2015 bylo k trvalému pobytu ve městě přihlášeno 5 473 obyvatel. Jako obec s rozšířenou působností má ve svém správním obvodu 45 obcí s celkovým počtem 13 153 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Telče je následující: Bohuslavice, Borovná, Černíč, Dolní Vilímeč, Doupě, Dyjice, Horní Myslová, Hostěnice, Jindřichovice, Klatovec, Knínice, Kostelní Myslová, Krahulčí, Krasovice, Lhotka, Markvartice, Mrákotín, Mysletice, Mysliboř, Nevcehle, Nová Říše, Olšany, Olší, Ořechov, Panské Dubenky, Radkov, Rozseč, Řásná, Řídelov, Sedlatice, Sedlejov, Stará Říše, Strachonovice, Svojkovice, Telč, Urbanov, Vanov, Vanůvek, Vápovice, Volevčice, Vystrčenovice, Zadní Vydří, Zdeňkov, Zvolenovice a Žatec. (Základní informace, 2015; ORP Telč, 2015)

Starostou města je Mgr. Roman Fabeš a městský úřad je rozčleněn do jedenácti odborů, konkrétně se jedná o Odbor kanceláře starosty a tajemníka, Odbor finanční, Odbor kultury, Odbor rozvoje a územního plánování, Odbor sociální, Odbor stavebního úřadu, Odbor životního prostředí, Odbor dopravy, Odbor vnitřních věcí, Oddělení sekretariát a obecní živnostenský úřad a Oddělení informatiky. (Městský úřad, 2015)

Informace k problematice eGovernmentu zprostředkovává pan Ing. Dušan Novotný, vedoucí Oddělení informatiky. Do působností tohoto oddělení spadá správa informačního systému městského úřadu, správa hardware a software, konzultační činnost pro organizační složky a organizace města atd. Implementací eGovernmentu se také zabývá Oddělení sekretariátu a obecní živnostenský úřad. V rámci tohoto oddělení se spravováno eGON centrum, dále archivní a spisová služba, projekt Czech POINT, komplexní výkon státní správy na úseku živnostenského podnikání v oblasti živnosti volné, živností řemeslných, vázaných či koncesovaných, vedení živnostenského rejstříku v působnosti svého správního obvodu a mnoho dalších. (Oddělení informatiky, 2015; Oddělení sekretariát a obecní živnostenský úřad, 2015)

Velké Meziříčí

Město Velké Meziříčí leží ve východní části Kraje Vysočina, v bezprostřední blízkosti dálnice D1. Předpokládané počátky osidlování ve velkomeziříčské kotlině se datují do 12. a 13. století za vlády Přibyslava z Křižanova. Největšího rozmachu a rozvoje se městu dostalo v období renesance. Na několika domech se do dnešní doby zachovaly sgrafity, byla vystavěna budova luteránského gymnázia, městský

pivovar a radnice. Během 19. století byly ve městě zakládány továrny, např. textilka, koželužna, kličárna či byla vybudována železniční přípojka na Studenec. (Historie, 2015; Základní informace, 2015)

K 1. 1. 2015 mělo trvalý pobyt ve Velkém Meziříčí celkem 11 641 obyvatel. Do správního obvodu této obce s rozšířenou působností spadá 57 obcí s celkovým počtem 35 947 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Velkého Meziříčí: Baliny, Blížkov, Bory, Březejc, Černá, Dobrá Voda, Dolní Heřmanice, Dolní Libochová, Horní Libochová, Horní Radslavice, Chlumecký, Jabloňov, Jívoví, Kadolec, Kozlov, Křižanov, Kunderatice, Lavičky, Martinice, Měřín, Meziříčko, Moravec, Netín, Ořechov, Oslavice, Oslavička, Osové, Otín, Pavlínov, Petráveč, Pikárec, Radenice, Rousměrov, Ruda, Sklené nad Oslavou, Stránecká Zhoř, Sviny, Tasov, Uhřínov, Velké Meziříčí, Vídeň a Zadní Zhořec. (Počet obyvatel v obcích ČR k 1. 1. 2015, 2015; Vybrané ukazatele za SO ORP Velké Meziříčí, 2015; Správní mapa Kraje Vysočina, 2006)

Starostou města je Ing. Radovan Necid a městský úřad je rozčleněn do jedenácti odborů, konkrétně se jedná o Odbor starosty města, Odbor kanceláře tajemníka, Odbor dopravy a silničního hospodářství, Odbor finanční, Odbor Obecní živnostenský úřad, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, Odbor správní, Odbor správy majetku a bytů, Odbor školství a kultury, Odbor výstavby a regionálního rozvoje, Odbor životního prostředí. (Organizační struktura, 2015)

Data a informace k problematice eGovernmentu poskytuje pan Ing. Josef Švec, vedoucí správního odboru. Do působnosti uvedeného odboru patří následující činnosti: poskytování elektronických výstupů projektu Czech POINT, správa počítačové sítě, evidence obyvatelstva, vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů, matrika, spolupráce s neziskovým sektorem či správa budov městského úřadu a krizové řízení. (Odbor správní, 2015)

Žďár nad Sázavou

Město Žďár nad Sázavou leží v severovýchodní části Kraje Vysočina, na rozhraní Čech a Moravy, uprostřed chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy. Historie města úzce souvisí s rozvojem žďárského cisterciánského kláštera v polovině 13. století. V první polovině 18. století za správy opata Václava Vejmluvy byl zdejší klášter rozsáhle přestavován a byla mu vtisknuta architektura, která je zachována dodnes. Jeho přestavbu navrhl známý architekt Jan Blažej Santini Aichel. Nejvýznamnějším prvkem jeho tvorby je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, který byl již v roce 1994 zapsán do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Kromě již zmíněného poutního kostela se ve městě nachází např. zámek, kaple sv. Markéty, barokní most a mnoho dalších památek. V 50. letech 20. století došlo k průmyslovému rozvoji města a v návaznosti na to k růstu počtu obyvatel, což je spojováno se vznikem a výstavbou Žďárských strojíren. (Základní informace o Žďáru nad Sázavou, 2015)

K 1. 1. 2015 mělo trvalý pobyt ve Žďáře nad Sázavou celkem 21 629 obyvatel. Do správního obvodu této obce s rozšířenou působností spadá 48 obcí s celkovým počtem 43 029 obyvatel. Výčet obcí nacházející se ve správním obvodu Žďáru nad Sázavou: Bohdalec, Bohdalov, Březí nad Oslavou, Budeč, Cikháj, Hamry nad Sázavou,

vou, Herálec, Hodíškov, Chlumětín, Jámy, Karlov, Kněžves, Kotlasy, Krásněves, Kyjov, Lhotka, Malá Losenice, Matějov, Nížkov, Nové Dvory, Nové Veselí, Obyčtov, Ostrov nad Oslavou, Pavlov, Počátky, Poděšín, Pokojov, Polnička, Račín, Radostín, Radostín nad Oslavou, Rosička, Rudolec, Sázava, Sazomín, Sirákov, Sklené, Světnov, Svatka, Škrdlovice, Újezd, Vatín, Velká Losenice, Vepřová, Vojnův Městec, Vysoké, Znětínek a Žďár nad Sázavou. (Základní informace o Žďáru nad Sázavou, 2015; Žďár nad Sázavou, 2006)

Starostou města je Mgr. Zdeněk Navrátil a městský úřad je rozčleněn do čtrnácti odborů, konkrétně se jedná o Odbor finanční, Odbor komunálních služeb, Odbor majetkoprávní, Odbor krizového řízení, Odbor rozvoje a územního plánování, Odbor sekretariát tajemníka a vnitřních věcí, Odbor sociální, Odbor stavební, Odbor školství, kultury a sportu, Odbor živnostenský, Odbor životního prostředí, Oddělení finanční kontroly a interního auditu, Oddělení informatiky a Odbor dopravy. (Organizační schéma, odbory úřadu, 2015)

Data a informace k problematice eGovernmentu poskytuje pan Ing. Jan Havlík, MPA, tajemník městského úřadu. Odbor sekretariátu tajemníka a vnitřních věcí se kromě správy Czech POINTu a elektronických formulářů zabývá také personální agendou, vydáváním občanských průkazů a cestovních pasů, spravuje centrální spisovnu a archiv, matriku a mnoho dalších činností. Správa a vedení eGON centra spadá pod Oddělení informatiky. Mezi další činnosti, kterými se toto oddělení zabývá, patří například správa serverů, hardware, software či správa certifikátů. (Organizační schéma, odbory úřadu, 2015)

Tab. 1 Základní charakteristika vybraných ORP

Obec s rozšířenou působností	Počet obyvatel v obci	Počet obyvatel ve správním obvodu	Počet obcí ve správním obvodu
Chotěboř	9 368	22 206	31
Moravské Budějovice	7 429	23 234	47
Světlá nad Sázavou	6 651	20 006	32
Telč	5 473	13 153	45
Velké Meziříčí	11 641	35 947	57
Žďár nad Sázavou	21 629	43 029	48

Zdroj: Údaje získané od pracovníků ORP, vlastní zpracování

V tabulce jsou pro větší přehlednost uvedeny základní informace o zmiňovaných obcích s rozšířenou působností nacházejících se v Kraji Vysočina. Z uvedených dat vyplývá, že nejvíce obyvatel žije ve městě Žďár nad Sázavou (celkem 21 629) a také v jeho správním obvodu (43 029), i když počtem obcí ve svém správním obvodu

(48) se řadí až za Velké Meziříčí, v jehož správním obvodu se nachází 57 obcí. Nejmenším městem co do počtu obyvatel je Telč a nejméně obcí ve svém správním obvodu má Chotěboř.

8.2 Finanční náročnost zavádění eGovernmentu ve vybraných ORP Kraje Vysočina

Implementace eGovernmentu byla na úřadech orgánů veřejné moci rozčleněna do několika etap. V rámci této kapitoly budou vyčísleny náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných obcích s rozšířenou působností v Kraji Vysočina a následně bude provedena komparace obcí mezi sebou. Nejdříve bude pozornost věnována nákladům souvisejícím se zřízením či upgradem pracovišť Czech POINT, poté budou vyčísleny náklady na pořízení elektronických podpisů, náklady na vybudování eGON center a náklady související se vzdáváním pracovníků v eGON centrech.

Náklady na zřízení či upgrade kontaktních míst Czech POINT

Pro vybudování zcela nového nebo pro upgrade kontaktního místa Czech POINT mohly obce využít finančních prostředků z Integrovaného operačního programu Evropské unie. Konkrétně se jednalo o Výzvu 02 Egovernment v obcích. Byla zde stanovena podmínka, že prostřednictvím strukturálního fondu bude financováno maximálně 85 % z celkových uznatelných nákladů a na zbylé části (15 %) se musí spolupodílet příslušná obec. Obce tak pro své účely mohly získat maximálně 68 540 Kč. Kromě Světlé nad Sázavou této možnosti využily všechny posuzované obce. Představitelé Světlé nad Sázavou tak neučinili, jelikož využili stávající výpočetní techniky a prostor, a tedy jejich náklady na vybudování Czech POINTu byly téměř nulové.

Pro lepší názornost a vypovídací hodnotu byly jednotlivé náklady na vybudování kontaktního místa přepočítány jak na jednoho obyvatele příslušného města, tak na jednoho obyvatele příslušného správního obvodu. Tímto krokem byla vyjádřena pomyslná částka, kterou by musel každý občan uhradit za zřízení kontaktního místa v dané oblasti. Je zde také nutno podotknout, že se ve všech případech jedná o náklady, které souvisely s vybudováním prvního pracoviště Czech POINT v obci. Pokud se obec později rozhodla pro zřízení dalších pracovišť, již si tuto realizaci musela hradit sama z vlastních zdrojů, na další budování poboček Czech POINT se finanční podpora ze strukturálních fondů nevztahovala. Přehled nákladů na zřízení pracoviště Czech POINT v jednotlivých obcích rozšířenou působností je uveden v následující tabulce.

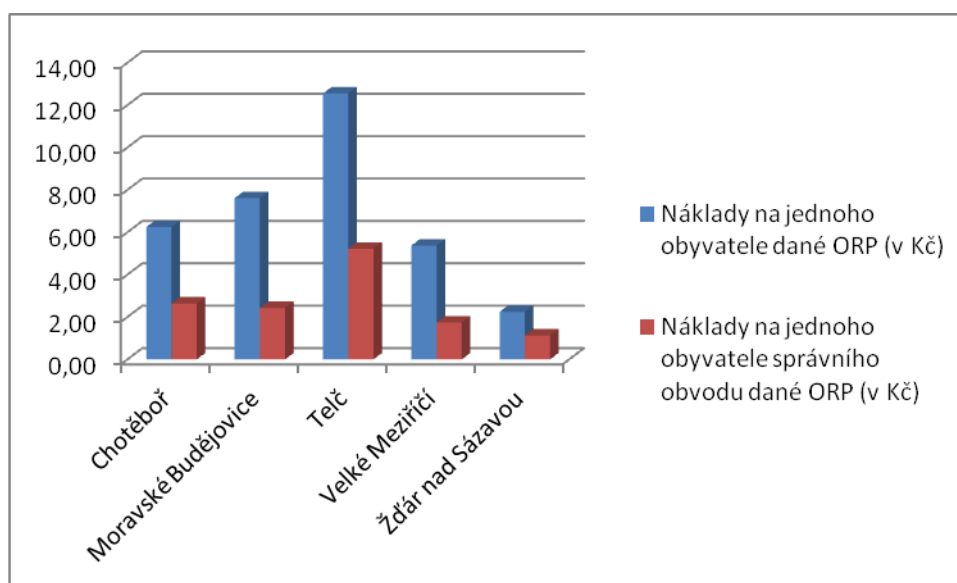
Tab. 2 Náklady vynaložené na zřízení či upgrade pracoviště Czech POINT, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Náklady na upgrade pracovišť Czech POINT	Podíl hrazený z EU - max. 85 %	Podíl hrazený obcí - 15 %	Náklady na jednoho obyvatele dané ORP	Náklady na jednoho obyvatele správního obvodu
Chotěboř	58 535	49 755	8 780	6,25	2,64
Moravské Budějovice	56 498	48 023	8 475	7,61	2,43
Světlá nad Sázavou	-	-	-	-	-
Telč	68 680	58 259	10 421	12,55	5,22
Velké Meziříčí	62 560	53 176	9 384	5,37	1,74
Žďár nad Sázavou	48 759	41 445	7 314	2,25	1,13

Zdroj: Údaje získané od pracovníků ORP, vlastní zpracování

Vynaložené náklady na upgrade kontaktních míst ve sledovaných obcích se pohybovaly v intervalu od 48 759 Kč do 68 680 Kč. Toto celkem široké rozpětí bylo odvislé od toho, zda musely být pro tyto účely provedeny stavební úpravy na městských úřadech, dále nutnost vybavit prostory odpovídající výpočetní technikou, zajistit připojení na internet, vybavit místnost nábytkem a dalšími souvisejícími věcmi. Nejnákladnější realizace pracoviště Czech POINT byla v Telči za celkem 68 680 Kč. Hranici 60 000 Kč překročilo také Velké Meziříčí s částkou 62 560 Kč. Třetí nejvyšší náklady na vybudování Czech POINTu měla Chotěboř, a to konkrétně 58 535 Kč. Naopak, když pomineme již zmiňovanou Světlou nad Sázavou, nejméně finančně náročné bylo zřízení kontaktního místa ve Žďáře nad Sázavou za 48 759 Kč.

V uvedené tabulce lze dále sledovat výši procentních podílů, které byly uhrazeny prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie a velikost spoluúčasti jednotlivých obcí. V poslední části tabulky jsou přepočítány náklady na jednoho obyvatele příslušné obce a příslušného správního obvodu. V prvním případě, tedy co se týká potenciálních nákladů na jednoho obyvatele dané ORP, nejvíce by museli zaplatit lidé v Telči (12,55 Kč) a v Moravských Budějovicích (7,61 Kč). Další částky se pohybují již pod touto hranicí. Nejméně by zaplatili občané Žďáru nad Sázavou (2,25 Kč). Co se týká nákladů na jednoho obyvatele ve správním obvodu ORP, nejvyšší byly zaznamenány u obyvatel žijících se správním obvodu Telče (5,22 Kč) a Chotěboře (2,64 Kč). Nejméně nákladná realizace pracoviště Czech POINT by byla pro občany žijící opět ve správním obvodu Žďáru nad Sázavou (1,13 Kč). Detailnější přehled těchto částek je znázorněn v následujícím grafu.

Obr. 6 Náklady připadající na jednoho obyvatele obce a správního obvodu obce
Zdroj: vlastní zpracování

Náklady na pořízení elektronických podpisů pro pracovníky městských úřadů

Elektronický podpis je v současné době již nepostradatelnou součástí digitálních dokumentů, jelikož poskytuje jednoznačnou identifikaci odesílatele. Jeho bližší specifikace je obsažena v zákoně č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu. Certifikáty k elektronickým podpisům získávají všechna zkoumaná města prostřednictvím PostSignum od České pošty s. p., což je největší certifikační autorita v České republice. Jedná se o jedinou certifikační autoritu s certifikací shody podle ČSN EN ISO 9001.2009 a ČSN ISO/IEC 27001:2006. Certifikáty obce využívají jak kvalifikované, tak komerční. Kromě zmíněných produktů si mohou žadatelé zřídit také časová razítka, bezpečný klíč a mnoho dalších produktů. (Certifikační autorita, 2010)

Pracovníci městských úřadů využívají především kvalifikované a komerční certifikáty. V následujícím textu budou jednotlivé produkty blíže představeny. Kvalifikovaný certifikát neboli elektronický podpis využívají pracovníci úřadů při komunikaci s úřady státní správy a mnoha dalších činnostech. Slouží k prokázání totožnosti konkrétní osoby v elektronickém prostředí. Využívá se např. při elektronickém archivování dokumentů, v případě elektronického podání daňového přiznání, při komunikaci s Českou správou sociálního zabezpečení, při práci s e-tržišti atd. V porovnání s kvalifikovaným certifikátem, není komerční certifikát automaticky akceptován úřady státní správy. Na jeho použití se musejí obě spolupracující strany dohodnout. Využívá se především pro bezpečné přihlašování např. do datové schránky a posílání zašifrovaných zpráv. (Komerční certifikáty, 2010)

Platnost každého certifikátu je jeden rok, poté si jej musí obec či město v případě zájmu znovu aktualizovat. Cena za pořízení a aktualizaci kvalifikovaného certifikátu činí 396 Kč včetně DPH a pro komerční certifikát činí 348 Kč včetně

DPH. Certifikační autorita může za splnění určitých podmínek poskytnout orgánu veřejné moci na tyto produkty množstevní slevu. Jako příklad lze uvést Žďár nad Sázavou, kde se představitelům města podařilo získat slevu na zmiňované certifikáty. Certifikační autorita jim po slevě účtovala za kvalifikovaný certifikát 356,40 Kč a za komerční certifikát 278,40 Kč. (Cena za vydávané certifikáty, 2014)

Tab. 3 Náklady na pořízení elektronických podpisů, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Celkové náklady na pořízení certifikátů	Celkový počet certifikátů	Počty jednotlivých certifikátů	
			Kvalifikovaný certifikát	Komerční certifikát
Chotěboř	27 600	92	60	32
Moravské Budějovice	35 772	93	71	22
Světlá nad Sázavou	23 000	76	52	24
Telč	26 880	72	38	34
Velké Meziříčí	41 028	107	79	28
Žďár nad Sázavou	43 446	130	93	37

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Z tabulky lze pozorovat, že celkové náklady na pořízení certifikátů se pohybují v intervalu od 23 000 Kč do 43 446 Kč. Jedná se o celkem velké rozpětí, které je odvislé od počtu jednotlivých certifikátů určených pro pracovníky úřadu a také od toho, zda se město pro daný rok rozhodlo pro jejich celkovou aktualizaci a jaká je fluktuace pracovníků, kteří je využívají. Uvedené částky se vztahují k certifikátům, které byly pořízeny pro rok 2015. Nejvíce za aktualizaci certifikátů pro elektronický podpis zaplatil Žďár nad Sázavou, a to 43 446 Kč (za 130 certifikátů). Hranici 40 000 Kč překročilo také Velké Meziříčí (107 certifikátů). Nejnižší částku za certifikáty vynaložilo město Světlá nad Sázavou, celkem se jednalo o 23 000 Kč.

Náklady na vybudování eGON center

Pro financování vybudování eGON centra mohly obce využít také finanční prostředky ze strany Evropské unie a to opět z Integrovaného operačního programu. Samotný projekt eGON centra v sobě mohl zahrnovat jak zřízení technologického centra (např. vybavení úřadu odpovídajícím hardwarem, softwarem), pořízení či upgrade elektronické spisové služby nebo pořízení či rozšíření stávajících informačních systémů úřadu. Sledované obce s rozšířenou působností se při budo-

vání eGON centra rozhodovaly, zda dané možnosti využijí a zrealizují všechny uvedené služby nebo zrealizují pouze některé podle toho, zda v rámci jejich činností budou potřebné a také podle velikosti jejich správního obvodu. Celkové náklady obcí na vybudování eGON center jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 4 Náklady na vybudování eGON center, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Náklady na vybudování eGON centra	Podíl hrazený z EU - max. 85 %	Podíl hrazený obcí - 15 %
Chotěboř	-	-	-
Moravské Budějovice	1 494 902	1 242 167	252 735
Světlá nad Sázavou	-	-	-
Telč	1 638 184	1 375 166	263 018
Velké Meziříčí	3 292 000	2 498 200	793 800
Žďár nad Sázavou	1 682 685	1 430 282	252 403

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že náklady na vybudování eGON center se ve většině obcí pohybovaly zhruba okolo 1,5 mil. Kč. Nejvyšší hodnoty dosáhly ve Velkém Meziříčí, kdy činily 3 292 000 Kč. Finanční náročnost tohoto projektu v ostatních městech se od této částky značně odlišovala. Na druhé pozici, co se velikosti nákladů týká, se umístil Žďár nad Sázavou s částkou 1 682 685 Kč a za ním v těsném závěsu město Telč s celkovými náklady 1 638 184 Kč. Naopak finančně nejméně náročná byla realizace eGON centra v Moravských Budějovicích, a to v hodnotě 1 494 902 Kč. Uvedené částky v sobě zahrnují finanční prostředky, které obce musely poskytnout na stavební úpravy objektu, vybavení prostor nábytkem, pořízení výpočetní techniky či nákup různých publikací a školící techniky

Na výši nákladů, které musely obce vynaložit na zřízení eGON centra mělo značný to, zda se rozhodly pro realizaci všech služeb, které byly zmíněny výše (např. samostatné technologické centrum, elektronická spisová služba či rozšíření informačních systémů na úřadě) nebo pouze pro některé, a také na velikosti správního obvodu obce. Konkrétně v případě Velkého Meziříčí, kde se jednalo o nejnákladnější realizaci, zpracovávají nejrozsáhlejší agendu, jelikož ve správním obvodu obce se nachází 57 obcí.

Města Chotěboř a Světlá nad Sázavou se pro realizaci eGON centra na úřadech nerozhodly. Vedení měst v tomto případě necítilo potřebu vybudovat jej a ani ze strany obcí v příslušných správních obvodech nebyl zájem o jejich provozování. Zde lze podotknout, že se v obou případech jedná o obce s rozšířenou působností, které počtem obcí ve svém správním obvodu patří k těm menším v Kraji Vysočina.

Další části tabulky obsahují částky, které byly uhrazeny prostřednictvím Evropské unie a jakou část musela obec uhradit z vlastních zdrojů. Ze strukturálních zdrojů bylo financováno maximálně 85 % z celkových uznatelných nákladů. Zbytek, tedy 15 % následně uhradila obec. V návaznosti na předchozí část je zřejmé, že nejvyšší částku za svého rozpočtu muselo uhradit Velké Meziříčí, a to konkrétně 793 800 Kč.

Náklady na vzdělávání pracovníků v eGON centrech ORP

Některé obce využily možnosti a zapojily se do projektu zabývajícím se vzděláváním pracovníků v eGON centrech krajů a obcí s rozšířenou působností. Finanční prostředky pro tyto účely byly čerpány z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, a to konkrétně prostřednictvím Výzvy 40. Ne všechny obce s rozšířenou působností této možnosti využily. V případě Chotěboře a Světlá nad Sázavou nebyly vynaloženy žádné prostředky na vzdělávání pracovníků v eGON centru, jelikož tato města eGON centra nezřizovala. Jak již bylo uvedeno v předchozí části práce, podle pracovníků městských úřadů by zde toto pracoviště nenalezlo dostatečné využití. Vynaložené náklady na vzdělávání pracovníků ve sledovaných obcích lze nalézt v následující tabulce.

Tab. 5 Náklady na vzdělávání pracovníků v eGON centrech, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Celkové náklady na vzdělávání v eGON centru	Podíl hrazený z prostředků EU - 85 %	Podíl hrazený obcí - 15 %	Počet obcí ve správním obvodu ORP
Chotěboř	-	-	-	31
Moravské Budějovice	1 085 186	922 408	162 778	47
Světlá nad Sázavou	-	-	-	32
Telč	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno	45
Velké Meziříčí	2 777 275	2 360 684	416 591	57
Žďár nad Sázavou	2 457 616	2 088 974	368 642	48

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Vzdělávání v jednotlivých obcích s rozšířenou působností probíhalo v letech 2009 až 2012, v návaznosti na to, jak byly zaváděny do praxe nové agendy eGovernmentu. Uvedené částky v sobě zahrnují mzdové náklady na projektový a lektorský tým, náklady na vybavení počítačové učebny, pořízení výpočetní a didaktické techniky či náklady na energie.

Město Telč finanční prostředky na vzdělávání pracovníků v eGON centru nevyňaložilo. Podle dostupných informací vynaložili finanční prostředky pouze

na vybudování eGON centra, které již byly blíže představeny v předchozí kapitole. Jednalo se o částku 1 638 184 Kč a je zde zahrnuto i pořízení nutného vybavení pro uskutečnění vzdělávacího kurzu.

Z uváděné tabulky vyplývá, že finančně nejnáročnější byl projekt vzdělávání ve Velkém Meziříčí, kde jeho hodnota dosáhla 2 777 275 Kč. Hranici 2 mil. Kč překročil také projekt Žďáru nad Sázavou s celkovou hodnotou 2 457 616 Kč. Nejméně náročná realizace tohoto projektu byla v Moravských Budějovicích, kde činila 1 085 186 Kč, což představuje zhruba poloviční rozpočet vzdělávacího projektu ve Velkém Meziříčí.

V další části tabulky lze sledovat procentní rozčlenění nákladů mezi strukturální fond Evropské unie a vlastní rozpočet obce. Prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost bylo možné uhradit opět maximálně 85 % uznatelných nákladů, na zbytku se musela spolupodílet příslušná obec. Nejvíce prostředků muselo ze svého rozpočtu vynaložit město Velké Meziříčí, a to konkrétně 416 591 Kč. Interval částek, které musely obce poskytnout ze svých zdrojů, se pohybuje v rozmezí od 162 778 Kč (Moravské Budějovice) do 416 591 Kč (Velké Meziříčí).

O výši nákladů vynaložených na projekt vzdělávání v eGON centrech městských úřadů by se dalo usuzovat, že se odvíjely nejen od nákladů na vybavení učebny či mzdového ohodnocení lektorského týmu, ale také od počtu obcí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Smyslem tohoto projektu bylo nejen proškolení úředníky a zaměstnance vlastního úřadu ORP, ale také spádové úředníky jak obcí základního typu, tak obcí s pověřeným obecním úřadem, dále členy zastupitelstev těchto obcí a zaměstnance jimi zřizovaných organizací. Podpora a investice ORP směřující na vzdělávání úředníků a pracovníků je určitě prospěšná, neboť by mělo být jejich cílem mít co nejvíce adekvátně kvalifikovaných pracovníků. Jelikož ORP Velké Meziříčí spravuje ve svém obvodu největší počet obcí (57), odpovídá tomuto stavu také nejvyšší vynaložené prostředky na vzdělávání pracovníků v eGON centru.

8.2.1 Celkové náklady ORP související s elektronizací veřejné správy

V této části práce jsou vyčísleny celkové náklady obcí s rozšířenou působností, které byly vynaloženy v souvislosti s implementací eGovernmentu ve veřejné správě. První sloupec tabulky byl získán sečtením všech vynaložených nákladů, kterými se zabývala předchozí část práce. Jedná se tedy o náklady na zřízení či upgrade kontaktních míst Czech POINT, náklady na pořízení elektronických podpisů pro pracovníky městských úřadů, dále jsou zde zahrnuty náklady na vybudování eGON center a náklady vynaložené na vzdělávání pracovníků v eGON centrech městských úřadů.

V další části tabulky je zanesen součet prostředků, které byly dané obci poskytnuty prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie. V posledním sloupci je zachycen součet prostředků, které musela obec uhradit z vlastního rozpočtu.

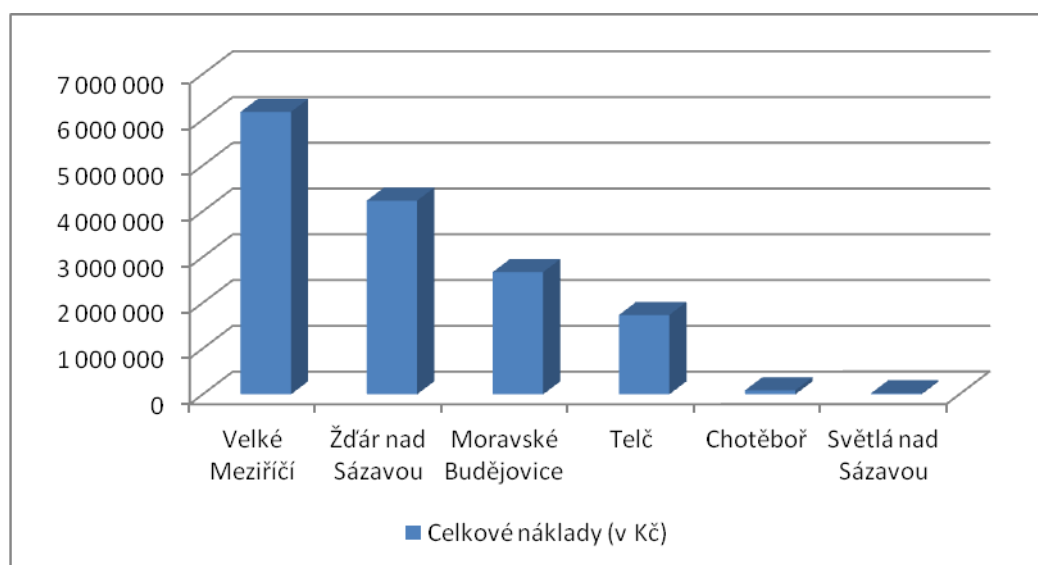
Tab. 6 Celkové náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných ORP, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Celkové náklady	Součet podílů hrazených EU	Součet podílů hrazených obcí
Chotěboř	86 135	49 755	36 380
Moravské Budějovice	2 672 358	2 212 598	459 760
Světlá nad Sázavou	23 000	-	23 000
Telč	1 733 744	1 433 425	300 319
Velké Meziříčí	6 172 863	4 912 060	1 260 803
Žďár nad Sázavou	4 232 506	3 560 701	671 805

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě poskytnutých údajů od pracovníků uváděných městských úřadů lze říci, že kdyby ke zmiňovaným nákladům vynaložených na vybudování eGON center byly připočítány další náležitosti jako např. zřízení technologického centra, pořízení či upgrade elektronické spisové služby nebo pořízení či rozšíření stávajících informačních systémů úřadu, celková částka vynaložená na elektronizaci veřejné správy by se navýšila o 2 – 3 mil. Kč. Jelikož do poskytnutých údajů nebyly všechny zmiňované agendy zahrnuty, jsou výsledné částky o tuto hodnotu nižší.

Z tabulky vyplývá, že nejnákladnější elektronizace veřejné správy proběhla ve Velkém Meziříčí, konkrétně za 6 172 863 Kč. Na druhém místě se umístil Žďár nad Sázavou s částkou 4 232 506 Kč a poté následovaly Moravské Budějovice s náklady ve výši 2 672 358 Kč. Nejméně náročná implementace zmiňovaných agend byla zaznamenána ve Světlé nad Sázavou a Chotěboři. Bylo to způsobeno tím, že v daných městech nebyly realizovány všechny sledované projekty. Představitelé Světlé nad Sázavou nevyužili možnosti spolufinancovat zařízení či upgrade pracoviště Czech POINT prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie a pro tyto účely využili stávající výpočetní techniku a prostory, takže jejich náklady v této oblasti byly téměř nulové. Obě města, Světlá nad Sázavou i Chotěboř, se shodně nerozhodla pro realizaci eGON centra a v návaznosti na to zde také neprobíhalo vzdělávání pracovníků. Vedení příslušných měst se tak rozhodlo z důvodu nedostatečného využití a nízké poptávky ze strany spádových obcí. Pro detailnější přehled celkových nákladů byl sestaven následující graf.

Obr. 7 Celkové náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných ORP

Zdroj: vlastní zpracování

Přesné vyčíslení všech nákladů, které souvisejí s elektronizací veřejné správy je velice náročné. Výsledná kalkulace byla provedena na základě poskytnutých dat ze strany pracovníků městských úřadů a jak bylo již zmíněno, není zde zahrnuto zdaleka vše (např. náklady na vybudování technologického centra, elektrická energie atd.). Egovernment zasahuje do mnoha dalších oblastí, které se velmi obtížně identifikují a vyčíslují.

8.3 Příklad finanční návratnosti vybraných agend eGovernmentu

Elektronizace veřejné správy byla sice v počátcích značně finančně náročná, hlavně při pořizování informační a telekomunikační techniky, ale přinesla s sebou i snížení nákladů na provoz v určitých oblastech a další možnost, jak obce mohou získávat finanční prostředky do svého rozpočtu. V případě pracovišť Czech POINT byly zavedeny správní poplatky za poskytnutí požadovaných služeb. Návratnost investovaných prostředků na vybudování kontaktních míst bude představena na ilustrativním příkladě.

Ve všech posuzovaných obcích s rozšířenou působností jsou vybírány poplatky za vydávání ověřených výpisů z informačních systémů veřejné správy. V případě výpisu z Rejstříku trestů činí poplatek 100 Kč bez ohledu na počet stran. U všech ostatních výpisů (např. z Katastru nemovitostí, z bodového hodnocení řidiče, z Obchodního rejstříku, atd.) činí 100 Kč za první stranu a 50 Kč za každou další stranu dokumentu. Pouze na Městském úřadě ve Žďáře nad Sázavou byl poplatek za každou další započatou stranu výpisu snížen z 50 Kč na 30 Kč.

Na základě poznatků od pracovníků úřadů ORP bylo zjištěno, že průměrný počet výstupů z pracoviště Czech POINT je 74 výstupů za měsíc. Nejčastěji požadova-

nými službami jsou výpisy z Rejstříku trestů, z Katastru nemovitostí, z Obchodního rejstříku a konverze dokumentů.

V ilustrativním případě bylo pro zjednodušení počítáno s tím, že požadované výpisy jsou vystaveny na jednu stranu listu A4, tedy žadatel za ně zaplatí správní poplatky ve výši 100 Kč. Pokud je v příslušném kontaktním místě vyhotoveno v průměru 74 výstupů měsíčně, obec na správních poplatcích získá 7 400 Kč za měsíc. V následující tabulce je uvedeno, za jak dlouho by potenciálně mohla daná obec splatit svůj podíl uhrazený při budování pracoviště Czech POINT. Bylo zde počítáno s variantou budování prvního Czech POINTu na úřadě, kdy byl tento projekt spolufinancován Evropskou unií. V případě nákladů Světlé nad Sázavou není v tabulce počítáno, jelikož pracovníci uvedli, že bylo využito stávajících prostor a náklady obce byly téměř nulové, jak bylo již uvedeno v předchozím textu.

Tab. 7 Doba splacení podílů hrazených ORP při realizaci projektu Czech POINT, v Kč

Obec s rozšířenou působností	Náklady na upgrade pracoviště Czech POINT	Podíl hrazený z EU - max. 85 %	Podíl hrazený obcí - 15 %	Splacení podílu obce správními poplatky (v měsících)
Chotěboř	58 535	49 755	8 780	1,19
Moravské Budějovice	56 498	48 023	8 475	1,15
Světlá nad Sázavou	-	-	-	-
Telč	68 680	58 259	10 421	1,41
Velké Meziříčí	62 560	53 176	9 384	1,27
Žďár nad Sázavou	48 759	41 445	7 314	0,99

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Z tabulky vyplývá, že nejdříve by se finanční prostředky vydané z rozpočtu obce na projekt Czech POINT vrátily Žďáru nad Sázavou, a to za necelý měsíc. Brzkého navrácení dosáhla také města Moravské Budějovice (za 1,15 měsíce) a Chotěboř (za 1,19 měsíce). Interval návratnosti proplacených prostředků v případě průměrného počtu 74 výstupů za měsíc při správním poplatku 100 Kč je od 0,99 do 1,41 měsíce. Návratnost prostředků v žádné obci tedy nepřekročila 2 měsíce, což je velmi pozitivní.

Pokud se obce rozhodly pro zřízení dalšího pracoviště Czech POINT po skončení Výzvy 02 Egovernment v obcích, musely si celý projekt profinancovat z vlastních prostředků. Stalo se tak v případě Žďáru nad Sázavou, Velkého Meziříčí, Moravských Budějovic a Chotěboře. Průměrná cena těchto projektů činila 59 000 Kč. Pokud by se vycházelo z ilustrativního příkladu, kdy bylo počítáno s průměrným počtem 74 výstupů za měsíc a s poplatkem 100 Kč za první stranu

textu, obci by se investované prostředky vrátily za 7,97 měsíce. Což opět představuje značně příznivou rychlost návratnosti a pro obce je zpřístupnění této agendy jistě přínosem.

K úspoře nákladů v rámci implementace eGovernmentu ve veřejné správě došlo i díky datovým schránkám. Pracovníky úřadů bylo uváděno, že v průměru je každý měsíc přijato 1 000 datových zpráv a odesláno 1 650 datových zpráv. Úspora nákladů je v tomto případě znatelná, jelikož odpadla ve většině případů nutnost hradit poštovné. Při průměrném počtu 1 650 odeslaných zpráv měsíčně a při ceně 34 Kč za doporučené psaní (Česká pošta, Ceník pro veřejnost, 2015), uspoří obce v průměru 56 100 Kč měsíčně. Nejenže datové schránky představují značnou úsporu nákladů, ale představují také rychlou komunikaci s příslušnými orgány státní či veřejné správy a text odeslané či přijaté zprávy je snadno zjistitelný.

8.4 Zhodnocení současného stavu vybraných agend eGovernmentu v ORP

V následující kapitole bude provedeno zhodnocení současného stavu vybraných agend eGovernmentu v jednotlivých ORP Kraje Vysočina a komparace těchto obcí mezi sebou. Nejdříve bude věnována pozornost pracovištím Czech POINT, poté se práce zaměří na současný stav datových schránek, dále na stav eGON center a vzdělávání pracovníků, bude zmapováno používání elektronických podpisů, jaký se stav připojení do systému Základních registrů, jaký přístup zvolily obce k Centrálnímu místu služeb a zda byla zřízena technologická centra.

8.4.1 Zhodnocení implementace kontaktních míst Czech POINT

Pro zhodnocení zavedení a využívání pracovišť Czech POINT v obcích s rozšířenou působností v Kraji Vysočina byly od pracovníků vybraných městských úřadů získány informace týkající se počtu pracovišť Czech POINT na konkrétním úřadě a počet těchto pracovišť na úřadech obcí v příslušném správním obvodu ORP. Do získaných údajů byl zařazen pouze počet pracovišť, která se nachází na úřadech obcí, jelikož se práce zabývá právě jednotlivými agendami eGovernmentu na úřadech vybraných obcí s rozšířenou působností. Pro detailnější analýzu této agendy bylo následně zjištěno, jaký je počet obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT jak přímo v dané obci, tak ve správním obvodu obce. Získané informace jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 8 Kontaktní místa Czech POINT

Obec s rozšířenou působností	Počet pracovišť CzP na úřadě ORP	Počet pracovišť CzP na úřadech obcí ve správním obvodu ORP	Počet obyvatel připadajících na jedno pracoviště CzP	
			Příslušná obec	Správní obvod obce
Chotěboř	2	30	4 684	694
Moravské Budějovice	2	13	3 715	1 549
Světlá nad Sázavou	1	11	6 651	1 667
Telč	1	41	5 473	313
Velké Meziříčí	3	57	3 880	599
Žďár nad Sázavou	5	43	4 326	896

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

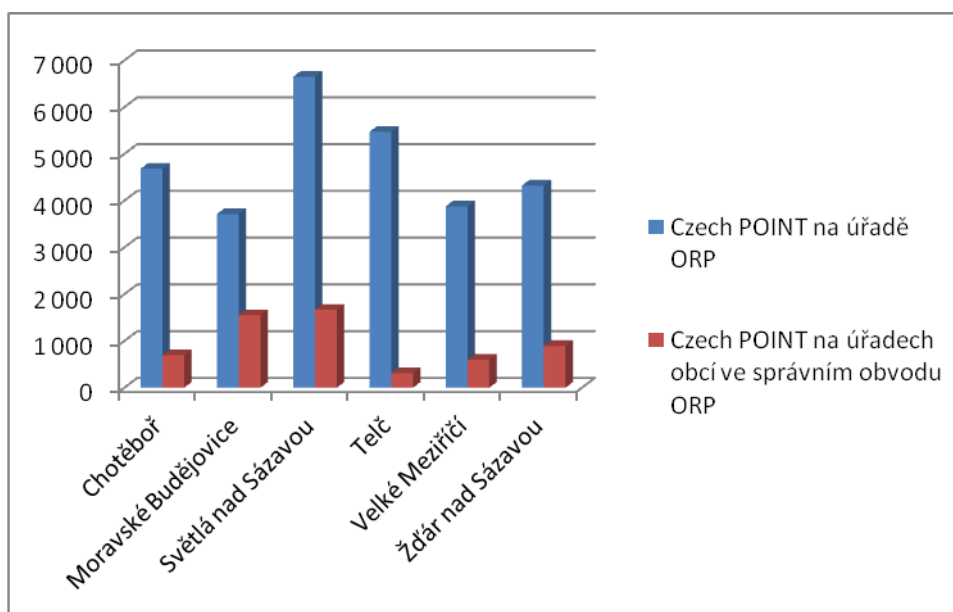
Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce pracovišť Czech POINT bylo vybudováno ve Žďáře nad Sázavou (5) a ve Velkém Meziříčí (3). Dvě pracoviště se nacházejí v Chotěboři a v Moravských Budějovicích. Ostatní města mají po jednom pracovišti Czech POINT. Počet zřizovaných kontaktních míst se jistě odvíjí od velikosti samotné obce s rozšířenou působností, tak od velikosti jejího správního obvodu. Podle počtu poboček Czech POINT na úřadech obcí ležících v daném správním obvodu se na prvním místě umístilo Velké Meziříčí s počtem 57 pracovišť. Poté následuje Žďár nad Sázavou (43 pracovišť) a město Telč (41 pracovišť). Naopak nejméně těchto pracovišť bylo vybudováno ve správních obvodech Světlé nad Sázavou (11) a Moravských Budějovic (13). Je to jistě způsobeno tím, že se dané obce řadí svou rozlohou mezi menší obvody v kraji.

V další části tabulky byl zjištěn ukazatel toho, kolik obyvatel obce či správního obvodu dané obce připadá na jedno kontaktní místo. Lze vycházet z toho, že čím méně obyvatel připadne na jedno pracoviště Czech POINT, tím rychleji budou uspokojeny jejich požadavky a tím méně času budou muset lidé trávit na úřadech při vyřizování svých záležitostí. Nejvíce obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT se nachází ve městech Světlá nad Sázavou, Telč a Chotěboř. Musí se ovšem brát ohled na to, že uvedené informace zahrnují pouze pracoviště Czech POINT na úřadech. Jejich počet je ve skutečnosti vyšší, jelikož se mohou nacházet také na pobočkách České pošty, v bankách či u notářů. Počty obyvatel připadajících na jedno kontaktní místo se pohybují od 3 715 do 6 651 osob. Nejmenší nápor znamenávají Moravské Budějovice a Velké Meziříčí.

V porovnání toho, kolik obyvatel připadá na jedno pracoviště Czech POINT ve správním obvodu obce si nejhůře stojí Světlá nad Sázavou a Moravské Budějovice. Moravské Budějovice si v tomto případě pohoršily, jelikož pro svůj správní obvod, ve kterém se nachází 47 obcí s celkovým počtem 23 234 obyvatel, bylo zřízeno

pouze 13 pracovišť Czech POINT. V ostatních případech se počty obyvatel připadajících na jedno kontaktní místo pohybují v intervalu od 313 do 896 osob. Nejlépe jsou na tom lidé žijící ve správním obvodu Telče, kde na jeden Czech POINT připadá 313 osob. Tato skutečnost ovšem plyne z toho, že ve správním obvodu Telče žije nejméně obyvatel ze všech zmiňovaných správních obvodů.

Uvedené poznatky lze shrnout tak, že v případě počtu obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT v příslušné obci si nejlépe stojí ORP Moravské Budějovice, ORP Velké Meziříčí a ORP Žďár nad Sázavou. V případě druhého ukazatele, tedy podle počtu obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT ve správním obvodu příslušné ORP jsou na tom nejlépe Telč, Velké Meziříčí a Chotěboř.

Obr. 8 Počty obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech PONT

Zdroj: vlastní zpracování

Od pracovníků městských úřadů bylo zjištěno, že nejčastěji požadovanými službami, které lze získat na pobočce Czech POINT, jsou především výpis z Rejstříku trestů, výpis z Katastru nemovitostí, výpis z Obchodního rejstříku a konverze dokumentů z listinné do elektronické podoby a opačně. Tato struktura požadavků koreponduje s celorepublikovým trendem v této oblasti.

Tab. 9 Služby poskytované na pracovištích Czech POINT

Poskytované služby	Počet výstupů	%
Rejstřík trestů	5 847 727	41,92
Katastr nemovitostí	2 958 186	21,20
Obchodní rejstřík	2 231 080	15,99
Konverze dokumentů z elektronické do listinné podoby	1 231 129	8,82
Registr řidičů	613 221	4,40
Živnostenský rejstřík	445 640	3,19
Konverze dokumentů z listinné do elektronické podoby	396 276	2,84
Zřízení datové schránky	139 449	1,00
Seznam kvalifikovaných dodavatelů	53 898	0,39
Základní registry	19 900	0,14
Ostatní	14 715	0,11
Celkem	13 951 221	100

Zdroj: MVCR, Aktuální statistiky Czech POINT (2015), vlastní zpracování

Aktuální počet kontaktních míst Czech POINT je evidován na webových stránkách Czechpoint.cz, které spravuje Ministerstvo vnitra České republiky. K 11. 11. 2015 bylo zřízeno celkem 7 153 pracovišť Czech POINT a jejich množství každoročně narůstá. Nejčastějšími zřizovateli pracovišť Czech POINT jsou obecní úřady, a to v 79 %. Jedná se o 5 657 obecních a městských úřadů, kde lze využít těchto služeb. Kontaktní místa lze nalézt také na 980 pobočkách České pošty, což představuje 13,7 % z celkového počtu Czech POINTů. Oprávnění poskytovat služby prostřednictvím tohoto projektu si zřizují také notáři v 5,96 % (celkem 426 notářských kanceláří) či pobočky Hospodářské komory v 0,71 % (51 kanceláří). V poslední řadě a tudíž v nejmenším zastoupení jsou pobočky Czech POINT zřizovány na zastupitelských úřadech v zahraničí (0,55 % což představuje 39 úřadů). (Aktuální statistiky Czech POINT, 2015)

8.4.2 Současný stav datových schránek na úřadech sledovaných obcí

Teoretickým vymezením a problematikou datových schránek se zabývala již kapitola 5.3 Datové schránky této práce. Pro bližší představení této agendy lze využít statistiku vedenou Ministerstvem vnitra České republiky. Z jejího výkladu vyplývá,

že k 9. 11. 2015 bylo v republice zřízeno celkem 675 981 datových schránek, prostřednictvím nichž bylo odesláno 309 788 839 datových zpráv. Úspěšnost pro jejich doručení je 99,27 %, což je velmi vysoká pravděpodobnost doručení, samozřejmě nikdy nelze zaručit stoprocentní úspěšnost. Kdybychom chtěli vyjádřit množství zpráv, které nejsou doručeny stanovenému adresátovi, jedná se zhruba o 2 261 459 zpráv ročně (0,73 %). I tak mají datové schránky mezi uživateli dobré jméno a je o ně stále rostoucí zájem, což se projevuje jejich neustále rostoucím množstvím. (Statistiky, 2015)

Pro posouzení současného stavu systému datových schránek ve vybraných úřadech byl zjišťován počet zřízených datových schránek na konkrétním úřadě, počet zřizovaných datových schránek pro příspěvkové organizace příslušné ORP a počet zřízených datových schránek pro úřady obcí, které se nacházejí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Získané poznatky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 10 Počty zřízených datových schránek příslušnou ORP a v jejím správním obvodu

Obec s rozšířenou působností	Počet zřízených datových schránek na úřadě ORP	Počet zřízených datových schránek pro příspěvkové organizace ORP	Počet zřízených datových schránek v obcích ve správním obvodu ORP
Chotěboř	1	-	30
Moravské Budějovice	1	4	47
Světlá nad Sázavou	1	8	31
Telč	1	5	45
Velké Meziříčí	1	11	57
Žďár nad Sázavou	1	9	47

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Každá obec musí mít na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů zřízeno vždy jen jednu datovou schránku a totéž platí i pro příspěvkové organizace města, které jsou evidovány v obchodním rejstříku. Zřizovatelem datových schránek je Ministerstvo vnitra České republiky.

Z tabulky vyplývá, že nejvíce příspěvkových organizací, tedy nejvíce datových schránek zřizuje město Velké Meziříčí. Jedná se o 11 datových schránek. Druhou obcí s nejvíce zřizovanými datovými schránkami pro své příspěvkové organizace je Žďár nad Sázavou (9 příspěvkových organizací) a poté následuje Světlá nad Sázavou (8 příspěvkových organizací). Pracovník městského úřadu Chotěboře uvedl,

že nezřizují žádné další datové schrány pro své příspěvkové organizace. Kromě tohoto případu zřizují nejméně datových schránek pro své příspěvkové organizace Moravské Budějovice a Telč. Příspěvkovými organizacemi, pro které příslušná obec s rozšířenou působností zřizuje datovou schránku jsou nejčastěji základní a mateřské školy, městská knihovna, muzea, poliklinika, sociální služby, technické služby města atd.

Počet datových schránek zřizovaných pro obce ve správním obvodu města se odvíjí od počtu těchto obcí v daném obvodu. Nejvíce obcí se nachází ve správním obvodu Velkého Meziříčí, Žďáru nad Sázavou a Moravských Budějovic. Proto jsou tyto ORP zřizovatelem největšího počtu datových schránek pro spádové obce. Nejméně datových schránek v rámci tohoto členění zřizuje Chotěboř (30) a Světlá nad Sázavou (31), což opět koresponduje s nejmenším počtem obcí ležících v daných obvodech.

Co se týká současného stavu datových schránek na vybraných úřadech, jsou využívány stoprocentně. Každý den je jejich prostřednictvím posláno a doručeno v průměru 30 zpráv. Dotazovaní pracovníci se shodují v tom, že nejznatelnějším přínosem datových schránek je úspora finančních prostředků, jelikož odpadá nutnost platit poštovné a náklady za správu tohoto systému nese Ministerstvo vnitra. Například v Moravských Budějovicích je poměr pošty odeslané prostřednictvím České pošty a prostřednictvím datové schránky 50:50. Tento stav je dán tím, že ne všechny písemnosti či dokumenty lze zasílat elektronicky, prostřednictvím datových schránek. I tak jsou přínosem a jejich využití v budoucnu jistě poroste.

8.4.3 Stav eGON center a vzdělávání pracovníků na úřadech ORP

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, města, která se rozhodla pro vybudování eGON centra, se mohla zapojit do projektu zabývajícím se vzděláváním pracovníků v příslušných eGON centrech. Tento projekt byl spolufinancován Evropskou unií, konkrétně prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Cílem vzdělávacích projektů bylo zajistit a nabídnout vzdělávání pracovníkům a zastupitelům obce s rozšířenou působností a obcím v jejím správním obvodu a dále zaměstnancům organizací, které jsou zřizovány obcemi. Akreditované vzdělávací kurzy zpracoval Institut pro veřejnou správu Praha. (Projekt Vzdělávání v eGON centru Žďár nad Sázavou, 2013)

Jelikož města Chotěboř a Světlá nad Sázavou nerealizovala eGON centrum na svých úřadech, proto ani nevyužila možnosti vzdělávání v těchto centrech a nebude s nimi v následující tabulce počítáno. Uváděné informace se vztahují k vzdělávání pracovníků, které probíhalo v letech 2009 až 2012.

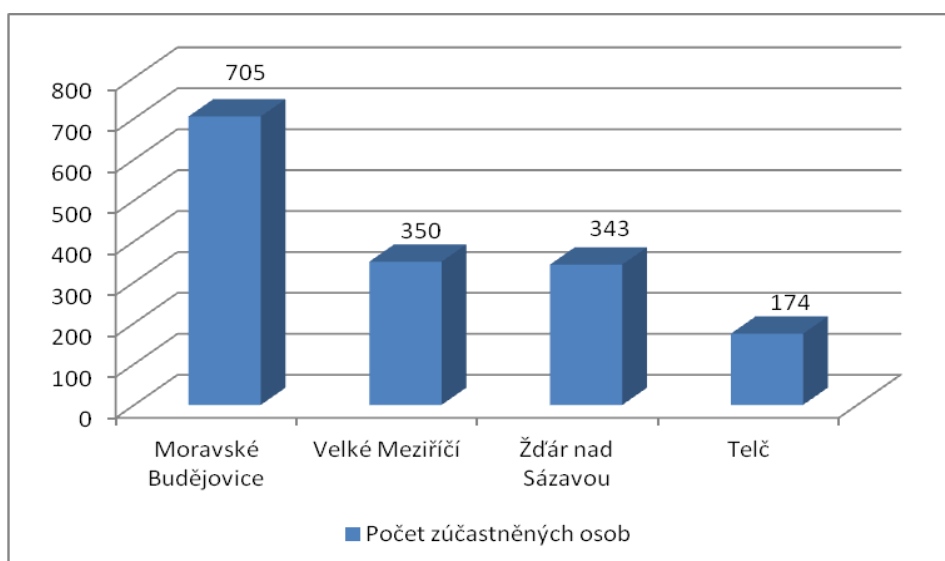
Tab. 11 Vzdělávání v eGON centrech ORP

Obec s rozšířenou působností	Vzdělávání pracovníků v eGON centru	Počet proškolených osob	Forma výuky	Ukazatele úspěšnosti vzdělávání
Moravské Budějovice	Probíhalo	705	Prezenční kurzy, e-learning	Počet úspěšných absolventů, počet zúčastněných osob
Telč	Probíhalo	174	Prezenční kurzy, e-learning	Počet úspěšných absolventů
Velké Meziříčí	Probíhalo	350	Prezenční kurzy	Počet úspěšných absolventů
Žďár nad Sázavou	Probíhá	343	Prezenční kurzy, e-learning	Počet úspěšných absolventů, počet úspěšně podpořených osob, počet vytvořených produktů

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

V současné době i nadále probíhá vzdělávání pracovníků ve Žďáře nad Sázavou. Vedení města se tak snaží vyhovět poptávce pracovníků, jak ze strany městského úřadu, tak z obcí ve správním obvodu Žďáru nad Sázavou. Kurzy zde nyní probíhají v menším rozsahu a s nižší četností, v závislosti na finančních možnostech města. V poslední době proběhlo například školení pracovníků v oblasti veřejných zakázek a eAukcí.

Co se týká počtu zúčastněných osob, které prošly vzdělávacími semináři v daných městech, nejvíce navštěvované kurzy probíhaly v Moravských Budějovicích (705 proškolených osob). Velký zájem o vzdělávání v eGON centru byl také ve Velkém Meziříčí (350 proškolených osob) a ve Žďáře nad Sázavou (343 proškolených osob). Nejméně účastníků zaznamenala Telč (174 proškolených osob). Tyto výsledky jsou jistě závislé na velikosti správního obvodu dané ORP. Jelikož Moravské Budějovice, Velké Meziříčí a Žďár nad Sázavou se podle počtu obcí ve svých správních obvodech řadí k největším mezi posuzovanými ORP, není tento výsledek překvapující. V následujícím grafu jsou zaneseny počty pracovníků, kteří se zúčastnili vzdělávacích kurzů v jednotlivých ORP.

Obr. 9 Počet osob proškolených v příslušných eGON centrech

Zdroj: vlastní zpracování

Vzdělávací kurzy probíhaly jak ve formě prezenční, tak v podobě e-learningu. Témata uskutečněných kurzů byla například následující:

- Informační systém datových schránek
- Úvod do elektronické spisové služby
- Zaručený elektronický podpis
- Registr územní identifikace adres a nemovitostí
- kurzy týkající se jednotlivých modulů projektu Czech POINT
- kurzy pro uživatele Wordu, Excelu a PowerPointu
- Informační gramotnost v podmínkách eGovernmentu
- Základní registry ve veřejné správě
- Základní legislativa v oblasti eGovernmentu
- Práce s elektronickými dokumenty a jejich dlouhodobé ukládání

Nejčastějším ukazatelem úspěšnosti uskutečněných vzdělávacích seminářů byl počet úspěšných absolventů (úspěšným absolventem je osoba, která absolvuje celý vzdělávací kurz) a počet zúčastněných osob. Pouze ve Žďáře nad Sázavou byly kromě zmíněných indikátorů využívány také ukazatele počtu úspěšně podpořených osob (úspěšně podpořenou osobou je osoba, která absolvuje alespoň 4 vzdělávací kurzy) a počet vytvořených produktů. Zde se podařilo vytvořit celkem 4 produkty: Manuál pro práci s MS Word, Manuál pro práci s MS Excel, Manuál pro práci s MS PowerPoint a Metodickou příručku pro výuku (určena pro lektory).

8.4.4 Míra zavedení a používání elektronických podpisů

Pro zmapování stavu používání elektronických podpisů na úřadech obcí s rozšířenou působností byl zjišťován celkový počet certifikátů k těmto elektronickým podpisům a zda představitelé daných obcí v současné době uvažují o navýšení jejich počtu. V předchozí kapitole bylo uvedeno, že obce využívají pro své činnosti kvalifikované a komerční certifikáty. Oba typy certifikátů zde byly také představeny a bylo zde uvedeno jejich množství v jednotlivých obcích.

Tab. 12 Statistika počtu certifikátů na jednotlivých úřadech ORP

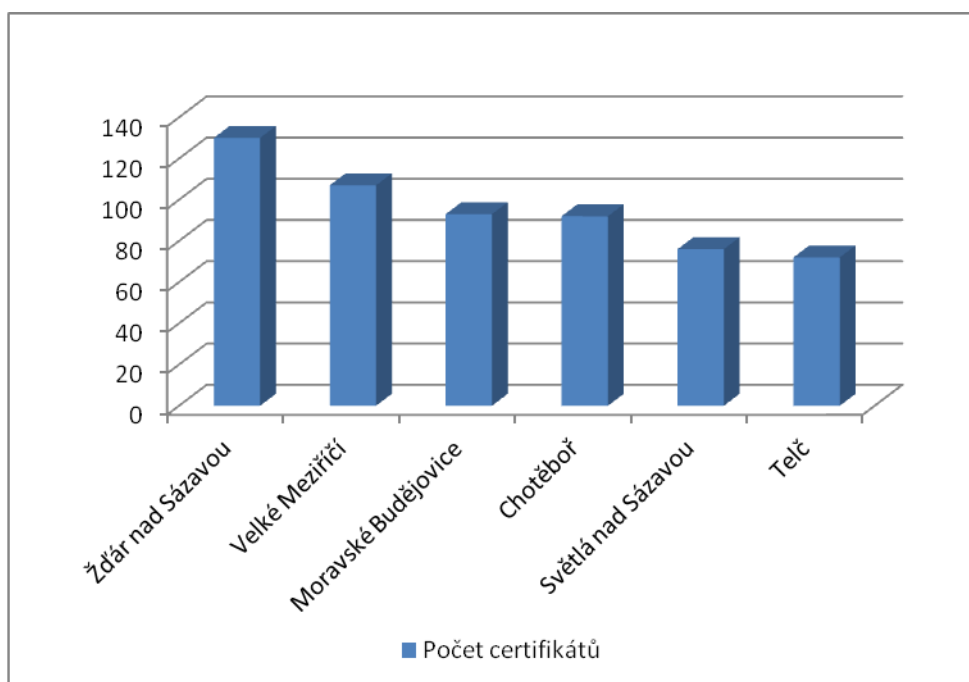
Obec s rozšířenou působností	Celkový počet certifikátů	Uvažované další navýšení počtu certifikátů
Chotěboř	92	Nyní ne
Moravské Budějovice	93	Podle potřeby
Světlá nad Sázavou	76	Podle potřeby
Telč	72	Podle potřeby
Velké Meziříčí	107	Nyní ne
Žďár nad Sázavou	130	Podle potřeby

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce certifikátů pro výkon své správy vlastní Žďár nad Sázavou (130), Velké Meziříčí (107) a Moravské Budějovice (93). Pro zajímavost lze připomenout, že ve Žďáře nad Sázavou disponují 93 kvalifikovanými certifikáty a 37 komerčními certifikáty. Velké Meziříčí má 79 kvalifikovaných a 28 komerčních certifikátů a Moravské Budějovice vlastní 71 kvalifikovaných a 22 komerčních certifikátů. Nejméně certifikátů má zakoupeno město Telč s celkovým počtem 72 certifikátů.

V další části tabulky jsou zaznamenány odpovědi pracovníků městských úřadů na dotaz, zda město v nejbližší době uvažuje nad možným navýšením počtu certifikátů pro elektronické podpisy. Převažující odpovědi nebyly ani kladné ani záporné. Ti pracovníci, kteří uvedli podle potřeby, do budoucna počítají s navýšením certifikátů. Takto odpověděla většina dotazovaných osob. Pouze ve dvou případech bylo uvedeno, že nyní s navyšováním certifikátů nepočítají. Tím ovšem není vyloučen jejich nákup v budoucnu, jelikož je tato agenda závislá na počtu pracovníků úřadu, kteří mají v rámci své činnosti pověření pracovat s elektronickým podpisem, na jejich fluktuaci a také na případném zavádění nových agend nutných pro výkon veřejné správy.

Pro lepší přehled jsou v následujícím grafu seřazeny jednotlivé obce s rozšířenou působností podle počtu certifikátů, které vlastní.

Obr. 10 Počet certifikátů na úřadech jednotlivých ORP

Zdroj: vlastní zpracování

8.4.5 Stav připojení jednotlivých ORP do systému Základních registrů

Jelikož jsou obce povinny zajistit si připojení do systému Základních registrů, musejí k tomu splňovat a podniknout řadu kroků, aby se tak nakonec stalo. Uživatelé mohou pro přístup do tohoto systému využít několik možností. Může se tak stát pomocí kontaktních míst Czech POINT, pomocí datových schránek nebo prostřednictvím Agendového informačního systému (AIS). Obce s rozšířenou působností využívají především Agendový informační systém. Územní samosprávný celek musí nejdříve podat žádost o vydání elektronického certifikátů, který mu následně umožní přístup k referenčním údajům v Základních registrech. Tento certifikát se vydává pro každý AIS zvlášť. Každý AIS je pro svou identifikaci opatřen několika specifickými údaji. Jedná se o identifikační číslo územního samosprávného celku či orgánu veřejné moci, identifikační číslo samotného AIS, číslo certifikátu a seznam agend, ve kterých AIS pracuje. Správcem AIS je dané město, obec či orgán veřejné moci. (Příručka pro obce pro připojení k základním registrům, 2014)

Každý referenční údaj, který je uveden v systému Základních registrů, má svého editora. Editorem referenčního údaje je územní samosprávný celek či orgán veřejné moci, kterému byla v rámci nějaké agendy tato role přidělena. Pro správný přístup k informacím vedených v Základních registrech musí být splněny také

podmínky autentizace a autorizace. To lze jednoduše přiblížit tak, že městský úřad musí ověřit, zda daný pracovník úřadu, který přistupuje prostřednictvím AIS k referenčním údajům je ten, za koho se vydává (jedná se o autentizaci) a zda je jeho přístup oprávněný (autorizace). Pro získání certifikátu si obec musí také registrovat agendy, ve kterých má oznámenou působnost a ke kterým bude žádat o připojení k základním registrům. Počet takto registrovaných agend ovšem není konečný, jelikož neustále vznikají nové agendy, dochází k jejich změnám či zanikají, takže jejich množství se neustále mění. Samozřejmostí je zajištění přístupu k vnějšímu rozhraní informačního systému veřejné správy, proto musí být zajištěn přístup k internetu nebo být subjektem KIVS. Dalšími podmínkami, které musejí být splněny pro získání certifikátu, jsou bezpečnostní požadavky na AIS, musí být akceptována certifikační politika a provozní řád Správy základních registrů. (Příručka pro obce pro připojení k základním registrům, 2014)

Pokud budou všechny výše uvedené podmínky splněny, může si město, obec či orgán veřejné moci vygenerovat technickou žádost o certifikát a vyplnit žádost o připojení AIS k informačnímu systému veřejné správy. Pokud Správa základních registrů uzná žádost za vyhovující, vygeneruje a zašle žadateli certifikát do datové schránky. Certifikáty jsou vydávány bezplatně. Celý proces umožnění přístupu obce do systému Základních registrů končí instalací získaného certifikátu na svůj server. (Příručka pro obce pro připojení k základním registrům, 2014)

V následující tabulce je zaznamenán stav připojení příslušných úřadů do zmínovaného systému Základních registrů a počet Agendových informačních systémů, který byl danými obcemi registrován.

Tab. 13 Připojení ORP do systému Základních registrů

Obec s rozšířenou působností	Stav připojení úřadu do systému Základních registrů	Počet registrovaných AIS
Chotěboř	Připojeni	3
Moravské Budějovice	Připojeni	Nezjištěno
Světlá nad Sázavou	Probíhá realizace	2
Telč	Připojeni	2
Velké Meziříčí	Připojeni	3
Žďár nad Sázavou	Připojeni	3

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Na základě poznatků získaných od pracovníků úřadů vyplývá, že všechny dotazované obce jsou připojeny do systému Základních registrů. Ve Světlé nad Sázavou by připojení mělo být zrealizováno do konce roku 2015. Co se týká počtu Agendových

informačních systémů, které si jednotlivé obce registrují, jejich počet se pohybuje mezi 2 až 3 systémy. V případě Moravských Budějovic se tato informace nepodařila získat. Nejpoužívanějšími agendami, které jsou zahrnuty do zmiňovaných AIS, jsou A343 Obecní zřízení (zákon o obcích) a A565 Územní plánování a stavební řád. Do výčtu činností, které jsou vykonávány v rámci agendy Obecní zřízení spadá např. činnost rady obce či starosty obce, jmenování tajemníka, vymáhání pokut, příspěvek na výkon přenesení působnosti, poskytování informací obcím, hospodaření s majetkem obce a mnoho dalších činností. Do agendy Územní plánování a stavební řád lze zahrnout např. zápis údajů o stavebním objektu a adresním místě, vydání územního souhlasu, pořizování územní studie, vydání územního plánu, vedení stavebního řízení, provádění kontrolních prohlídek staveb v součinnosti s jinými stavebními úřady a další činnosti. Pro doplnění lze uvést, že používané agendy jsou nejčastěji vytvářeny softwarem od společnosti GORDIC, VITA či YAMACO.

Dalšími kategoriemi agend jsou např. silniční doprava, ochrana spotřebitele, volný pohyb služeb, ochrana ovzduší, řízení o přestupcích, občanské průkazy, odpadové hospodářství a mnoho dalších agend, jejichž výčet je zveřejňován na webových stránkách Správy základních registrů. (Registrované agendy, 2015)

8.4.6 Způsoby přístupu k Centrálnímu místu služeb

Pojmu Centrální místo služeb byla věnována pozornost v kapitole 5.2.2, kde byla tato problematika vysvětlena. Obce se mohou k tomuto Centrálnímu místu služeb (prostřednictvím něhož jsou poskytovány služby informačních systémů veřejné správy) připojit dvěma možnými způsoby. Může se tak stát pomocí KIVS nebo-li Komunikační infrastruktury veřejné správy nebo prostřednictvím poskytovatele internetového připojení. Jak tomu je u dotazovaných obcí s rozšířenou působností je uvedeno v následující tabulce.

Tab. 14 Způsoby připojení k Centrálnímu místu služeb

Obec s rozšířenou působností	Připojení pomocí KIVS	Poskytovatel internetového připojení
Chotěboř	Ne	Coprosys - LEONET, s. r. o.
Moravské Budějovice	Částečně	ROWANet
Světlá nad Sázavou	Ne	Tlapnet, s. r. o.
Telč	Ano, ale není využíváno	M-SOFT, spol. s. r. o.
Velké Meziříčí	Ano	OptoNet Communication, spol. s. r. o.
Žďár nad Sázavou	Ne	SATT, a. s.

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Připojení k Centrálnímu místu služeb pomocí KIVS využívají pouze 2 obce, a to Moravské Budějovice a Velké Meziříčí. Z toho Moravské Budějovice využívají této možnosti částečně a Velké Meziříčí kromě Komunikační infrastruktury veřejné správy využívá také připojení od soukromé společnosti. Ostatní obce se prozatím rozhodly nevyužívat připojení pomocí KIVSu.

Co se týká společností poskytující internetové připojení pro dané obce, jsou zde zastoupeny jak regionální společnosti, tak společnost, která má své zastoupení téměř v celé republice. Tímto příkladem je OptoNet Communication, spol. s. r. o., která byla založena v roce 2006 a poskytuje nejen internetové připojení, ale také hostování aplikací, zálohovaný prostor či IP telefonie atd. Společnost ROWANet je projektem páteřní datové sítě pro veřejnou správu v Kraji Vysočina. Správcem této sítě jsou pracovníci Odboru informatiky Krajské úřadu ve spolupráci se smluvními partnery. Cílem tohoto projektu bylo dosáhnout rozvoje telekomunikační infrastruktury v regionu prostřednictvím navýšení nabídky páteřních a propojovacích služeb. Ostatní poskytovatelé internetového připojení jsou regionálními společnostmi. (O společnosti, 2015; Popis projektu, 2006)

Pracovníci úřadů v případě připojení k Centrálnímu místu služeb pomocí Komunikační infrastruktury veřejné správy vyzdvihují její relativnější bezpečnost ve srovnání s internetovým připojením a snadnější způsob připojení k Základním registrům. Za nevýhodu KIVSu byla označena značná finanční náročnost připojení k této struktuře.

8.4.7 Zřízení technologických center v jednotlivých ORP

Pro připomenutí je nutno uvést, že na vybudování technologického centra mohly obce využít finanční výpomoci z prostředků Integrovaného operačního programu. Konkrétně se jednalo o Výzvu 06, která se zaměřovala na rozvoj služeb eGovernmentu v obcích. Zřízení technologického centra pro obce znamenalo zakoupit a nainstalovat vhodný software, hardware a další aplikační vybavení. V následující tabulce jsou uvedeny informace o tom, zda se dané obce rozhodly pro realizaci technologického centra a zda v rámci úřadu došlo ke sjednocení softwarových aplikací do jednoho celku.

Tab. 15 Technologická centra v jednotlivých ORP

Obec s rozšířenou působností	Realizace technologického centra	Sjednocení softwarových aplikací do jednoho systému
Chotěboř	Realizováno	Ne
Moravské Budějovice	Realizováno	Částečné
Světlá nad Sázavou	Probíhá realizace	Ne
Telč	Částečně realizováno	Ne
Velké Meziříčí	Realizováno	Ne
Žďár nad Sázavou	Realizováno	Částečné

Zdroj: Údaje získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Z poskytnutých údajů vyplývá, že všechny dotazované obce s rozšířenou působností se rozhodly pro vybudování technologického centra, i když v některých se tak stalo jen částečně či realizace zde ještě stále není dokončena. V případě Světlé nad Sázavou by realizace měla být dokončena maximálně do konce ledna 2016 a podle poskytnutých údajů bude fungovat pouze pro potřeby města. Město Telč nevyužilo možnosti spolufinancovat vybudování technologického centra pomocí strukturálních fondů Evropské unie. Nicméně kvůli zastaralému stávajícímu systému a narůstajícímu množství spravovaných agend se rozhodlo pro vybudování zázemí, které mu je technologicky blízké. Ovšem realizace tohoto projektu byla plně financována z prostředků města.

Na otázku, zda došlo v jednotlivých městech ke sjednocení softwarových aplikací využívaných na úřadě do jednoho systému, všichni dotazovaní pracovníci odpověděli záporně. Pouze v případě Moravských Budějovic a Žďáru nad Sázavou byla provedena částečná integrace softwarových aplikací. Realizované integrace se týkaly živnostenského úřadu a sjednocení rámce pro podávání elektronických formulářů. Na městském úřadě ve Žďáře nad Sázavou se podařilo integrovat zhruba 70 % aplikací. Sjednocení softwarových aplikací na úřadech nebylo provedeno především pro svou finanční náročnost a množství a šíři vykonávaných agend, kterých by se to týkalo.

9 Diskuze, výsledky, doporučení

Závěrečná práce se zabývala vyhodnocením úspěšnosti zavedení a analýzou současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu na úřadech vybraných obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. Na základě získaných údajů byla provedena komparace těchto obcí a vyčísleny náklady na elektronizaci veřejné správy v daných územních samosprávných jednotkách. Následně byla provedena analýza současného stavu vybraných agend eGovernmentu v daných obcích a byly formulovány přínosy a rizika eGovernmentu, včetně zhodnocení současného stavu a výhledu do budoucnosti.

Náklady na elektronizaci veřejné správy na úřadech vybraných ORP

V případě vyčíslení nákladů byla věnována pozornost nákladům, které byly vynaloženy v souvislosti s vybudováním nového či upgradem stávajícího pracoviště Czech POINT, s pořízením elektronických podpisů, s realizací eGON centra a případným vzděláváním pracovníků v eGON centrech. Po zpracování poskytnutých dat a informací vyplynulo, že nejnákladnější elektronizace veřejné správy proběhla ve Velkém Meziříčí, konkrétně za 6 172 863 Kč. Na druhém místě se umístil Žďár nad Sázavou s částkou 4 232 506 Kč a poté následovaly Moravské Budějovice s hodnotou 2 672 358 Kč. Nejméně náročná implementace posuzovaných agend byla zaznamenána ve Světlé nad Sázavou a Chotěboři. Lze usuzovat, že tato skutečnost byla zapříčiněna tím, že v daných městech nebyly realizovány všechny posuzované agendy. Shodně v obou městech nebyla vybudována eGON centra a v návaznosti na tuto skutečnost zde neprobíhalo ani vzdělávání pracovníků. Města se pro tento krok rozhodla především z nedostatečného využití a nízké poptávky ze strany spádových oblastí, jelikož se obě obce s rozšířenou působností řadí k těm menším, co se velikosti správního obvodu týká.

Přesné vyčíslení nákladů souvisejících s elektronizací veřejné správy je ovšem velice náročné. V práci jsou uváděny náklady na pořízení či vybudování těch nejvíce používaných a nejznámějších prvků eGovernmentu. Mnozí pracovníci městských úřadů dodávali, že kdyby se k uváděným částkám připočítaly další náležitosti jako například zřízení technologického centra, pořízení nové elektronické spisové služby či její upgrade nebo elektrická energie, výsledné částky by se navýšily o zhruba 2 až 3 mil. Kč. Sami pracovníci úřadů ovšem poznamenali, že eGovernment zasahuje do mnoha dalších oblastí, které se velmi obtížně identifikují, natož vyčíslují.

Je nutné ovšem zdůraznit, že elektronizaci veřejné správy necharakterizují pouze výdaje, které bylo nutné v počáteční fázi zavádění nejrůznějších agend vynaložit. Po spuštění jednotlivých projektů došlo ke snížení provozních nákladů v určitých oblastech, jako například v případě datových schránek, kdy obce měsíčně ušetří prostředky za poštovné, které by jinak musely hradit. Obce prostřednictvím správních poplatků vybíraných za služby poskytované na pracovištích Czech

POINT mohou získávat další zdroje finančních prostředků do svých rozpočtů. Vlivem elektronizace došlo k poklesu nákladů i v dalších oblastech, ovšem jak již bylo zmíněno, ne vždy je snadné jednotlivé úspory vyčíslit, jelikož se jedná o navzájem propojený komplex činností, které zasahují do mnoha oblastí.

Zhodnocení současného stavu vybraných agend eGovernmentu na úřadech obcí s rozšířenou působností

Pro zhodnocení implementace vybraných agend eGovernmentu v jednotlivých obcích s rozšířenou působností v Kraji Vysočina byla provedena analýza, která se zabývala pracovišti Czech POINT, současným stavem datových schránek, stavem eGON center a vzděláváním pracovníků v nich, mírou zavedení a používání elektronických podpisů, stavem připojení obcí do systému Základních registrů, jakou možnost zvolily obce pro přístup k Centrálnímu místu služeb a zda byla na úřadech vybudována technologická centra.

Nejvíce pracovišť Czech POINT bylo vybudováno na městském úřadě ve Žďáře nad Sázavou (5) a ve Velkém Meziříčí (3). Počet zřizovaných kontaktních míst se jistě odvíjí od velikosti samotné obce s rozšířenou působností, tak od velikosti jejího správního obvodu. Zde je jistě nutné zmínit, že do analyzovaných údajů byla zařazena pouze pracoviště, která se nacházejí na úřadech obcí, nikoliv například na pobočkách České pošty či u notářů. Podle počtu poboček Czech POINT na úřadech obcí ležících v daném správním obvodu se na prvním místě umístilo Velké Meziříčí. Na pobočky Czech POINT bylo také nahlíženo z pohledu vytíženosti, kolik obyvatel obce či správního obvodu dané obce připadá na jedno kontaktní místo. V případě počtu obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT v příslušné obci si nejlépe stojí ORP Moravské Budějovice, ORP Velké Meziříčí a ORP Žďár nad Sázavou. V případě druhého ukazatele, tedy podle počtu obyvatel připadajících na jedno pracoviště Czech POINT ve správním obvodu příslušné ORP jsou na tom nejlépe Telč, Velké Meziříčí a Chotěboř.

Datové schránky byly pracovníky úřadů hodnoceny kladně. Jsou jistě přínosem pro efektivní fungování veřejné správy. Každá obec musí mít zřízenou jednu datovou schránku, totéž bylo zavedeno pro příspěvkové organice zřizované obcemi. Nejvíce datových schránek pro své příspěvkové organizace zřizuje Velké Meziříčí, a to celkem 11. Co se týká počtu datových schránek zřizovaných pro obce ve správním obvodu ORP, tento ukazatel se odvíjí od počtu těchto obcí v daném obvodu. Nejvíce obcí se nachází ve správním obvodu Velkého Meziříčí, Žďáru nad Sázavou a Moravských Budějovic. Proto jsou tyto ORP zřizovatelem největšího počtu datových schránek pro spádové obce. Každý den je prostřednictvím datových schránek posláno a doručeno v průměru 30 zpráv. Dotazovaní pracovníci se shodují v tom, že nejznatelnějším přínosem datových schránek je úspora finančních prostředků, jelikož odpadá nutnost platit poštovné a náklady za správu tohoto systému nese Ministerstvo vnitra.

Vzdělávání v eGON centrech probíhalo ve čtyřech dotazovaných obcích, kromě Chotěboře a Světlé nad Sázavou, jelikož zde nebyla zrealizována eGON centra. Ten-

to projekt i nadále probíhá ve Žďáře nad Sázavou, i když v menším rozsahu a v závislosti na finančních možnostech města. Nejvíce osob prošlo vzdělávacími semináři v Moravských Budějovicích (705 osob), Velkém Meziříčí (350 osob) a ve Žďáře nad Sázavou (343 osob). Tato skutečnost je opět závislá na velikosti správního obvodu dané ORP. Jelikož uváděná města se podle počtu obcí ve svých správních obvodech řadí k největším mezi posuzovanými ORP, není tento výsledek překvapující.

Co se týká využívání elektronických podpisů při výkonu veřejné správy, nejvíce certifikátů k nim vlastní Žďár nad Sázavou (130), Velké Meziříčí (107) a Moravské Budějovice (93). Na otázku, zda vedení města v nejbližší době uvažuje o možném navýšení počtu certifikátů, nezazněla striktně odmítavá odpověď. Nejčastěji bylo argumentováno, že se tak stane na základě potřeby nebo že sice nyní se o tomto kroku neuvažuje, ale v budoucnu to není vyloučeno. Tato agenda je závislá na počtu pracovníků úřadu, kteří mají v rámci své činnosti pověření pracovat s elektronickým podpisem, na jejich fluktuaci a také na případném zavádění nových agend nutných pro výkon veřejné správy. Pracovníky úřadů bylo dále potvrzeno, že elektronické podpisy jsou v rámci chodu úřadů využívány denně.

Na základě poznatků získaných od pracovníků úřadů vyplývá, že všechny dotazované obce jsou připojeny do systému Základních registrů. Ve Světlé nad Sázavou by připojení mělo být zrealizováno do konce roku 2015. Aby se tak mohlo stát, musí obec nejdříve podat žádost o vystavení elektronického certifikátu, který umožní přístup k údajům v Základních registrech. V dotazovaných obcích s rozšířenou působností bylo registrováno mezi dvěma až třemi Agendovými informačními systémy. Nejpoužívanějšími agendami, které jsou zahrnuty do zmiňovaných Agendových informačních systémů, jsou Obecní zřízení (zákon o obcích) a Územní plánování a stavební řád.

Pro připojení k Centrálnímu místu služeb využívají pouze dvě obce možnosti připojení pomocí Komunikační infrastruktury veřejné správy, a to konkrétně Moravské Budějovice a Velké Meziříčí. Přičemž Moravské Budějovice využívají této možnosti částečně a Velké Meziříčí kromě KIVSu využívá také připojení od soukromé společnosti. Ostatní obce si zajistily přístup k Centrálnímu místu služeb prostřednictvím soukromého poskytovatele připojení. V případě KIVSu lze zvýšit jeho relativnější bezpečnost ve srovnání s internetovým připojením a snadnější způsob připojení k Základním registrům. Naopak jeho nevýhodou je značná finanční náročnost připojení k této struktuře.

Technologická centra byla vybudována ve všech dotazovaných městech, i když se tak v některých stalo jen částečně nebo jeho realizace ještě není zcela dokončena. Příkladem je Světlá nad Sázavou, kde by budování technologického centra mělo být dokončeno do konce ledna 2016. Sjednocení softwarových aplikací na vybraných úřadech ORP nebylo uskutečněno především pro svou značnou finanční náročnost a šíři vykonávaných agend, kterých by se to týkalo. Pouze v případě Moravských Budějovic a Žďáru nad Sázavou byla provedena částečná integrace softwarových aplikací. Toto sjednocení se týkalo především živnostenského úřadu a vytvoření jednotného rámce pro podávání elektronických formulářů.

Vyhodnocení úspěšnosti implementace eGovernmentu na úřadech vybraných ORP

Po zhodnocení všech indikátorů, které byly v rámci hodnocení současného stavu vybraných agend na úřadech ORP sledovány vyplynulo, že nejúspěšnější při implementaci eGovernmentu na úřadech byla města Žďár nad Sázavou, Velké Meziříčí a Moravské Budějovice. Tato skutečnost je jistě důsledkem toho, že se jedná o největší města s rozšířenou působností ze všech sledovaných, ať se jedná podle počtu obyvatel v samotné obci nebo množstvím obcí ve svém správním obvodu. Jelikož musejí zajišťovat zpracování agendy pro velký okruh žadatelů, musely se tomuto stavu přizpůsobit a provést elektronizaci veřejné správy ve velkém rozsahu. Ostatní posuzovaná města jako např. Chotěboř a Světlá nad Sázavou nerealizovala všechny posuzované agendy (eGON centrum, vzdělávání pracovníků, integrace softwarových aplikací), jelikož se řadí k menším ORP v kraji a dané služby by nebyly dostatečně využity z důvodu nízké poptávky ze strany spádových oblastí nebo z důvodu přílišné finanční náročnosti.

Přínosy a rizika eGovernmentu

Pro formulování přínosů a případných rizik eGovernmentu bylo nahlíženo jak prostřednictvím získaných informací ze strany městských úřadů ORP, tak pomocí samotné veřejné správy České republiky, jejíž SWOT tabulka je uvedena v následujícím textu.

Tab. 16 SWOT tabulka veřejné správy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – Rozvinutá decentralizace veřejné správy – Existence koncepčních podkladů nutných pro provádění reformy a modernizaci veřejné správy – Existuje mechanismus pro vytváření vládních dokumentů – Ustálený systém vzdělávání úředníků územních samosprávných celků 	<ul style="list-style-type: none"> – Stále přetrvávající nedostatečná výkonnost, efektivnost a transparentnost veřejné správy – Nedostatečně rozvinutý systém pro potírání korupce – Nedostatečné využívání informačních a komunikačních technologií, nedochází také ke sdílení dat – Nízká motivace úředníků k lepším výkonům – Maté tempo modernizace a zavádění nových informačních a komunikačních technologií
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – Neustálý vývoj informačních a komunikačních technologií – Možnost podpory modernizace veřejné správy prostřednictvím strukturálních fondů Evropské unie – Možnost konzultace a výměny informací k obdobným úkonům probíhajících v rámci veřejné správy ve státech EU – Neustálý požadavek ze strany občanů na zjednodušení regulatorního prostředí a zvýšení kvality veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> – Časté legislativní změny – Mění se ekonomické, sociální a demografické prostředí – Malá ochota úředníků přizpůsobovat se změnám – Nedůvěra občanů k údajům poskytovaným prostřednictvím sítě Internet a obavy ze ztráty dat – Častá politizace veřejné správy

Zdroj: Strategie realizace Smart Administration v období 2007 – 2015 (2011), vlastní zpracování

V případě silných stránek veřejné správy lze ještě doplnit, že existenci koncepčních podkladů nutných pro provádění reformy v oblasti veřejné správy se myslí např. Koncepce reformy veřejné správy přijatá vládním usnesením č. 258 ze dne 29. března 1999, dokument Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby zpracovaný pro realizaci strategie Smart Administration v letech 2007 – 2015 a mnoho dalších. Slabé stránky kromě uvedených bodů lze doplnit faktem, že je i nadále málo rozvinutá komunikace mezi veřejnou správou a občany nebo přetrvává nízká efektivita výkonu veřejné správy v malých obcích (mnoho kompetencí, které se v malé obci vyskytují s nízkou frekvencí, takže není zaručena kvalifikovanost a odbornost při výkonu těchto agend). Příležitostmi pro rozvoj veřejné správy jsou neustálý vývoj informačních a komunikačních technologií, který neustále probíhá a vytváří nové aplikace, které lze využít nejen v běžném životě, ale i v rámci státní a veřejné správy a jelikož je Česká republika členem Evropské unie, nabízí se možnost čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů EU.

Hrozby uváděné v tabulce je možné doplnit dalším trendem, který se objevuje nejen v oblasti veřejné správy, ale je viditelný i v jiných odvětvích, jako např. ve zdravotnictví. Jedná se o odchod zkušených a schopných pracovníků z veřejné správy buď do jiných sektorů nebo do zahraničí. (Strategie realizace Smart Administration v období 2007 – 2015, 2011)

Po zpracování získaných údajů a informací lze na zatím uskutečněnou elektronizaci veřejné správy pohlížet pomocí SWOT tabulky, ve které jsou shrnuty silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby samotného eGovernmentu.

Tab. 17 SWOT tabulka eGovernmentu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> – Služby jsou poskytovány veřejnými subjekty – Transparentnější veřejná správa a efektivnější komunikace – Zlepšení poskytovaných služeb a menší administrativní náročnost – Zvýšení odpovědnosti orgánů veřejné správy – Sdílení informací mezi orgány veřejné správy – Dostupnost služeb téměř 24 hodin denně 	<ul style="list-style-type: none"> – Malý tlak na zvyšování kvality poskytovaných služeb – Nutnost jednat v návaznosti na požadavky Evropské unie – Nutné vybavení pracovišť informačními a komunikačními technologiemi – Neochota některých pracovníků používat nové aplikace – Vysoké počáteční investice při realizaci některých agend eGovernmentu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> – Možnost čerpání dotací ze strukturálních fondů EU na implementaci eGovernmentu – Upouštění od zastaralých a zdoluhavých procesů – Neustálý vývoj informačních a komunikačních technologií – Přetrvávající požadavek ze strany občanů na zjednodušení regulatorního prostředí a zvýšení kvality veřejné správy 	<ul style="list-style-type: none"> – Časté legislativní změny – Nebezpečí ze strany kybernetických útoků na zneužití dat uložených v registrech – Automatické mazání datových zpráv po 90ti dnech od data doručení – Znevýhodnění informačně negramotných osob – Nedůvěra občanů k novým aplikacím – Lpění na osvědčených postupech

Zdroj: Informace získané od pracovníků jednotlivých ORP, vlastní zpracování

Na základě zjištěných poznatků lze konstatovat, že přínosy eGovernmentu jsou spatřovány především ve zvýšení kvality poskytovaných služeb a v jejich lepší dostupnosti pro občany, je zde možnost sdílet informace mezi orgány veřejné správy nebo sbírat a analyzovat data o výkonu veřejné správy, která lze následně využít pro zvyšování její kvality. V určitých oblastech došlo ke snížení nákladů na provoz

a k částečnému zvýšení transparentnosti veřejné správy. Za silnou stránku eGovernmentu lze také označit skutečnost, že tyto služby jsou poskytovány veřejnými subjekty. Neobjevuje se zde konkurenční boj, v rámci kterého by byly subjekty nuceny snižovat náklady, což by se mohlo odrazit na kvalitě poskytovaných služeb. Pro správu jednotlivých agend byli na vybraných úřadech obcí s rozšířenou působností pověřeni konkrétní pracovníci, kteří absolvovali příslušná školení nutná pro výkon jejich činností. Tím se zvýšil jejich rozhled v dané problematice a došlo ke zvýšení jejich odpovědnosti při výkonu svěřené funkce. Za další pozitivum eGovernmentu lze tedy označit také zvýšení odpovědnosti orgánů veřejné správy. Za slabou stránku zmiňovaného projektu lze označit malý tlak na zvyšování kvality poskytovaných služeb, což ovšem úzce souvisí s tím, že služby jsou poskytovány veřejnými subjekty. Není zde vyvíjen konkurenční tlak, jelikož se nejedná o soukromé subjekty a nejsou tudíž nuceny bojovat o zákazníka. V některých případech se může jevit jako problematické nutnost při provádění různých agend jednat v návaznosti na požadavky Evropské unie. Řada projektů se nemusí uskutečnit kvůli drobným nedostatkům, které na samotný projekt nemají faktický vliv a jde spíše o nedodržení všech byrokratických požadavků. Pro některé obce mohou být problematické také vysoké počáteční investice při realizaci některých agend eGovernmentu. V takovém případě lze ovšem využít možnosti spolufinancovat příslušný projekt pomocí strukturálních fondů EU. Další příležitostí pro stávající elektronizaci veřejné správy je neustálý vývoj informačních a telekomunikačních technologií, s tím související trend upouštění od zastaralých a zdoluhavých procesů a požadavek občanů především na lehčí orientaci a zjednodušení regulatorního prostředí veřejné správy. Za možné hrozby českého eGovernmentu byly označeny časté legislativní změny, což jistě souvisí s aktuálním vládním uspořádáním, nebezpečí kybernetických útoků a možné zneužití dat uložených v registrech či stále přetrvávající nedůvěra občanů k novým aplikacím, především u starších ročníků. V jistých oblastech lze spatřovat hrozbu také ve znevýhodnění informačně negramotných osob.

Za možná rizika eGovernmentu nebo příčiny možného selhání jeho projektů byla pracovníky úřadů a odborníky v publikaci Přínosy projektů eGovernment v ČR (2013) označena jako chybějící jednotná koordinace a nevyhovující strategický rámec, který umožňuje realizaci nevhodných projektů, podceněnou přípravu legislativy v oblasti eGovernmentu, stále přetrvávající důraz na cenu jako hlavní hodnotící kritérium, což nutí dodavatele (např. odpovídající IT techniky) nabízet nejlacinější cenu, ovšem často na úkor kvality. Za možná další rizika pro oblast elektronizace veřejné správy lze uvést politickou a úřednickou nestabilitu, chybné nebo nedostatečné zadávání příslušných projektů či lobbistické tlaky při přijímání některých opatření v rámci problematiky eGovernmentu.

Zhodnocení současného stavu eGovernmentu v ORP a výhled do budoucnosti

V případě zhodnocení současného stavu implementace eGovernmentu v prostředí veřejné správy lze říci, že se s tímto trendem lépe vyrovnaly větší obce s rozšířenou působností. Což jistě souvisí s větším objemem prostředků, které mají

tyto obce k dispozici a samozřejmě s personálním obsazením. Na úřadech malých obcí pracuje malý počet pracovníků, kteří musejí vykonávat činnosti jak v rámci přenesené, tak v rámci samostatné působnosti obce. Jestliže mají tyto pracovníci vykonávat i další činnosti související se zaváděním eGovernmentu, často se tak děje na úkor kvality poskytovaných služeb, jelikož nové technologie, množství pokynů a souvisejících vyhlášek je dosti náročné na zpracování a zvládnutí pro malý kolektiv pracovníků. Navíc zavádění nové agendy se neobejde zcela bez komplikací. I tak tomu bylo při uvádění kontaktních míst Czech POINT či datových schránek do praxe. Nicméně elektronizace veřejné správy je v dnešní době již nutností, vzhledem k obrovskému množství dat a údajů, které je nutné zpracovat, a veřejná správa České republiky se tomuto trendu snaží pomalu vyrovnávat.

Zatím poslední novinkou v oblasti českého eGovernmentu je možnost získat ověřený snímek katastrální mapy na kterémkoliv kontaktním místě Czech POINT. Občanům se tak zjednodušil přístup k potřebným snímkům a musí již kvůli tomu chodit na konkrétní katastr nemovitostí, pod který spadají díky své místní příslušnosti. Ověřený výpis je poskytován ve formátu A4 a cena za jeho vyhotovení činí 100 Kč. Pro jeho získání musí žadatel uvést parcelní číslo a příslušné katastrální území nebo adresu daného objektu. (Na Czech POINT už i pro ověřený snímek katastrální mapy, 2015)

Co se týká výhledu do budoucnosti, fungování eGovernmentu i celé elektronické veřejné správy bude brzy ovlivněno Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce nebo-li Nařízením eIDAS. Toto nařízení vešlo v platnost 17. září 2014 v celé Evropské unii a použitelné bude od 1. července 2016. Účinnosti bude ovšem nabývat postupně v letech 2016 až 2018, v souvislosti s přizpůsobováním jednotlivých států této problematice a s rychlostí schvalování potřebných prováděcích aktů. (Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU, 2015)

Nařízení eIDAS představuje další stupeň k dosažení jednotného digitálního trhu, který zahrnuje volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu. Jeho cílem je vybudovat jednotné a především bezpečné prostředí, ve kterém budou moci lidé provádět bezpečné transakce a kde hranice států již nebudou představovat omezení či překážku. Samotné Nařízení eIDAS zahrnuje dvě velké oblasti, které upravuje. V prvním případě se jedná o problematiku elektronické identifikace. V principu má dojít k tomu, že bude možné využívat elektronickou identifikaci při přístupu k online službám, které jsou poskytovány veřejným sektorem, a to přeshraničně. Ve výsledku by mělo být možné vyplnit např. daňové přiznání ve kterémkoliv členském státě či vyřídit nutné administrativní formality týkající se práce nebo bydlení kdekoli na území EU. Druhou oblastí, kterou se toto nařízení zabývá, jsou služby. Zde je zdůrazňována především elektronická služba, která spočívá ve vytváření a ověřování platnosti elektronických certifikátů, elektronických pečeti či časových razítek a certifikátů, které s těmito službami souvisí. Nařízení eIDAS, mimo jiné, přiznává elektronickému podpisu stejné právní účinky, jako má vlastnoruční podpis. (Nařízení eIDAS, 2014; Evropský zákon o elektronickém podpisu, 2014)

Pro podporu přípravy obcí a dalších orgánů, kterých se tato nová agenda bude týkat, byly v září 2015 vyhlášeny dvě výzvy, a to konkrétně Výzva č. 4 Aktivity vedoucí k úplnému elektronickému podání a Výzva č. 10 Kybernetická bezpečnost. Vyhlášovatelem obou výzev je Ministerstvo pro místní rozvoj a jedná se o podporu z Integrovaného regionálního operačního programu. V rámci těchto výzev je pro žadatele k dispozici více jak 1,8 ml. Kč. (Výzva č. 4 Aktivity vedoucí k úplnému elektronickému podání, 2015; Výzva č. 10 Kybernetická bezpečnost, 2015)

Zde je nutné podotknout, že se jistě jedná o přínosné nařízení, které až vejde v účinnost ve všech členských zemích a bude plně fungovat, bude jak pro samotné uživatele, tedy občany, tak pro státní či veřejnou správu a další kontrolní orgány přínosem. Ovšem je otázkou, zda vejde v účinnost v termínu, jak je deklarováno a zda jednotlivé úřady budou umět s tímto Nařízením eIDAS pracovat. Této otázce nahrává skutečnost, že ve většině obcí s rozšířenou působností, které byly kontaktovány, sami pracovníci přiznávají, že sice o tomto nařízení vědí a podnikají kroky k tomu, aby mohlo být na úřadě implementováno, ale ve skutečnosti nemají moc ponětí o tom, co to vlastně je a co to pro úřad samotný bude znamenat. Tento stav je vytvářen především nedostatkem konkrétních informací k implementaci této agendy na úřadech.

Doporučení pro obce v oblasti eGovernmentu

Pověření pracovníci obcí by měli věnovat pozornost informacím sdělovaným prostřednictvím webového portálu Ministerstva vnitra nejen z oblasti eGovernmentu a sledovat novinky související s tímto trendem. V souvislosti s touto problematikou jsou často vyhlášovány nejrůznější výzvy na podporu zavádění nových agend do praxe, jelikož se často jedná o velmi nákladné projekty a obce by je často nemohly realizovat z důvodu finanční náročnosti. Prostředky nabízené prostřednictvím výzev nejčastěji pocházejí ze strukturálních fondů Evropské unie, která se většinou spolupodílí na konkrétním projektu z 85 % a zbylou část musí uhradit příslušná obec. Tato podmínka je pro většinu obcí přijatelná. Obce by tedy měly sledovat aktuálně vyhlášené výzvy a na základě potřeb se rozhodovat, zda je využijí.

Představitelé obcí by se na svých úřadech měli podílet na implementaci takových agend eGovernmentu, které budou přínosné pro ně samotné či pro příslušný správní obvod. Jako příklad lze uvést města Chotěboř či Světlá nad Sázavou, kde nebylo vybudováno eGON centrum a následně zde ani neprobíhalo vzdělávání pracovníků. Vedení měst se pro tento krok rozhodlo, jelikož o tyto služby nebyl projeven dostatečný zájem ze strany obcí ležících v příslušných správních obvodech.

Častým jevem v chování jak pracovníků veřejné správy, tak především občanů je lpění na starých, osvědčených postupech a v důsledku toho se zdráhají využívat nové elektronické systémy, které by jim mnohdy ulehčily komunikaci s orgány veřejné či státní správy. V tomto případě je vhodným doporučením občany pozitivně motivovat k většímu využívání služeb eGovernmentu, a to např. slevou ze správního poplatku za zhotovení výpisu z Rejstříku trestů, z Katastru nemovitostí či z využití dalších služeb poskytovaných na kontaktních místech Czech POINT.

Obce by měly při zavádění jednotlivých agend eGovernmentu věnovat také dostatek pozornosti prezentaci těchto nových služeb a jejich přínosů pro občany. Nové možnosti v komunikaci s veřejnou správou budou jen těžko využívány, pokud s nimi cílová skupina, tedy obyvatelé příslušné obce či správního obvodu obce, nebudou seznámeni. V takovém případě k nim nebudou chovat ani patřičnou důvěru. Ze strany obce by tedy mělo docházet k prezentaci přínosů realizovaných projektů vztažených ke konkrétním skupinám či životním situacím, aby se nové agendy dostaly do podvědomí lidí a docházelo tak k posilování důvěry v elektronickou veřejnou správu.

10 Metodika pro obce při zavádění eGovernmentu

Metodika pro obce související se zaváděním eGovernmentu by musela zahrnovat značně širokou oblast, jelikož pod eGovernmentem si lze představit řadu jeho agend, například datové schránky, eGON centra, elektronický podpis, systém Základních registrů nebo kontaktní místa Czech POINT a mnoho dalších. Právě na kontaktní místa Czech POINT bude v následující metodice zacíleno. Bude zde přiblížen postup, kterým musí obec projít, pokud se rozhodne pro případné vybudování tohoto pracoviště. Kontaktní místo bylo vybráno, jelikož jeho služby jsou velmi často využívány občany a dochází zde k nejtěsnějšímu střetnutí mezi orgánem veřejné správy a veřejností.

Pro zpracování metodiky byl hlavním informačním zdrojem e-learningový kurz „*Nebojme se žádosti aneb K Czech POINTu snadno a rychle*“ zpracovaný Institutem pro veřejnou správu Praha a webové stránky czechpoint.cz, zřízené Ministerstvem vnitra České republiky.

1. Seznámení se s projektem Czech POINT

Než se obec rozhodne pro vybudování kontaktního místa Czech POINT, měla by se detailně seznámit s tímto projektem. Této problematice byla věnována pozornost v kapitole 5.2.1, kde byl Czech POINT blíže představen. Dále by se obec měla seznámit s jeho výhodami a odpovědět si na otázku, proč by se měl zřizovat právě v naší obci. Důvodů, proč by se tak mělo stát, může být hned několik, například:

- Obec bude moci vydávat občanům výpisy z Rejstříku trestů, Katastru nemovitostí, Obchodního rejstříku, Centrálního registru řidičů atd. a usnadní tak komunikaci každého svého občana s orgány veřejné správy
- Za každý úkon může obec vybírat správní poplatek, který se následně stane příjmem obce (ať již částečně nebo zcela)

2. Financování prostřednictvím strukturálních fondů EU

Poté, co bude mít obec dostatek informací k samotnému projektu, měla by se informovat, kolik finančních prostředků lze na danou realizaci kontaktního místa získat ze strukturálních fondů Evropské unie. V programovém období 2007 – 2013 mohly obce čerpat prostředky z Integrovaného operačního programu, konkrétně pro potřeby budování pracovišť Czech POINT byla vyhlášena Výzva 02 E-government v obcích – Czech POINT. Tato výzva byla blíže představena v kapitole 7. 1. 1. Žadatel může ze strukturálních fondů získat maximálně 85 % uznatelných nákladů, na zbytku (15 %) se musí spolupodílet z vlastních prostředků.

Pro připomenutí lze uvést, že pokud se obec rozhodne pro zřízení zcela nového pracoviště Czech POINT, maximální podpora z fondů EU činí 93 927 Kč na jeden

projekt. Pokud se jedná o upgrade již stávajícího pracoviště, obec může získat dotaci v maximální výši 68 540 Kč na jeden projekt. (Text Výzvy 02, 2008)

3. Uznatelné výdaje projektu

Všechny výdaje v rámci realizace projektu pracoviště Czech POINT musí být vynaloženy v souvislosti s projektem, hospodárně a účelně. Obec by se měla detailně seznámit s tzv. uznatelnými výdaji, tedy výdaji, které budou proplaceny Evropskou unií. Mezi tyto výdaje lze zahrnout následující položky:

- Pořízení technického a technologického vybavení podle příslušné technické specifikace. Může se jednat o pořízení nové verze nebo modernizaci stávajícího vybavení.
- Roční napojení na internet pro dané pracoviště (ADSL nebo jiné širokopásmové připojení). Maximální roční limit pro tuto položku činí 10 000 Kč
- Náklady na administraci projektu, které mohou činit maximálně 1 000 Kč

Zakázky musí být realizovány v souladu s platnou legislativou pro veřejné zakázky, tedy podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a v souladu s interními předpisy žadatele. Technické požadavky na vybavení kontaktního místa stejně jako specifikace uznatelných výdajů jsou uvedeny v Textu Výzvy 02 (2008).

4. Žádost o udělení dotace na vybudování pobočky Czech POINT

Pokud se obec rozhodne využít možnosti spolufinancovat realizaci Czech POINTu pomocí příslušné výzvy, musí podat žádost o poskytnutí dotace na zřízení kontaktního místa veřejné správy. Ta lze podávat prostřednictvím internetového formuláře, který nese označení Benefit7. Obec I. a II. stupně mohou požádat o pomoc s vyplněním tohoto formuláře příslušnou obec s rozšířenou působností. V samotné žádosti se musí uvést např. identifikační údaje žadatele, popis projektu, indikátory projektu, přehled financování a mnoho dalších údajů. Vytištěnou žádost s přílohami musí podepsat příslušný statutární zástupce. Takto vyplněná žádost se podává na Ministerstvo vnitra.

Pokud bude žádost o poskytnutí dotace schválena, obdrží obec Rozhodnutí o poskytnutí dotace, jehož součástí jsou Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace. S těmito materiály se musí obec detailně seznámit. V případě nesplnění některých podmínek může dojít k odebrání části či dokonce celé dotace. V průběhu realizace projektu musí probíhat pravidelný monitoring, který je ukončen závěrečnou monitorovací zprávou. Opět se vyplňuje a odevzdává prostřednictvím IS Benefit7, a to nejpozději do 20 dnů od ukončení projektu. (Nebojme se žádosti aneb k Czech POINTu snadno a rychle, 2009)

O projektu Czech POINT, který je spolufinancován strukturálními fondy EU, se musí vést oddělená účetní evidence v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Co se týká archivace všech dokumentů souvisejících s daným projek-

tem, musejí se archivovat na jednom místě a uchovávat minimálně do konce roku 2021. Veškerý majetek, který byl prostřednictvím poskytnuté dotace pořízen, musí být označen štítkem, na kterém je uveden zdroj financování pořízeného majetku. (Nebojme se žádosti aneb k Czech POINTu snadno a rychle, 2009)

Celý projekt je důsledně kontrolován jak v průběhu realizace, tak následně po ukončení prací. Pokud kontrolu bude provádět odbor strukturálních fondů Ministerstva vnitra, musí být dotyčná obec seznámena s plánem kontroly nejpozději 2 pracovní dny před zahájením kontroly. Výstupem kontroly je vyplněný protokol ve dvou stejnopisech, z nichž jedno vyhotovení si ponechá Ministerstvo vnitra a druhé vyhotovení obdrží daná obec. (Nebojme se žádosti aneb k Czech POINTu snadno a rychle, 2009)

5. Vybavení pracoviště technikou a stabilním připojením k internetu

Obec se povinná vybavit zvolené pracoviště potřebnou technikou a technologiemi, samozřejmě i stabilním připojením k internetu. Technické požadavky na pobočku Czech POINT jsou uváděny na stránkách Ministerstva vnitra. Jsou zde specifikovány požadavky např. na monitor, laserovou tiskárnu, čtečky čipové karty atd.

6. Podání žádosti o zařazení do systému Czech POINT

V následujícím bodě musí obec podat žádost o zařazení do systému Czech POINT, která je k dispozici na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR (czechpoint.cz). Vyplněním a zasláním žádosti se započne proces, prostřednictvím kterého bude příslušná obec zahrnuta do vyhlášky a budou jí poskytnuty přihlašovací údaje do daného systému. Spolu s žádostí je nutné poslat také prohlášení o tom, že je obec technicky i personálně vybavena danou činností zajišťovat. (Zřízení kontaktního místa veřejné správy, 2015)

7. Uvedení ve vyhlášce o kontaktních místech veřejné správy

Proces zpracování žádosti a zařazení obce do vyhlášky může trvat i několik měsíců, proto je nutné brát na zřetel, že obce může provozovat pracoviště Czech POINT, až když je uvedena ve vyhlášce o kontaktních místech veřejné správy. Obci jsou následně sděleny přihlašovací údaje od správce systému a současně jsou vytvořeny účty pro pověřené pracovníky městského či obecního úřadu. (Zřízení kontaktního místa veřejné správy, 2015)

8. Zřízení účtu v Katastru nemovitostí

Jelikož jednou z možných služeb Czech POINTu je výpis z Katastru nemovitostí, je zapotřebí si založit zákaznický účet u Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Žádost se podává opět elektronicky pomocí formuláře uvedeného na stránkách Ministerstva vnitra a je již součástí žádosti o zařazení do systému Czech POINT. (Zřízení kontaktního místa veřejné správy, 2015)

9. Zřízení přístupu do systému Czech POINT pro pověřené pracovníky

Jak již bylo naznačeno v bodě 7, po zařazení obce do vyhlášky o kontaktních místech veřejné správy, byly pověřeným pracovníkům zřízeny účty pro vstup do daného systému ve Správě dat Seznamu orgánů veřejné moci. Pracovníkům se tak umožní nahlížení do systému a práce s jednotlivými agendami či službami, které jsou prostřednictvím kontaktního místa poskytovány občanům. (Zřízení kontaktního místa veřejné správy, 2015)

10. Proškolení pověřených pracovníků

Aby pracovníci mohli efektivně pracovat se systémem Czech POINT a poskytovat občanům požadované informace a výstupy, musejí absolvovat odpovídající školení. Školení pracovníků k danému systému zajišťuje Institut pro veřejnou správu, který vypisuje vzdělávací kurzy po celé republice a má zřízeno i vzdělávací středisko v Benešově. Zainteresovaní pracovníci se mohou zúčastnit také vzdělávacích seminářů, které jsou zajišťovány prostřednictvím eGON center např. v obcích s rozšířenou působností. (Zřízení kontaktního místa veřejné správy, 2015)

11 Závěr

Diplomová práce se zabývala vyhodnocením úspěšnosti a analýzou současného stavu jednotlivých agend eGovernmentu na úřadech obcí s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. V rámci splnění cíle byla provedena komparace obcí dle výše nákladů na elektronizaci veřejné správy u těchto územních celků a analýza současného stavu systému datových schránek na úřadech, kontaktních míst CzechPOINT, stav eGON center, míry zavedení a používání elektronických podpisů a posouzení stavu připojení jednotlivých úřadů do systému základních registrů. Na základě zjištěných poznatků byly formulovány závěry k přínosům eGovernmentu a upozornění na jeho rizika, zhodnocení současného stavu a výhledů do budoucnosti v rámci dané problematiky. V samotném závěru práce byla zpracována metodika pro obce související se zaváděním eGovernmentu. Jelikož pojem eGovernment zahrnuje široký rozsah nejrůznějších agend, metodika obsahuje obecně aplikovatelný postup při zřizování kontaktního místa Czech POINT v obci.

Závěrečná práce je rozčleněna do několika částí. V úvodní části práce byla věnována pozornost samotné veřejné správě a obcím s rozšířenou působností, informačním systémům veřejné správy či samotnému vymezení eGovernmentu. Dále byly zpracovány informace o základních složkách eGovernmentu, datových schránkách a jednotlivých komponentech sloužících pro elektronickou komunikaci ve veřejné správě. Bylo nastíněno pojetí eGovernmentu v evropských zemích a představeny způsoby jeho možného financování.

V navazující části práce byly vyčísleny náklady na elektronizaci veřejné správy ve vybraných obcích s rozšířenou působností v Kraji Vysočina. Následně byla provedena analýza současného stavu vybraných agend eGovernmentu u těchto územních celků. Nejnákladnější elektronizace veřejné správy proběhla ve Velkém Meziříčí, Žďáře nad Sázavou a v Moravských Budějovicích. Nejméně náročná byla naopak ve Světlé nad Sázavou a Chotěboři. Přesné vyčíslení nákladů souvisejících s elektronizací veřejné správy je ovšem velice náročné. V práci jsou zahrnuty náklady na pořízení či vybudování nejpoužívanějších a nejnámějších komponent eGovernmentu. Kromě vynaložených nákladů v počáteční fázi elektronizace veřejné správy přinesl eGovernment také snížení provozních nákladů v určitých oblastech a obcím se otevřela možnost pro získávání dalších zdrojů do svých rozpočtů. Vyčíslit jednotlivé úspory či náklady na elektronizaci veřejné správy je velice obtížné, jelikož se jedná o navzájem propojený komplex činností, které zasahují do mnoha různorodých oblastí.

Na základě zhodnocení současného stavu vybraných agend eGovernmentu na úřadech analyzovaných obcí vyplynulo, že nejuspěšnější při implementaci eGovernmentu byla města Žďár nad Sázavou, Velké Meziříčí a Moravské Budějovice. Tato skutečnost je jistě důsledkem toho, že se jedná o největší města s rozšířenou působností ze všech sledovaných, jak podle počtu obyvatel v samotné obci, tak množstvím obcí ve svém správním obvodu. Jelikož musejí zajišťovat zpracování agendy pro velký okruh žadatelů, musely se tomuto stavu přizpůsobit a provést elektronizaci veřejné správy ve velkém rozsahu.

Za přínosy eGovernmentu lze označit především zvýšení kvality poskytovaných služeb a jejich lepší dostupnost pro občany, možnost sdílení informací mezi orgány veřejné správy, sběr a analyzování dat o výkonu veřejné správy. V určitých oblastech došlo ke snížení nákladů na provoz a k částečnému zvýšení transparentnosti veřejné správy. Potenciální rizika eGovernmentu nebo příčiny možného selhání projektů v této oblasti představují chybějící jednotná koordinace a nevyhovující strategický rámec, který umožňuje realizaci nevhodných projektů, nedostatečnou legislativu v oblasti elektronizace veřejné správy, přetrvávající důraz na cenu jako hlavní hodnotící kritérium, což nutí dodavatele nabízet nejlacinější cenu, ovšem často na úkor kvality. Jako možná další rizika lze uvést nebezpečí ze strany kybernetických útoků, nedůvěru občanů k novým aplikacím a lpění na osvědčených postupech.

V případě zhodnocení současného stavu elektronizace veřejné správy lze konstatovat, že se s tímto trendem lépe vyrovnaly větší obce s rozšířenou působností. Což jistě souvisí s větším objemem prostředků, které mají tyto obce k dispozici a samozřejmě s větším personálním obsazením. Zavádění nových technologií, množství nových pokynů a souvisejících vyhlášek je dosti náročné na zpracování a zvládnutí pro malé kolektivy pracovníků. Navíc zavádění nové agendy se neobejde zcela bez komplikací. Egovernment v České republice bude již brzy ovlivněn Nařízením Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce nebo-li Nařízením eIDAS. Účinnosti bude nabývat postupně v letech 2016 až 2018. Toto nařízení představuje další stupeň k dosažení jednotného digitálního trhu v rámci Evropské unie. Jeho cílem je vybudovat jednotné a bezpečné prostředí, ve kterém budou moci lidé provádět transakce bez omezení.

Závěr práce byl věnován formulaci doporučením pro obce souvisejícím s problematikou eGovernmentu. Vedení obcí by mělo věnovat pozornost informacím sdělovaným prostřednictvím webového portálu Ministerstva vnitra z oblasti eGovernmentu a sledovat novinky související s tímto trendem. Prostřednictvím ministerstev jsou velmi často vyhlášovány nejrůznější výzvy na podporu zavádění nových agend do praxe. Obce by tedy měly sledovat aktuálně vyhlášené výzvy a na základě potřeb se rozhodovat, zda je využijí. Dále by se představitelé obcí na svých úřadech měli účastnit na implementaci takových agend eGovernmentu, které budou přínosné pro ně samotné nebo pro příslušný správní obvod. Jako další doporučení pro častější využívání služeb eGovernmentu ze strany občanů se jeví pozitivně motivovat občany k většímu využívání nových služeb, a to například slevou ze správního poplatku za zhotovení výpisu z Rejstříku trestů či z Katastru nemovitostí. Obce by také neměly zapomínat na prezentaci nových služeb eGovernmentu a jejich přínosů pro konkrétní skupiny občanů.

12 Literatura

Monografie:

- BOROVIČKOVÁ, H., JECH J. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2010*. Praha: Artedit, 2010. ISBN 9788025486603
- BOZEMAN, B., STRAUSSMAN J. *Public Management Strategies: guidelines for managerial effectiveness*. 1. ed. San Francisco: Jossey-Bass, 1990, 239 s.
- BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 80-726-3617-0
- BUREŠ, P. *Veřejná správa v České republice*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2004. 102 s. ISBN 80-239-3642-5
- BUREŠ, P. *Public administration reform in the Czech republic*. Prague: Ministry of Interior of the Czech Republic, 2002, 48 s. ISBN 80-238-8419-0
- DROR, Y. *The Capacity to Govern*. London: Frank Cass, 2001. ISBN 0-7146-5228-8
- HEEKS, R. *Implementing and Managing eGovernment: An International Text*. London: SAGE Publications, 2006. ISBN 0761967915
- JURČÍK, R. *Správní právo hmotné*. 2. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2009. 186 s. ISBN 978-80-7375-348-1
- KNAPP, V. *Právo a informace*. 1. vyd. Praha: Academia, 1988, 289 s
- LIDINSKÝ, V. A KOLEKTIV. *eGovernment bezpečně*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s. 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.
- MATES, P. *Reforma veřejné správy: sborník příspěvků*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 378 s. ISBN 978-80-7357-300-3.
- MATES, P., SMEJKAL, V. *eGovernment v českém právu*. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-614-8.
- MATES, P., SMEJKAL, V. *E-government v České republice : Právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. 456 s. ISBN 978-80-87576-36-6.
- PEKOVÁ, J., PILNÝ J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI Publishing, 2002. ISBN 8086395219
- PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. ISBN 9788073573515
- POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-748-0
- ROSENBLOOM, D., GOLDMAN, D. *Public administration: understanding management, politics and law in the public sector*. New York: Random House, 1986.
- ROUBAN, L. *Citizens and the New Governance – Beyond New Public Management*. Amsterdam, Berlin, Oxford, Tokyo, Washington: IOS Press, 1999. ISBN 0967335531.
- SMEJKAL, V., SOKOL T., VLČEK M. *Počítačové právo*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-009-5

ŠPAČEK, D. *eGovernment – cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

VANÍČEK, Z. A KOL. *Právní aspekty eGovernmentu v České republice*. Praha: Linde, a. s., 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.

VOLEK, P., PŘENOSIL, J. *Veřejná správa*. 1. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2005, 161 s. ISBN 80-7157-847-9

Právní předpisy:

Vyhláška č. 193/2009 Sb., o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů

Vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek

Zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým stáním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

CZECHINVEST. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. 2006 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/data/files/text-oplzz-36.pdf>

- CZECHPOINT. *Autorizovaná konverze* [online]. 2015 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/362>
- CZECHPOINT. *Co je Czech POINT* [online]. 2015 [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>
- CZECHPOINT. *Co poskytuje Czech POINT* [online]. 2015 [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/23>
- CZECHPOINT. *Czech POINT a základní registry* [online]. 2015 [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/>
- CZECHPOINT. *CzechPOINT@home* [online]. 2015 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/609>
- ČESKÁ POŠTA. *Ceník pro veřejnost* [online]. 2015 [cit. 2015-12-01]. Dostupné z: https://www.ceskaposta.cz/documents/10180/282441/kompletni_cenik.pdf/528acb00-cbab-450e-8a94-90add1cf405b
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika Kraje Vysočina* [online]. 2015 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_kraje
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika SO ORP Světlá nad Sázavou* [online]. 2013 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_so_orp_svetla_nad_sazavou
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Charakteristika SO ORP Telč* [online]. 2013 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/charakteristika_so_orp_telc
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2015* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556287/1300721503.pdf/33e4d70e-e75f-4596-930c-63406c9068d0?version=1.1>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Správní obvody* [online]. 2013 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xj/spravni_obvody
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vybrané ukazatele za SO Moravské Budějovice* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11268/26955120/636106.pdf/0a8f96c7-31f0-45a5-986a-8b72f1a14d32?version=1.3>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vybrané ukazatele za SO ORP Chotěboř* [online]. 2012 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11268/26955120/636104.pdf/3c145b5e-08e3-4a8a-b223-2fd07aa906af?version=1.3>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Vybrané ukazatele za SO ORP Velké Meziříčí* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11268/26955120/636114.pdf/968f8e14-0ea0-4f47-8bf9-a2baaf448de1?version=1.3>
- DATOVÉ SCHRÁNKY. *Statistiky* [online]. 2015 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/statistiky-id34635>

- DATOVÉ SCHRÁNKY. *Logo* [online]. 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/index>
- DATOVÉ SCHRÁNKY. *Statistiky* [online]. 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/statistiky-id34635>
- DATOVÉ SCHRÁNKY. *Typy datových schránek* [online]. 2015 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/zakladni-informace/typy-datovych-schranek>
- DATOVÉ SCHRÁNKY. *Výhody datových schránek* [online]. 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/vyhody-datovych-schranek>
- DOTACE EU. *Výzva č. 4 Aktivity vedoucí k úplnému elektronickému podání* [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.dotaceeu.cz/cs/Microsites/IROP/Vyzvy/Vyhlaseni-vyzvy-c-4-Aktivity>
- EGOVERNMENT. *KIVS - komunikační infrastruktura veřejné správy* [online]. 2010 [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/3.html>
- EPUSA. *ORP Telč* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://epusa.kr-vysocina.cz/index.php?platnost_k=0&sessID=0&jazyk=cz&pou=3034
- ESRCR. *Vzdělávání v eGON centru Třebíč* [online]. 2013 [cit. 2015-10-20]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/projekty/vzdelavani-v-egon-centru-trebic>
- ESRCR. *Prioritní osa 4 - Veřejná správa a veřejné služby* [online]. 2008 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz/prioritni-osa-4-verejna-sprava-a-verejne-sluzby>
- EGOVERNMENT. *Symboly eGovernmentu* [online]. 2010 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/4.html>
- EGOVERNMENT. *Základní registry veřejné správy* [online]. 2010 [cit. 2015-10-05]. Dostupné z: <http://egovernment.euweb.cz/5.html>
- CHOTĚBOŘ. *Historie a současnost* [online]. 2012 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <http://www.chotebor.cz/o-meste-a-okoli/d-3172/p1=51>
- CHOTĚBOŘ. *Odbor kanceláře tajemníka - náplň činnosti* [online]. 2012 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <http://www.chotebor.cz/napln-cinnosti/ms-1330/p1=1330>
- CHOTĚBOŘ. *Starosta, místostarosta, odbory* [online]. 2015 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <http://www.chotebor.cz/kontakt/os-1016/p1=1161>
- ICT UNIE. *Přínosy projektů eGovernment v ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: http://www.ictu.cz/fileadmin/user_upload/documents/Pozicni_dokumenty/ICTU-brozura-Prinos-eGov_13-10-10.pdf
- INSTITUT PRO VEŘEJNOU SPRÁVU PRAHA. *Nebojme se žádosti aneb k Czech POIN-Tu snadno a rychle* [online]. 2009 [cit. 2015-11-23]. Dostupné z:

- http://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/czp_nebojme_se_zadosti.pdf
- KRAJ VYSOČINA. *Obce s rozšířenou působností* [online]. 2010 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/obce-s-rozsirenou-pusobnosti/d-4025053>
- KRAJ VYSOČINA. *Vítejte na Vysočině* [online]. 2008 [cit. 2015-11-07]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/vitejte-na-vysocine/d-4000086/p1=1205>
- KRAJ VYSOČINA. *Žďár nad Sázavou* [online]. 2006 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://spravnimapa.topograf.cz/kraj-vysocina>
- LENKA ANDRÝSOVÁ.CZ. *E-government Act* [online]. 2012 [cit. 2015-10-05]. Dostupné z: <http://www.lenkaandrysova.cz/novinky/egovernment.html>
- MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Historie města* [online]. 2007 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mbudejovice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9890&id=42807&p1=1914
- MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Odbor organizační* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mbudejovice.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=9890&id_u=3885&p2=1&p1=23234
- MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Odbory MěÚ* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mbudejovice.cz/vismo/osnova.asp?id_org=9890&id_osnovy=23234&p1=23234
- MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Památky a jiné zajímavosti* [online]. 2008 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: http://www.mbudejovice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9890&id=370773&p1=1914
- MFCR. *Daňový portál* [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://adisspr.mfcr.cz/adistc/adis/idpr_pub/dpr/uvod.faces
- MVCR. *Zřízení kontaktního místa veřejné správy* [online]. 2015 [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/460>
- MVCR. *Aktuální statistiky Czech POINT* [online]. 2015 [cit. 2015-11-11]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/488>
- MVCR. *Archiv Ministerstva informatiky* [online]. 2008 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://mvcr.cz/archiv2008/micr/dokumenty/vestnik.htm>
- MVCR. *Co jsou a jak fungují základní registry* [online]. 2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- MVCR. *Czech POINT* [online]. 2015 [cit. 2015-09-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx>

- MVCR. *CzechPOINT@office* [online]. 2015 [cit. 2015-10-16]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/czech-point-czech-point.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- MVCR. *Datové schránky* [online]. 2015 [cit. 2015-10-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/datove-schranky-datove-schranky.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>
- MVCR. *EGON: symbol elektronizace veřejné správy* [online]. 2015 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx>
- MVCR. *EGovernment - eGON vdechl veřejné správě život* [online]. 2009 [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/publikace-o-egovernmentu-ke-stazeni.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
- MVCR. *ePUSA* [online]. 2015 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/epusa.aspx>
- MVCR. *Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu* [online]. 2011 [cit. 2015-10-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>
- MVCR. *Na Czech POINT už i pro ověřený snímek katastrální mapy* [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/na-czech-point-uz-i-pro-overeny-snimek-katastralni-mapy.aspx>
- MVCR. *Narřízení eIDAS* [online]. 2014 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicky-podpis-dokumenty-narizeni-eidas-bylo-dne-28-srpna-2014-zverejmeno-v-urednim-vestniku-eu.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- MVCR. *Narřízení Evropského parlamentu a Rady EU* [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/narizeni-evropskeho-parlamentu-a-rady.aspx>
- MVCR. *Přehled udělených akreditací* [online]. 2012 [cit. 2015-10-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/prehled-udelenych-akreditaci.aspx>
- MVCR. *Schéma fungování základních registrů* [online]. 2015 [cit. 2015-03-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-zakladni-registry.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- OECD. *E-government for better Government* [online]. 2005 [cit. 2015-02-26]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/internet/public-innovation/35176328.pdf>
- OPTONET COMMUNICATION. *O společnosti* [online]. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.optomedia.cz/o-spolecnosti.html>
- OSF-MVCR. *Text Výzvy 02* [online]. 2008 [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/vyzvy/2-1-zavadeni-ict-v-uzemni-verejne-sprave-2-kolo-prosinec>

- OSF-MVCR. *Text Výzvy 06* [online]. 2009 [cit. 2015-10-23]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/vyzvy/2-1-zavadeni-ict-v-uzemni-verejne-sprave-rijen-2009>
- OSF-MVCR. *Text Výzvy 40* [online]. 2009 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/vyzvy/4-1-vzdelavani-v-egon-centrech>
- OSF-MVCR. *Ukončení Výzvy 04* [online]. 2010 [cit. 2015-10-23]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/vyzvy/2-1-zavadeni-ict-v-uzemni-verejne-sprave-4-kolo>
- OSF-MVCR. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost - detailní informace* [online]. 2010 [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: <http://www.osf-mvcr.cz/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost>
- PORTÁL MORAVSKÉ BUDĚJOVICE. *Základní informace o městě* [online]. 2015 [cit. 2015-11-01]. Dostupné z: <http://www.portalmoravskebudějovice.cz/>
- POSTSIGNUM. *Cena za vydávané certifikáty* [online]. 2014 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: <http://www.postsignum.cz/certifikaty.html>
- POSTSIGNUM. *Certifikační autorita* [online]. 2010 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/certifikaty_.html
- POSTSIGNUM. *Komerční certifikáty* [online]. 2010 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/komercni_certifikaty.html
- POSTSIGNUM. *Kvalifikované certifikáty* [online]. 2010 [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.postsignum.cz/kvalifikovane_certifikaty.html
- RILEY, T. B. *E-Government vs. E-Governance: examining the differences in a changing public sector climate* [online]. 2003 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: http://www.rileyis.com/publications/research_papers/tracking03/IntlTrackRptMay03no4.pdf
- ROWA NET. *Popis projektu* [online]. 2006 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: http://www.rowanet.cz/doc_row/rowanet_popis_pro_organizace_v2.htm
- SMART ADMINISTRATION. *Financování realizace Strategie* [online]. 2015 [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/financovani-realizace-strategie.aspx>
- SMART ADMINISTRATION. *O Smart Administration* [online]. 2015 [cit. 2015-10-12]. Dostupné z: <http://www.smartadministration.cz/clanek/o-smart-administration-smart-administration.aspx>
- SOFRWARE 602. *Evropský zákon o elektronickém podpisu* [online]. 2014 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://www.602.cz/eIDAS-evropsky-zakon-o-elektronickem-podpisu-a-transakcich-na-vnitrim-trhu>
- SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Příručka pro obce pro připojení k základním registrům* [online]. 2014 [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://www.szrcr.eu/file/169/>

- SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registrované agendy* [online]. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti/udaje-o-registrovaných-agendach-podle-zakona-111-2009>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Výzva č. 10 Kybernetická bezpečnost* [online]. 2015 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Vyzvy/Vyzva-c-10-Kyberneticka-bezpecnost>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Integrovaný operační program* [online]. 2015 [cit. 2015-10-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/IOP>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Programové období 2007-2013* [online]. 2013 [cit. 2015-10-21]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013>
- STRUKTURÁLNÍ FONDY. *Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015* [online]. 2011 [cit. 2015-10-12]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/getmedia/ea2974bc-c137-46d6-8c93-96d70032d17a/Strategie-realizace-smar-admin-2007-2015.pdf?ext=.pdf>
- SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU. *Historie* [online]. 2011 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: <http://www.svetlans.cz/o-meste/d-1016/p1=1016>
- SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU. *Kancelář starosty* [online]. 2015 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: http://www.svetlans.cz/vismo/o_utvar.asp?id_org=16051&id_u=1002&p2=1&p1=2975
- SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU. *Městský úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: <http://www.svetlans.cz/kontakti-udaje/os-1031/p1=56>
- SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU. *Správní obvody MěÚ* [online]. 2012 [cit. 2015-10-27]. Dostupné z: <http://www.svetlans.cz/spravni-obvody-meu/d-2850/p1=2953>
- SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr obyvatel* [online]. 2015 [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-obyvatel>
- SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr práv a povinností* [online]. 2015 [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-prav-a-povinnosti>
- SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Registr územní identifikace, adres a nemovitostí* [online]. 2015 [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/registr-uzemni-identifikace-adres-a-nemovitostiz/registr-obyvatel>
- TELČ. *Historie* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://www.telc.eu/turista_a_volny_cas/historie
- TELČ. *Městský úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://www.telc.eu/mesto_a_samosprava/mestsky_urad

- TELČ. *Oddělení informatiky* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://www.telc.eu/mesto_a_samosprava/mestsky_urad/oddeleni_informatiky
- TELČ. *Oddělení sekretariát a obecní živnostenský úřad* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://www.telc.eu/mesto_a_samosprava/mestsky_urad/oddeleni_sekretariat_a_obecni_zivnostensky_urad
- TELČ. *Základní informace* [online]. 2015 [cit. 2015-11-03]. Dostupné z: http://www.telc.eu/mesto_a_samosprava/zakladni_informace
- UNCITRAL. *About UNCITRAL* [online]. 2015 [cit. 2015-10-15]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/uncitral/en/about_us.html
- ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ. *Obecně k zákonu č. 480/2004 Sb.* [online]. 2013 [cit. 2015-10-10]. Dostupné z: https://www.uoou.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_ktg=1499&p1=1499
- VELKÉ MEZIŘÍČÍ. *Historie* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mestovm.cz/cs/o-meste/historie>
- VELKÉ MEZIŘÍČÍ. *Odbor správní* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mestovm.cz/cs/mestsky-urad/odbory/odbor-spravni/486-cinnost-spravniho-odboru>
- VELKÉ MEZIŘÍČÍ. *Organizační struktura* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mestovm.cz/cs/mestsky-urad/organizacni-struktura-muvm>
- VELKÉ MEZIŘÍČÍ. *Základní informace* [online]. 2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.mestovm.cz/cs/o-meste/zakladni-informace>
- ZĎÁR NAD SÁZAVOU. *Organizační schéma, odbory úřadu* [online]. 2015 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/mestsky-urad/odbory-uradu/>
- ZĎÁR NAD SÁZAVOU. *Strategie implementace eGovernmentu v území (verze 1.2)* [online]. 2008 [cit. 2015-10-13]. Dostupné z: http://www.zdarns.cz/dokumenty/Strategie_implementatione_eGovernmentu_v_uzemi%20.pdf
- ZĎÁR NAD SÁZAVOU. *Projekt Vzdělávání v eGON centru Žďár nad Sázavou* [online]. 2013 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/mesto-zdar/projekty-mesta-s-dotaci/egon-centrum/vzdelavani-v-egoncentru-zdarn-s>
- ZĎÁR NAD SÁZAVOU. *Základní informace o Žďáru nad Sázavou* [online]. 2015 [cit. 2015-11-05]. Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/mesto-zdar/zakladni-informace>

